

Servicii evaluare program formare

Raport cercetare cantitativă și calitativă
Aprilie 2020-Februarie 2021

1. Context & Obiective	3	7. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității	66
2. Metodologie & Structura eșantionului	4	7.1 Îmbunătățirea relației profesor – elev	68
3. Concluzii	5	7.2 Îmbunătățirea relației profesor – părinți	71
4. Evaluarea programului de formare	9	7.3 Îmbunătățirea colaborării cu celelalte cadre didactice	74
4.1 Măsura în care programul răspunde nevoilor profesorilor	10	7.4 Incluziunea copiilor cu CES și reducerea abandonului din școala și comunitatea dvs	77
4.2 Măsura în care programul răspunde nevoilor școlii și a elevilor	11	7.5 Comparații între medii	80
4.3 Aspecte apreciate ale programului de formare	12	8. Evaluare practică monitorizată	81
4.4 Vocea profesorului	13	8.1 Evaluarea Modulului practic & Feedback-ul lectorilor	82
4.5 Aspecte ale cursului de formare de îmbunătățit	15	8.2 Practica monitorizată & Feedback-ul lectorilor – puncte tari	83
5. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor	16	8.3 Vocea profesorului	84
5.1 Facilitarea înțelegerii problematicei elevilor cu CES și risc la abandon	18	8.4 Practica monitorizată & Feedback-ul lectorilor – puncte slabe	86
5.2 Importanța abordării individualizate a nevoilor copiilor cu CES și la risc de abandon	21	8.5. Vocea profesorului	87
5.3 Furnizarea instrumentelor de lucru în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon	24	9. Eficiența & performanța programului de formare	88
5.4 Creșterea interesului pentru a învăța și înțelege lucruri noi	27	8. Încheiere	89
5.5 Structurarea și utilizarea cunoștințelor anterioare	30	8.1 Mesaje de încheiere	90
5.6 Îmbunătățirea competențele de comunicare în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon	33	8.2 Gânduri bune	91
5.7 Îmbunătățirea abilitățile de lucru în echipa interdisciplinară	36	8.3 Critici și sugestii	92
5.8 Îmbunătățirea capacității de a aplica cunoștințele teoretice în practica curentă	39		
5.9 Dezvoltarea capacității de a face față mai ușor schimbării și neprevăzutului	42		
5.10 Comparații între medii	45		
6. Schimbări produse în activitatea didactică	46		
6.1 Recunoașterea și identificarea nevoilor elevilor cu CES și la risc de abandon	48		
6.2 Planificarea lecțiilor ținând cont de nevoile copiilor cu CES și la risc de abandon	50		
6.3 Individualizarea predării unei lecții folosind instrumente de lucru	52		
6.4 Folosirea tehnologiilor noi și inovative în predare	54		
6.5 Valorificarea experienței anterioare în contextul elementelor nou învățate	56		
6.6 Folosirea unor metode mai eficiente de comunicare în lucrul la clasă	58		
6.7 Colaborarea cu colegii în funcție de planul individual al fiecărui copil cu CES și la risc de abandon	60		
6.8 Integrarea cunoștințelor teoretice dobândite în practica curentă la clasă	62		
6.9 Gestionarea schimbării și neprevăzutului apelând la instrumentele dobândite la cursuri	64		

1. Context & Obiective

CONTEXT

Fundația Romanian Angel Appeal (RAA) implementează Proiectul European “**PROFESORI PREGĂTIȚI – PROFESORI MOTIVAȚI!**” nr. contract POCU 73/6/6/105405.

Acest program de formare este dedicat cadrelor didactice și echipelor manageriale din 16 școli **speciale** și de **masă** în vederea **creșterii calității educației și incluziunii sociale** pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES).

Scopul principal al proiectului desfășurat de Fundația Romanian Angel Appeal (RAA) este **creșterea calității actului educațional** prin instruirea cadrelor didactice iar pe termen lung **reducerea gradului de abandon școlar**.

Proiectul se implementează în județele: Bacău, Prahova, Suceava, Brăila, Galați și Vaslui.

În vederea derulării și implementării proiectului “**PROFESORI PREGĂTIȚI – PROFESORI MOTIVAȚI!**”, acest document are rolul de a prezenta rezultatele evaluării programului de formare organizat de Fundația Romanian Angel Appeal (RAA).

OBIECTIVELE EVALUĂRII

Cum a influențat formarea **performanțele** profesionale ale cursanților?

Ce **schimbări** a produs la nivelul practicilor profesionale ale acestora?

Cum au **transferat** cursanții noțiunile teoretice și abilitățile însușite în practica zilnică?

Ce **impact** a avut acest transfer asupra organizației (școala) și comunității? (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg).

2.1. Metodologie & Structura eșantionului

METODOLOGIE STUDIU CANTITATIV

Instrumentul de culegere a datelor: chestionar structurat;

Modul de culegere a datelor: on-line - după participarea la programul de formare. Link-ul către chestionar a fost trimis pe adresa de email a participanților;

Durata completării chestionarului de evaluare: ~25 min;

Numărul de participanți ai cursului care au completat, parțial sau în totalitate, chestionarul de evaluare: 380.

STRUCTURA EȘANTIONULUI

Județ	Prahova	188
	Suceava	103
	Vaslui	32
	Bacău	39
	Galați	9*
	Brailă	9*
Zonă	Urbană	302
	Rurală	78
Tip școală	Școală de masă	120
	Școală specială	260
Total		380

* Atenție! Bază mică! Concluziile care fac referire la acest grup trebuie considerate mai degrabă ca tendințe!

Diferențele semnificative statistic au fost calculate la un nivel de încredere de 95% și au fost marcate cu următoarele culori în documentul de față:

mic < mare

2.2. Metodologie & Structura eșantionului

METODOLOGIE STUDIU CALITATIV

Instrumentul de culegere a datelor: interviuri în profunzime;

Modul de culegere a datelor: platformă special destinată discuțiilor online (Zoom) și telefonic;

Durata interviurilor în profunzime: ~ 45 min;

Numărul de interviuri: 10.

STRUCTURA EȘANTIONULUI

Respondent	Nr. interviuri în profunzime
Manager școlar	1
Personal de sprijin	2
Părinți	7
Total	10

Raportul cuprinde citate extrase din cele **94 de interviuri în profunzime** realizate intern de către **RAA** cu participanți ai cursului „**PROFESORI PREGĂTIȚI - PROFESORI MOTIVAȚI**”.

DESK RESEARCH

Context general

Conform unui raport al Băncii Mondiale 53 % dintre copiii din țările cu venituri mici și medii nu pot citi și înțelege un text simplu până la finalizarea școlii primare.

- În mijlocul pandemiei COVID-19, 191 de țări au implementat închiderea școlilor la nivel național, măsură ce a afectat 1,6 miliarde de cursanți din întreaga lume → aproximativ 91% din studenții înscriși în lume.

Source: https://www.unicef-irc.org/publications/1091-parental-engagement-in-childrens-learning.html?utm_source=covidmicrosite

În Europa, aproape 23 milioane de copii sunt în risc de sărăcie sau excluziune socială. La nivelul UE, aproape un sfert dintre copii (24,3%) sunt în această situație.

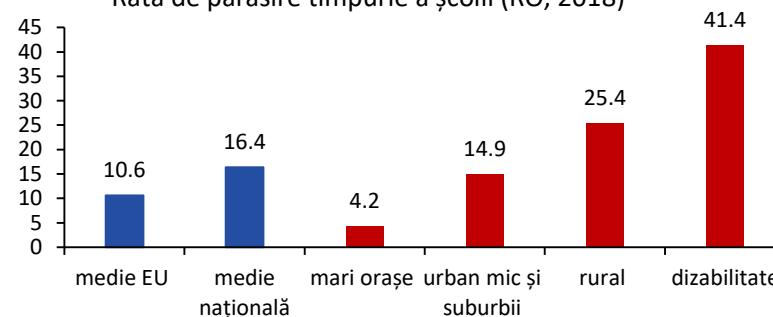
- Peste o treime din copiii din România (38,1%) se află în risc de sărăcie sau excluziune socială.
- România este țara cu cea mai mare proporție de copii în risc de sărăcie – 25,7% – aflați în familii cu intensitate crescută a muncii.

Source: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/6f/6fc2797e-a8bc-4ed8-a760-b806e71c264d.pdf>

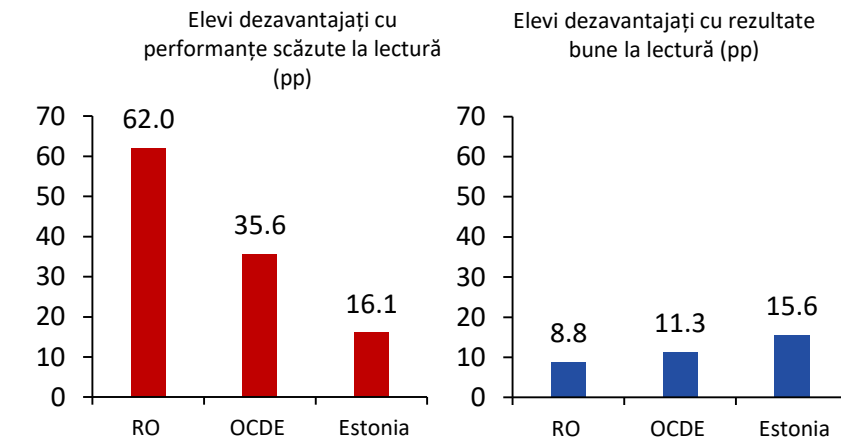
Relația între sărăcie și asigurarea dreptului la educație în România

Rata de părăsire timpurie a școlii (RO, 2018)

În România, părăsirea timpurie a școlii și neșcolarizarea afectează în mod disproporționat categoriile dezavantajate de copii.

Ultimele rezultate ale OCDE- PISA (2018) plasează România printre țările care înregistrează o puternică legătură între statutul socioeconomic al elevilor și performanțele înregistrate de aceștia.

Source: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/6f/6fc2797e-a8bc-4ed8-a760-b806e71c264d.pdf>

Contextul actual în mediul rural din România

- 1 din 4 școli nu are conexiune de internet care să permită conectarea rapidă a copiilor.
- 9 din 10 școli nu au laptop/ pc/ tablete pentru educație digitală.

Source: https://worldvision.ro/wp-content/uploads/2020/08/Infografice_Raport_Covid_ref.pdf

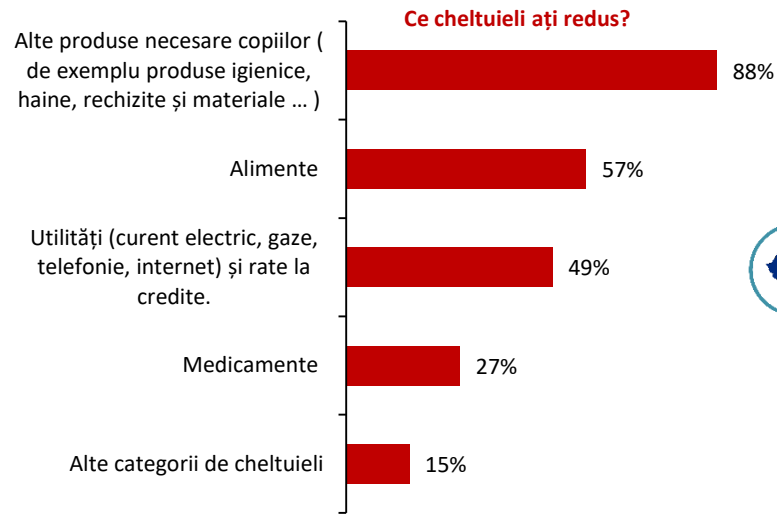
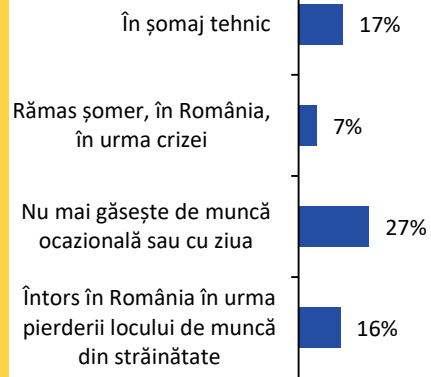
Context generat de pandemia de Covid-19 în România

Multe familii sunt afectate de unul sau mai mulți factori de vulnerabilitate

Cercetări realizate la jumătatea anului 2020 în comunitățile vulnerabile din România scot la iveală următoarele informații:

- **66%** dintre respondenți afirmă că **cel puțin o persoană din gospodărie a fost afectată pe plan profesional**. Majoritatea spun că nu mai pot găsi de muncă ocazional (27%) sau că sunt în șomaj tehnic (17%).

Dintre adulții care munceau în familia dumneavoastră, există unul sau mai mulți aflați în una din următoarele situații?

- **50%** dintre familii spun că au fost **nevoite să reducă cheltuielile**. Produsele de îngrijire și alimentele au fost principalele cumpărături afectate.
- **23%** dintre respondenți spun că **nu au putut procura medicamente necesare copiilor**, fie din cauza sistemului informatic care nu a funcționat, fie din cauza lipsei banilor ori pentru că anumite medicamente nu au fost disponibile.

Source: - <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/6f/6fc2797e-a8bc-4ed8-a760-b806e71c264d.pdf>

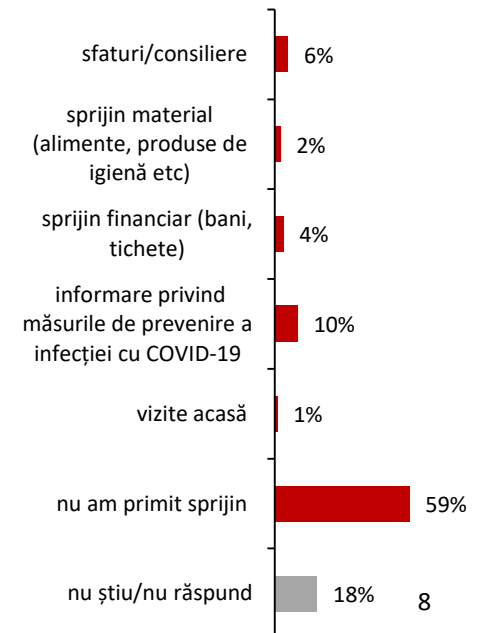
Situația în mediul rural din România → **Famiile și gospodăriile vulnerabile nu și-au mai putut acoperi nevoia de alimente, produse de curățenie și igienă sau medicamente**

- **60%** dintre părinți **nu au mai lucrat**.
- **41%** dintre părinți au fost nevoiți să adopte strategii de reducere a cheltuielilor familiale în perioada de izolare.

Source: https://worldvision.ro/wp-content/uploads/2020/08/Infografice_Raport_Covid_ref.pdf

Un studiu reprezentativ la nivel național realizat cu elevi din învățământul primar, gimnazial și liceal în iulie 2020 evidențiază faptul că:

Dacă ați beneficiat de sprijin, în ce a constat acesta?

Aproape **24%** dintre copii spun că **familia lor este afectată de unul sau mai mulți factori de vulnerabilitate**.

2 din 10 copii admit că familia lor a avut nevoie de sprijin în această perioadă. Dintre cei care au avut nevoie de sprijin, majoritatea nu l-au primit.

Source: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/d3/d376f652-4ed3-43cc-8947-347265fe6e7e.pdf>

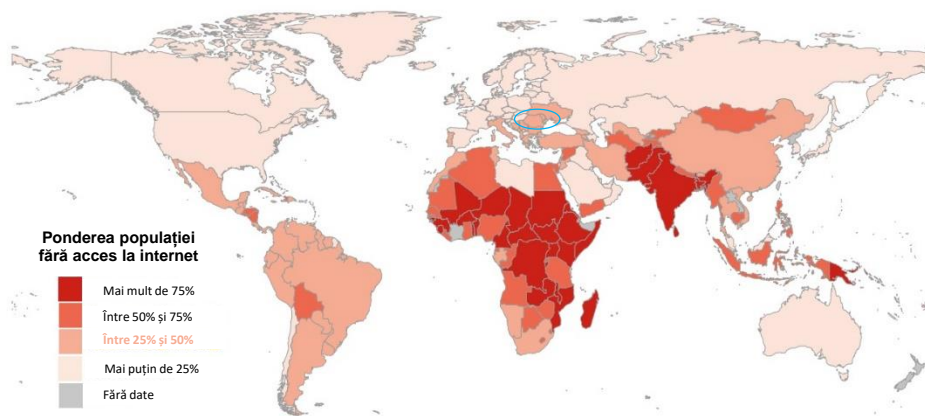
Acces la internet și tehnologie în contextul Covid-19

Accesul copiilor la tehnologie/internet - sau lipsa acestuia - în timpul pandemiei COVID-19 determină în mod semnificativ **măsura în care copiii pot continua cursurile, pot căuta informații, pot rămâne în contact cu prietenii și familia și se pot bucura de divertisment digital.**

 O mare parte din copiii din întreaga lume nu pot accesa internetul atât cât își doresc sau au nevoie.

- În ceea ce privește **accesul la tehnologii pentru învățarea la distanță** în 71 de țări (din 183 cu date), mai puțin de jumătate din populație are acces la internet.

Diviziunea digitală: Ponderea populației fără acces la internet

Source: ITU, Datareportal.com (latest data from 183 countries, 2015-2019).

- **Canalele digitale nu sunt suficiente pentru a ajunge la toți copiii, în special la cei mai defavorizați (lipsa accesului la electricitate/internet, lipsa dispozitivelor – în special în zonele rurale)**

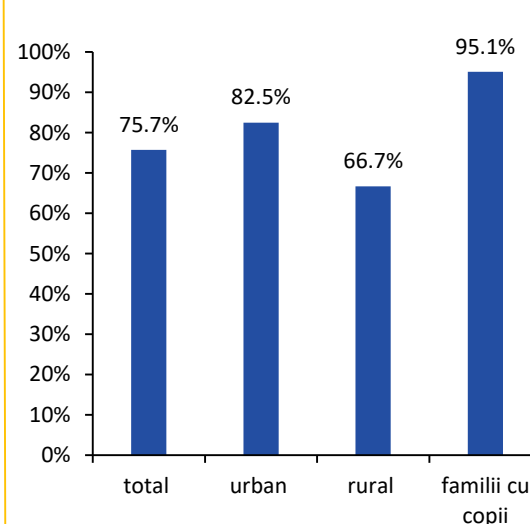
Source: <https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/IRB%202020-10%20CL.pdf>

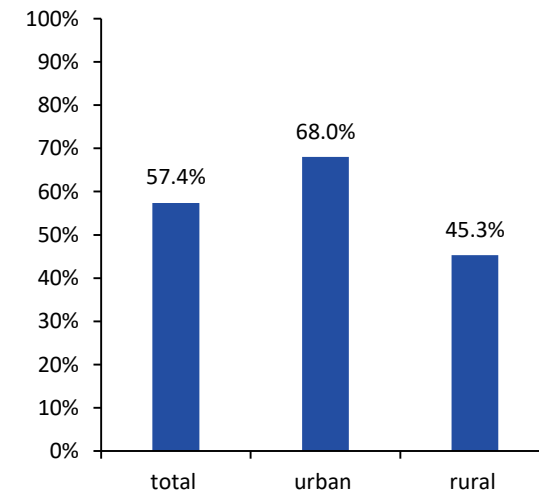
În România, conform INS, la nivelul anului 2020:

- **Accesul la internet al gospodăriilor din România este în creștere** față de anii anteriori, însă este puternic influențat atât de mediul de rezidență, cât și de structura gospodăriilor.
- Datele privind dotarea populației cu bunuri de folosință îndelungată indică faptul că **prezența computerelor în gospodării este mult mai scăzută.**

Accesul la internet al gospodăriilor (2019)

Dotarea gospodăriilor cu computere (2018)

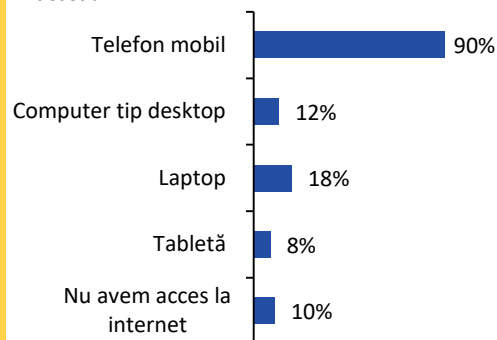
Source: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/6f/6fc2797e-a8bc-4ed8-a760-b806e71c264d.pdf>

Cum au frecventat copiii învățământul la distanță?

Cercetări realizate la jumătatea anului 2020 în comunitățile vulnerabile din România evidențiază următoarele:

De pe ce dispozitive puteți accesa internetul acasă?

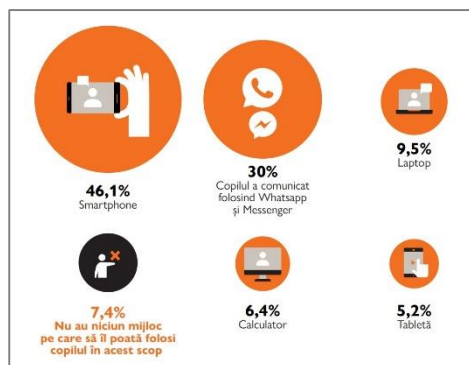

- **9 din 10 persoane spun că au în gospodărie acces la internet.** Totuși, majoritatea acestora navighează online folosind **telefonul mobil**, ceea ce face dificilă utilizarea internetului în contexte educaționale.
- **Sub 20% dintre respondenți au acces la internet de pe laptop, dektop sau tabletă.**

Source: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/6f/6fc2797e-a8bc-4ed8-a760-b806e71c264d.pdf>

Situația în mediul rural

- Dispozitive care le-au permis elevilor să continue educația/orele de școală la domiciliu.
- Distribuția dispozitivelor pentru elevii din familie: **44,2% - 1 dispozitiv pentru fiecare**; 32,31% - 1 dispozitiv la 2 copii; 14,6% - 1 dispozitiv la 3 sau mai mulți copii; 8,8% - nu dețin astfel de dispozitive
- 87% dintre directorii de școli cred că învățarea online nu mai trebuie extinsă

Source: https://worldvision.ro/wp-content/uploads/2020/08/Infografice_Raport_Covid_ref.pdf

Elevii români din învățământul primar, gimnazial și liceal:

- **27,2%** dintre copii **au avut materii școlare neacoperite** pe durata suspendării cursurilor iar aproape 6% dintre aceștia nu au făcut lecții online decât foarte rar sau deloc.
- **7 din 10 copii** admit că **au petrecut mai mult de 3 ore online pe zi.** Jocul pe telefon, tabletă sau calculator a fost principala activitate recreativă.

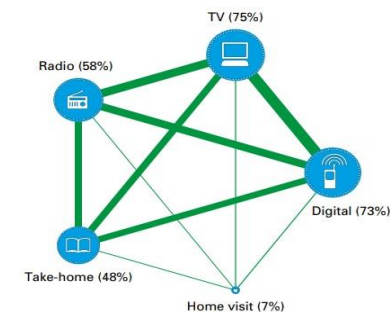
Source: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/d3/d376f652-4ed3-43cc-8947-347265fe6e7e.pdf>

Studiile realizate la nivel global arată că un canal unic de livrare a informației pentru învățarea la distanță nu este suficient pentru a ajunge la toți copiii (în special la cei vulnerabili/ defavorizați)

- 68% din cele 127 de țări pentru care există date **utilizează un număr de canale de livrare digitale și non-digitale a învățământului la distanță** (digital, TV, radio, teme/ materiale duse acasă).

Canale multiple de livrare a informației pentru învățarea la distanță
Ponderea țărilor care utilizează diferite canale de învățarea la distanță (127 de țări)

Source: UNICEF COVID-19 Education Response Survey – 127 countries.

În România a fost implementat un mix alcătuit din canale digitale și TV.

Source: <https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/IRB%202020-10%20CL.pdf>

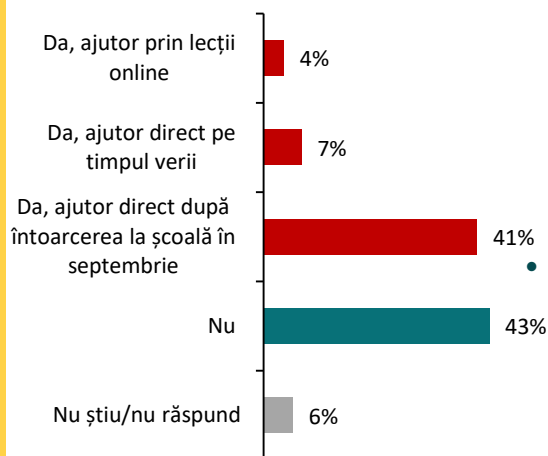
Principalele efecte produse de învățământul la distanță

Cercetarea realizată pe elevii din învățământul primar, gimnazial și liceal în iulie 2020 evidențiază **efectele și problemele școlii online** în România

- **4 din 10 copii** spun că **temele au fost mai greu de făcut**.
- Majoritatea copiilor spun că au fost sprijiniți de profesori încă de la închiderea școlilor. Totuși, **pentru 3 din 10 elevi, au apărut întreruperi în procesul educațional**.

Crezi că vei avea nevoie în plus de ajutor pentru recuperarea materiei?

- **3 din 10 copii** sunt foarte **mulțumiți de calitatea interacțiunii online cu profesorii**. Aproximativ 12% nu au vorbit în această perioadă cu profesorii, iar 13% simt că au avut nevoie de mai mult sprijin.
- **3 din 10 copii apreciază că au rămas în urmă cu materia** sau preferă să nu răspundă la această întrebare. Majoritatea simt nevoia de ajutor imediat după întoarcerea la școală.

Participarea elevilor la **educație în timpul stării de urgență în mediul rural**

- **59% au participat la ore online; 30% nu au participat la ore online**, dar au făcut temele; 16% deși și-au făcut temele au întâmpinat dificultăți în a le trimite; 4% nu au participat în niciun fel, 1% copilul nu a fost doritor să se conecteze în această perioadă
- Vizionarea emisiunilor **Telescoală** organizate de către Ministerul Educației pentru elevii din clasele terminale: da (22%), **nu (62%)**, nu știu (8%), nu avem TV (8%)

Source: https://worldvision.ro/wp-content/uploads/2020/08/Infografice_Raport_Covid_ref.pdf

Conform unui studiu de caz dintr-o comunitate din **Norvegia** școala online a fost **bine primită de toată lumea și chiar preferată școlii tradiționale** din unele puncte de vedere.

- Toți elevii **aveau tabletă sau laptop** și erau obișnuiți să le folosească. Profesorii erau **instruiți să apeleze la resurse digitale** înaintea pandemiei de Covid-19.
- Majoritatea elevilor apreciază că au primit mai multe **teme creative** decât în timpul școlii normale, iar activitățile creative nu au fost doar online.
- Marea majoritate a elevilor de gimnaziu și liceu consideră că au primit un **feedback mai constructiv** din partea profesorilor decât înainte de pandemie.
- Copiii **vulnerabili/ defavorizați** au avut **performanțe mai bune acasă**, decât la școală și au beneficiat de atenție suplimentară din partea profesorilor.
- Un efect benefic al școlii online este **îmbunătățirea relației dintre profesori – părinți**.

Source: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1365480220958797>

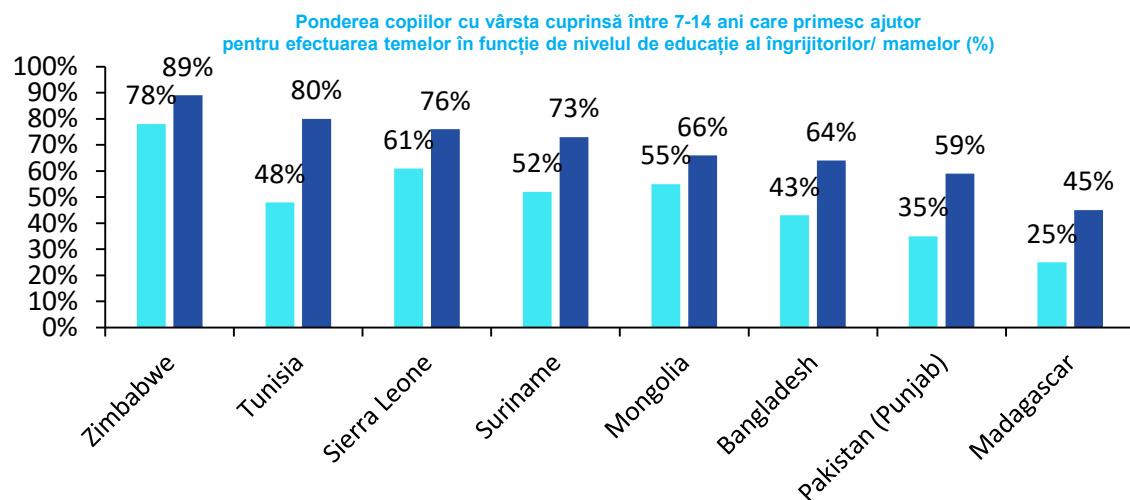
Source: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/d3/d376f652-4ed3-43cc-8947-347265fe6e7e.pdf>

Importanța implicării părinților în procesul educațional de învățare la distanță

Contextul cauzat de **pandemia de COVID-19 îi privează pe mulți copii de oportunitatea de a învăța la școală**. Astfel că implicarea părinților în procesul educațional capătă noi valențe.

- **Disponibilitatea materialelor necesare pentru copii și implicarea părinților în procesul educațional** (ex. suport în realizarea temelor) joacă un rol foarte important pentru continuarea învățării acasă, mai ales în cazul în care nu există acces la tehnologie.
- **Ponderea copiilor care beneficiază de sprijin pentru învățare din partea părinților este limitată**, cu mari disparități între țări (în special în funcție de nivelul acestora de dezvoltare socio-economică).
- **Lipsa de educație a părinților împiedică sprijinul pe care îl pot oferi copiilor lor**. În toate țările cu date, părinții mai puțin educați au mai puține șanse să-i ajute pe copii cu sarcinile școlare acasă.

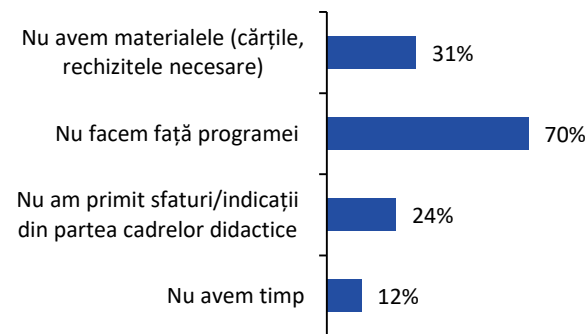

Source: https://www.unicef-irc.org/publications/1091-parental-engagement-in-childrens-learning.html?utm_source=covidmicrosite

Conform studiilor realizate în România în comunitățile vulnerabile:

De ce nu reușiți să vă ajutați suficient toți copiii pentru a continua să învețe în această perioadă?

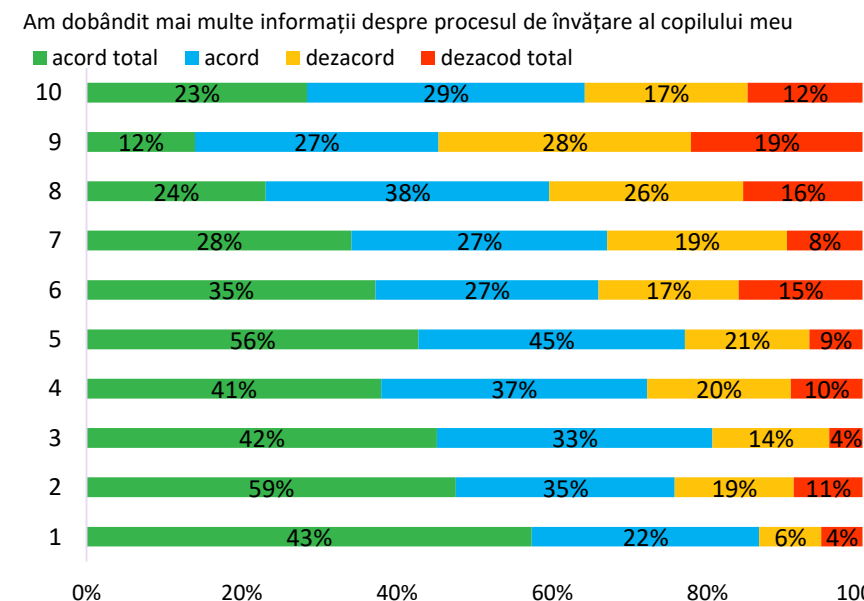
- Doar **1 din 10 părinți spune că reușește să își ajute suficient toți copiii** pentru a continua să învețe în această perioadă.
- **Majoritatea celor care nu reușesc să își ajute suficient copiii să învețe spun că nu pot face față programei.**

Source: - <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/6f/6fc2797e-a8bc-4ed8-a760-b806e71c264d.pdf>

În mediul rural emoțiile copilului sunt neglijate de părinți

- 31,4 % dintre părinți nu au petrecut mai mult timp cu copiii decât înainte de izolare iar **53% nu și-au ajutat copiii la teme deși timpul le-ar fi permis.**

Source: https://worldvision.ro/wp-content/uploads/2020/08/Infografice_Raport_Covid_ref.pdf

În conformitate cu studiul de caz din comunitatea din Norvegia atât **implicarea părinților** în procesul educațional cât și **abilitățile acestora de a-și ajuta copii** au crescut datorită pandemiei.

Source: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1365480220958797>

Căutarea și verificarea informațiilor în mediul online

Un studiu la nivel global evidențiază că **o mare parte dintre copiii care de obicei au acces la internet, îl utilizează pentru a căuta informații despre sănătate cel puțin lunar.**

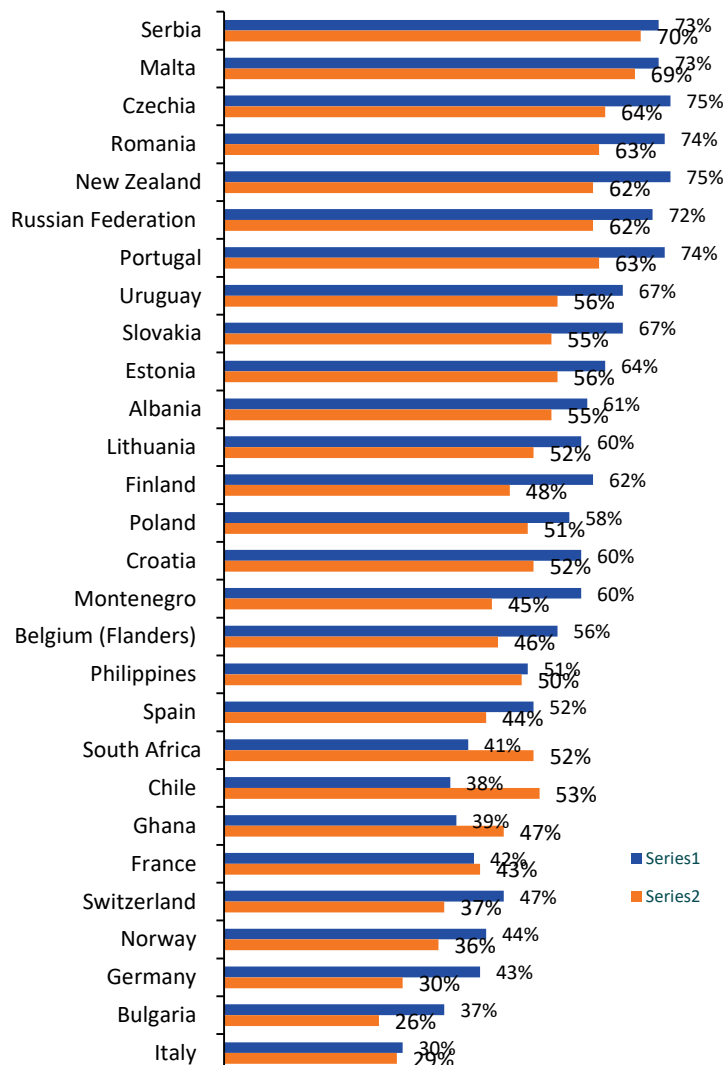
În cazul copiilor care trăiesc în unele dintre **cele mai bogate țări ale lumii, utilizarea internetului pentru a căuta informații despre sănătate este mai puțin frecventă decât în celelalte țări.**

Explicație: acces mai facil la surse alternative și de înaltă calitate de informații despre sănătate.

Când sunt întrebați despre **aptitudinea lor de a verifica adevărul informațiilor online**, mulți copii spun că sunt capabili să facă acest lucru.

Datele subliniază, de asemenea, că **o proporție considerabilă de copii din multe țări afirmă ca nu reușesc să facă diferențierea**

Pondere (%) copiilor care caută informații online despre sănătate cel puțin o dată pe lună, în funcție de gen

Source: <https://www.unicef-irc.org/publications/1099-digital-connectivity-during-covid-19-access-to-vital-information-for-every-child.html>

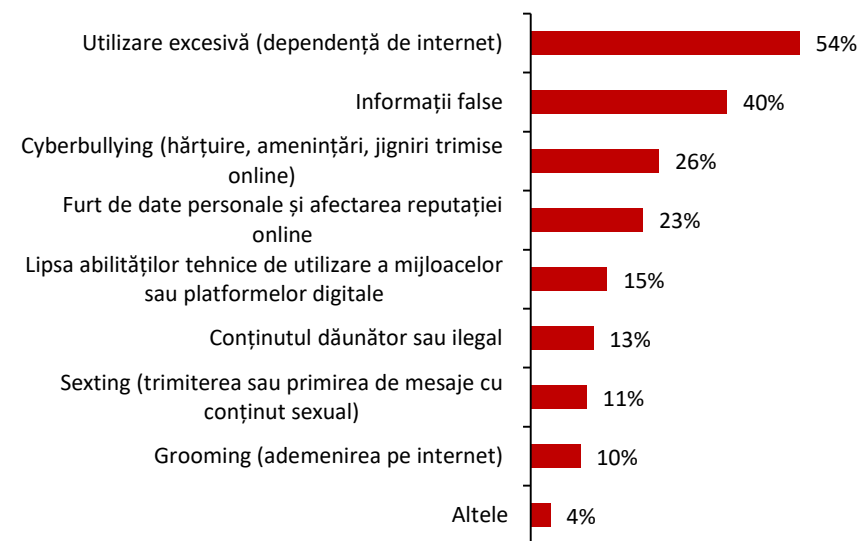
Siguranța digitală a copiilor este extrem de importantă, deoarece utilizarea în creștere a internetului pentru învățarea la distanță are potențialul de a crește expunerea acestora la riscurile online, inclusiv exploatarea sexuală, conținutul dăunător, schimbul inadecvat de date și hărțuirea cibernetică.

- În acest sens este necesară consolidarea sprijinului acordat profesorilor, părinților și îngrijitorilor care oferă învățământ la distanță.

Source: <https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/IRB%202020-10%20CL.pdf>

Elevii români din învățământul primar, gimnazial și liceal apreciază **dependența de internet** ca fiind cel mai des identificat risc online. Informațiile false se situează pe locul următor, urmate de bullying-ul online.

Source: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/d3/d376f652-4ed3-43cc-8947-347265fe6e7e.pdf>

Provocări noi, soluții noi

În contextul actual marcat de pandemia de Covid-19 cele mai importante provocări de depășit pentru elevi, părinți și profesori sunt reprezentate de **deficitul în ceea ce privește accesul la tehnologie/ internet pentru toți copiii**, oferirea de **sprijin pentru copiii defavorizați și creativitatea lecțiilor** (atât online cât și offline).

Soluții:

- **Programe de formare pentru profesori** pentru utilizarea instrumentelor/ platformelor online
- Dezvoltarea capacității profesorilor de a **gestiona o clasă „virtuală”** și de a-și **îmbunătăți tehnicile de predare online/ offline** → teme/ proiecte creative și practice, metode de predare exploratorii.
 - ⇒ **Activitățile creative** (atât online cât și offline) – ex. “escape room” (folosirea logicii și a altor instrumente pentru a atinge o țintă), fotografierea păsărilor migratoare, experimente științifice, acțiuni în natură, utilizare spațiilor exterioare etc.
- **Utilizarea instrumentelor digitale și după ce criza Covid-19 va lua sfârșit.**
 - ⇒ **Întâlniri și ședințe** (între cadrele didactice, ședințe cu părinții), **feedback de la elevi/ părinți** (SMS; platforme online), **diversificarea predării**, pentru **elevii din medii vulnerabile și pentru cei care nu pot veni în persoană la școală**
- Utilizarea mai multor **canale de livrare** pentru școala la distanță → abordări digitale și non-digitale în funcție de nevoile copiilor (TV, radio, canale digitale etc.).
- **Suport oferit părinților** pentru a sprijini educația acasă și pentru a oferi copiilor **sprijinul psihosocial necesar** (ex. materiale video de îndrumare, linie telefonică de ajutor pentru a răspunde la întrebările părinților).
- Oferirea unor **pachete de învățare „de luat acasă”** și a **unor cărți de pareting** în special pentru cazurile în care nu există conectivitate la internet sau electricitate.
- Disponibilitatea și promovarea unor **informații de încredere despre sănătate** → copiii trebuie să știe că **informațiile de sănătate de înaltă calitate sunt disponibile online și unde/ cum să le acceseze.**
- Educarea copiilor astfel încât să dezvolte **abilitatea de a naviga în siguranță online** → copiii trebuie să știe cum să recunoască o posibilă dezinformare.

Sources:

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1365480220958797>;

<https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/IRB%202020-10%20CL.pdf>

https://www.unicef-irc.org/publications/1091-parental-engagement-in-childrens-learning.html?utm_source=covidmicrosite

<https://www.unicef-irc.org/publications/1099-digital-connectivity-during-covid-19-access-to-vital-information-for-every-child.html>

CONCLUZII

3. CONCLUZII (1)

Impresii generale

Marea majoritate a participanților la programul de formare „**Profesori pregătiți – profesori motivați!**” au evaluat cele 4 module față în față, modulul on-line și practica monitorizată, cu precădere în termeni **pozitivi**, susținând că **experiența** în sine a fost una **frumoasă** și **revelatoare**.

Cei care au participat la programul de formare on-line, în afară de câteva mențiuni, distanța sau spațiul virtual nu a fost o barieră în învățare și dezvoltare personală/ profesională.

Participanții consideră că programul de formare le-a **îmbunătățit cunoștințele** și **perspectivele** în domeniu și le-a oferit oportunitatea de a evolua și performa în activitatea didactică de zi cu zi.

Lăsând la o parte îmbunătățirile profesionale, programul de formare le-a reamintit cadrelor didactice **rolul** atât de important pe care îl au în **viața, evoluția** și **integrarea socială** a copiilor cu CES și risc de abandon dar și cât de mult **contează eforturile** și **implicarea** lor.

Formatorii

Atitudinea și **prestația** formatorilor a fost **foarte apreciată** de participanții la programul de formare, aceștia fiind percepuți, în principal, ca **profesioniști**, cu o **bună pregătire, deschiși, receptivi** și **înțelegători**.

Formatorii au **clarificat** eventuale **nelămuriri**, au **motivată/ încurajat** și au oferit **soluții, idei, răspunsuri pertinente și relevante** la întrebările/ dificultățile apărute pe parcursul cursului dar și întâmpinate în activitatea de zi cu zi.

Partea teoretică

Partea teoretică a fost percepută ca fiind **bine gândită** și **structurată**, cu **informații detaliate** și **de calitate**, cu părți **inovatoare/ moderne** din domeniul de activitate.

În ceea ce privește **modalitatea de prezentare** a materialelor și temelor cuprinse în programul de formare, cadrele didactice au evaluat-o ca fiind **interactivă, interesantă** și **motivantă** cu **dezbatere utile** care le-a facilitat înțelegerea informațiilor.

Partea practică

Exercițiile și **jocurile** din partea practică au fost apreciate pentru valoarea lor didactică și chiar implementate la clasă de o parte dintre cursanți, dovedindu-și eficiența și utilitatea.

Despre exercițiile și jocurile primite, profesorii au menționat că le-au fost oferite o **multitudine** de exerciții și jocuri **interesante** și **diverse**, cu o **bună aplicabilitate** în activitatea didactică.

Partea practică al acestui program de formare are meritul de a le fi reamintit, participanților, **importanța componentei ludice** în predare și dinamica lecțiilor, fiind o bună modalitate de a le stârni copiii interesul.

Participanții din mediul **rural** au **apreciat** programul de formare dar și **resimțit îmbunătățiri** în activitatea lor didactică, semnificativ mai mult decât cei din urban. Posibil ca în mediul **rural** un astfel de **program de formare** sa fie **mai util** și **mai „așteptat”** de cadrele didactice!

3. CONCLUZII (2)

Programul de formare „**Profesori pregătiți – profesori motivați!**”, din punctul de vedere al participanților, cuprinde teme și subiecte care **răspund nevoilor** didactice ale **profesorilor** (94%) dar și a **școlilor** în care își desfășoară activitatea, respectiv **elevilor** cu care lucrează (88%).

Cele mai **apreciate** aspecte ale programului de formare sunt **partea teoretică** – 67% reprezentată în principal de modalitatea de predare și calitatea informațiilor, **partea practică** – 55% datorită aplicabilității exercițiilor prezentate și **prestația formatorilor** – 46%.

68% dintre participanții care au luat parte la programul de formare **NU** au menționat nimic **mai puțin folositor**, iar puținele sugestii de **îmbunătățire** au făcut referire la **generalitatea** sau **cunoașterea** informațiilor prezentate - 7%.

Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Majoritatea participanților consideră că **programul** de formare a **contribuit** la îmbunătățirea tuturor **competențelor** și **cunoștințelor** evaluate.

Competențele și cunoștințele menționate ca îmbunătățite de cei mai mulți participanți sunt: **creșterea interesului** pentru a învăța și înțelege lucruri noi, importanța **abordării individualizate** a nevoilor copiilor, urmate de îmbunătățirea **modului de utilizare a cunoștințelor, respectiv structurarea** lor și îmbunătățirea **abilităților de lucru în echipă**.

Îmbunătățirile sunt percepute ca fiind datorate participării la programul de formare cele mai frecvente mențiuni făcând referire la: **consolidarea, utilizarea** și **adaptarea** atât a **informațiilor** cât și a **exercițiilor** cuprinse în programul de formare.

Mi-a crescut interesul pentru a învăța și înțelege lucruri noi

93%

Prin **aprofundarea** informațiilor de la curs (22%) și **căutarea** mai multor informații în domeniu (17%).

Am înțeles importanța abordării individualizate a nevoilor copiilor cu CES și la risc de abandon

90%

Prin **adaptarea** metodei de predare (32%) și **personalizarea** materiei (14%).

M-a ajutat să-mi structurez și utilizez cunoștințele anterioare

89%

Prin **consolidarea** cunoștințelor (35%), **utilizarea** metodelor prezentate (24%) și noua **perspectivă** asupra acestora (19%).

Mi-a îmbunătățit abilitățile de lucru în echipa interdisciplinară

87%

Prin **punerea în practică** a activităților/ informațiilor din programul de formare (46%), **receptivitate** mai mare față de colegi (19%).

Mi-a furnizat instrumente de lucru în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon

87%

Prin **exemplele** primite/ adaptate (37%), **exercițiile** de la curs (21%) și **metodele** interactive prezentate (15%).

Mi-a facilitat înțelegerea mai bună a problematicii elevilor cu CES și la risc de abandon

86%

Prin **conștientizarea** dificultăților acestor copii (27%) și noi modalități de **gestionare** a problemelor (21%).

Mi-a îmbunătățit competențele de comunicare utile în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon

85%

Prin **punerea în practică** a cunoștințelor din curs (36%), **îmbunătățirea** cunoștințelor (22%) și **deschiderea** către elevi/ colegi (18%).

Mi-a îmbunătățit capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice în practica curentă

85%

Prin **informațiile/ materialele** de la curs (35%), adaptarea materialelor de la curs (19%) și **punerea în practică** a activităților prezentate (17%).

Mi-a dezvoltat capacitatea de a face față mai ușor schimbării și neprevăzutului

78%

Prin **punerea în practică** a cunoștințelor dobândite (24%), **exercițiile/ exemplele** de la curs (23%) și **îmbunătățire/ dezvoltare personală** (22%).

3. CONCLUZII (3)

Schimbări produse în activitatea didactică

Pentru peste **74%** dintre participanți, programul de formare a **adus schimbări** în activitatea didactică.

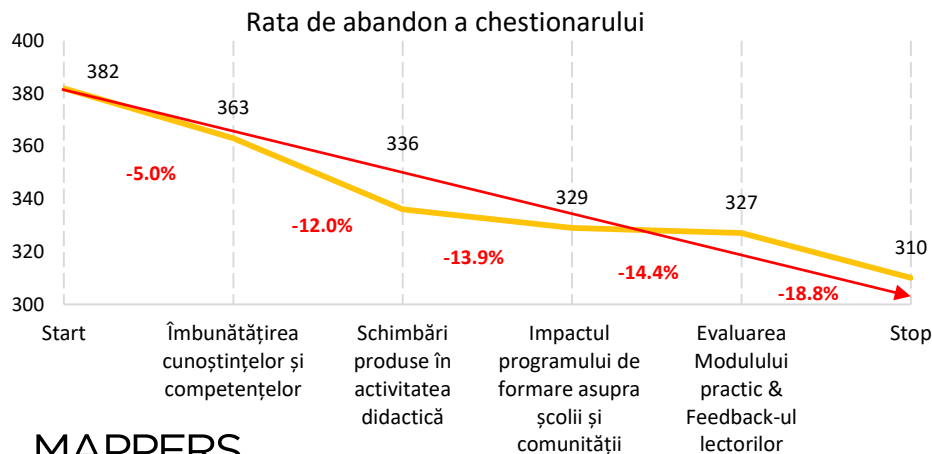
Schimbările în activitatea didactică a participanților sunt în principal produse prin: **adaptarea materialelor** de lucru și a **metodelor de predare** și prin **implementarea cunoștințelor** și a **exercițiilor** dobândite în urma programului de formare.

% participanților care nu au mai oferit **exemplificări** specifice sau concrete **crește și deși va oscila, rămâne considerabil crescut** până la finalizarea evaluării programului de formare.

Numărul ridicat de **exemplificări** și **durata** de evaluare a **programului** contribuie la % ridicat al celor care **NU** au oferit un răspuns concret.

De asemenea, **rata de abandon**, este relativ mare, **19%** dintre participanți **NU au finalizat** evaluarea programului de formare.

Descriere	Procent	Detalii	Fără mențiuni
Valorific experiența anterioară în contextul elementelor nou învățate	79%	Prin inserarea de elemente noi în activitatea didactică (31%), adaptarea metodelor de predare (14%) și a materialelor predate (13%).	34%
Folosesc tehnologii noi și inovative în predare	78%	Prin utilizarea de platforme , site-uri, aplicații cu scop educativ (52%).	23%
Colaborez cu ceilalți colegi în funcție de planul individual al fiecărui copil cu CES și la risc de abandon	78%	Prin consultarea cu celelalte cadre didactice/ceilalți colegi (52%).	27%
Individualizez predarea unei lecții folosind instrumente de lucru adaptate pentru copiii cu CES în funcție de nevoile identificate	76%	Prin adaptarea materialelor de lucru pentru copii (46%), punerea în practică a exercițiilor/ jocurilor (20%).	15%
Planific mai bine lecțiile ținând cont de nevoile copiilor cu CES și la risc de abandon	75%	Prin adaptarea materialelor de lucru pentru copii (36%), punerea în practică a cunoștințelor (20%) și exercițiilor/ jocurilor (18%).	16%
Folosesc metode mai eficiente de comunicare în lucrul la clasă	75%	Prin punerea în practică a metodelor de comunicare învățate (42%) și adaptarea metodelor de predare (14%).	27%
Integrez cunoștințele teoretice dobândite în practica curentă la clasă	75%	Prin punerea în practică a metodelor cunoscute (34%) și a activităților practice (16%).	34%
Recunosc și identific cu mai mare ușurință nevoile elevilor cu CES și la risc de abandon.	75%	Prin punerea în practică a metodelor prezentate (exerciții (17%) și informații (23%)), îmbunătățirea relației cu elevii (18%) și schimbarea modului de lucru cu aceștia (13%).	17%
Pot face față schimbării și neprevăzutului apelând la instrumentele dobândite la cursuri	74%	Prin punerea în practică a metodelor cunoscute (32%) și prin îmbunătățire/ dezvoltare personală (19%).	37%

3. CONCLUZII (4)

Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Programul de formare a avut impact pentru **cei mai mulți dintre** participanți iar acolo unde beneficiarii direcți sunt și „actorii” principali, profesor-elev, profesor-profesor, impactul programului este resimțit într-o mai mare măsură.

În relația **profesor-părinte**, îmbunătățirile sesizate sunt **ușor mai reduse** însă trebuie ținut cont că mai mulți **factori** sunt implicați, iar aceștia pot **diminua/ anula** posibilele rezultate ale acțiunilor întreprinse de cadrele didactice (statutul social, venitul familial, nivelul de educație, etc.).

În ceea ce privește **incluziunea** copiilor cu CES și reducerea abandonului din școală și comunitate doar **două treimi** dintre participanți sunt de părere că programul de formare a avut impact. **Multitudinea părților** implicate, **durata** procesului dar mai ales **reticența/ dezinteresul**, în special al autorităților și instituțiilor, fac ca impactul programului să fie **redus** iar **implicarea** și **inițierea** incluziunii copiilor să fie **descurajat** și **timid**.

			Fără mențiuni
Îmbunătățirea relației profesor – elev în cazul elevilor cu CES și la risc de abandon	83%	Prin înțelegerea și comunicarea cu elevii (33%) și punerea în practică/ adaptarea metodelor cunoscute (15%).	34%
Îmbunătățirea colaborării cu celelalte cadre didactice din școală în integrarea copiilor cu CES	80%	Printr-o receptivitate/ deschidere mai mare față de colegi (35%) și îmbunătățirea comunicării (13%)	23%
Îmbunătățirea relației profesor – părinți în cazul elevilor cu CES și la risc de abandon	72%	Prin înțelegerea/ comunicarea cu părinții (21%) și colaborarea cu aceștia (20%).	31%
Incluziunea copiilor cu CES și reducerea abandonului din școala și comunitatea dvs.	67%	Prin punerea în practică/ adaptarea unor metode de abordare (12%) și colaborarea cu familia/ instituțiile/ profesorii (10%).	34%

Evaluarea Modulului practic & Feedback-ul lectorilor

Pentru peste **90%** dintre participanții la programul de formare, practica monitorizată a fost **de ajutor** iar 63% dintre ei consideră că *“Modulul practic – reflecția asupra temelor”* din curs i-a ajutat **„în foarte mare măsură”**.

Modulul practic are meritul de a le fi oferit **noi perspective** atât asupra activității de zi cu zi cât și asupra modului de lucru/ utilizarea cunoștințelor în domeniu. De asemenea, profesorii au avut oportunitatea de a-și **clarifica/ consolida** cunoștințele, de mare ajutor fiind și **exemplele/ exercițiile practice**.

Feedback-ul lectorilor din cadrul practicii monitorizate le-a adus **beneficii** mai degrabă pe **plan personal**, participanții menționând cu precădere **îmbunătățiri/ schimbări pozitive** în ceea ce privește **încrederea** în forțele proprii, **satisfacția** personală și profesională dar și o **motivație** puternică spre **dezvoltare**.

Recomandări & mesaje de încheiere

Doar **19%** dintre participanții la programul de formare consideră că există unele nevoi din zona lucrului cu copiii cu CES și cu risc la abandon care nu au fost acoperite, precizând că **noutățile din domeniu** au fost prea **puține** iar **partea practică** prea **vagă** (puține exemple/ clarificări).

Chiar și așa, **96%** dintre participanți **ar recomanda** acest curs de formare altor cadre didactice.

În ceea ce privesc **mesajele** de încheiere transmise, majoritatea dintre acestea sunt mesaje de **mulțumire**, diverse **urări** de bine, **aprecieri** ale **profesionalismului** formatorilor, și unele **sugestii**, preponderent pentru organizarea de cursuri de formare asemănătoare acestuia.

4. EVALUAREA PROGRAMULUI DE FORMARE

Vocea profesorului

- „A fost foarte bine că era la noi la unitate. Era între noi chiar dacă eram pe grupe, știam, pentru mine fiind într-o locație pe care o știam, nu m-am dus cu emoții.”
- „A fost o ocazie de a ne exprima opinia. Și de a împărtăși din experiența noastră pentru că nu întotdeauna metodele sunt la modul general, chiar și materialele. Dar important e cum le alegi și cum le aplici pe fiecare individ, pe fiecare copil.”
- „Este o diferență între teorie și practică, atunci când ai mai multe informații teoretice dar e greu și nu știi să le aplici. Dar aici au fost foarte bine combinate, adică teoria cu practica.”
- „Foarte relevant deși distanța a fost foarte mare și mi-a fost greu să vin fizic, a fost foarte frumos pentru că a fost foarte mult practic și de asta mi-a plăcut.”
- „Aceste cursuri au însemnat o oportunitate din care am avut mult de învățat, atât în plan personal, cât și profesional. Mi-am amintit anumite lucruri teoretice și le-am aplicat, de exemplu conflictul dintre doi copii, ce am învățat la curs am aplicat și chiar a fost foarte bine.”
- „A fost foarte obositor pentru că au fost 3 zile la rând.”
- „Putea fi în weekend dar putea fi doar o zi, adică gândiți-vă că era vineri, după ce terminam programul, până seara, sâmbătă toată ziua și duminică...nu mai știu...până pe la două.”
- „Am povestit că se desfășoară pe 4 module, că se lucrează, că este benefic pentru copii cu cerințe speciale și lucrul ăsta îl întâlnim.”
- „Deci legat de managementul stresului a fost o temă foarte interesantă și bine punctată. Mi-a plăcut și metoda de evaluare, m-am simțit extraordinar de bine la acest curs. Toată lumea am observat că a fost foarte degajată, ne-am putut exprima liberi opiniile, nimic nu a fost greșit din tot ce am spus noi participanții la curs, orice idee era acceptată. Mi-a plăcut foarte mult.”
- „Pentru mine a fost un contact nou cu partea aceasta psihologică, sunt nou în învățământ și ce să vă spun, pentru mine a fost inedit (...) a fost în permanență interacțiune, așa că mă făcea să fiu în permanență atent.”
- „Mi-a plăcut foarte mult, apreciez modalitatea în care a fost formulată programa acestui curs de formare, mi-a deschis foarte mult cercul de cunoștințe (...) Mi-a plăcut să fiu față-în-față cu persoanele.”
- „Poate ar fi trebuit să fie informați mentorii că noi suntem învățământ la domiciliu. Lumea nu știa când a venit și nu știau nici ce se întâmplă la domiciliu. Nu știau ce e aia, cum e acolo.”
- „Mi-ar fi plăcut dacă era organizat în cursul săptămânii, câte 2 ore zilnic să zic. Aș fi vrut așa și să am weekendul liber pentru celalalte probleme personale.”
- „Dar la noi, pentru că toți participanții au fost doar din învățământul special a fost așa o chestie, au apărut momente de plictiseală, de... asta o știam, hai să trecem mai repede.”
- „A fost relevant din perspectiva faptului că sunt cadru didactic, dar cred că se adresează mai mult cadrelor didactice care lucrează cu copii cu probleme integrați în școlile de masă, asta nu înseamnă că nu am avut de învățat o grămadă de lucruri care ne sunt folositoare, doar că adresabilitatea a fost mai mult către ceilalți colegi ai mei.”
- „Un picuț mai puțin utilă, adaptarea curriculara, poate...Eu mă așteptam să beneficiaz de chestii mai concrete. Joculețe, chestii pe care să le pot copia și transfera imediat.”

Percepții generale despre programul de formare

Puncte tari

- **Profesionalismul formatorilor** (empatici, transmiterea unor informații clare și concrete)
- Caracterul **interactiv** (dezbateri libere, schimburi de experiențe, idei și soluții)
- Caracter **inovativ** (focus pe incluziunea copiilor cu CES)
- Acumularea de **noi informații și competențe**
- Focus pe **importanța activităților practice** în activitatea profesională
- Suport și informații despre **proiecte europene** (Erasmus Plus)

Puncte slabe

- **Desfășurarea exclusiv online a modulelor de curs** (lipsa interacțiunii F2F, întreruperea conexiunii de internet, oboseală/ petrecerea multor ore în fața unui ecran)
- **Lipsa unor activități/ părți practice** pe parcursul derulării programului de formare

Vocea personalului de sprijin

„Cel mai mult am apreciat formatorii cu care am interacționat extraordinar de bine, adică fiecare punct în parte a fost dezbătut, până nu a înțeles toată lumea nu s-a trecut mai departe.”

„Mi-a plăcut totul, nu a fost ceva care să nu îmi placă. Poate mici inconveniente au fost chestiile astea de semnal, de internet, în care, câteodată se mai întrerupea, dar în rest, așa, discuția a fost foarte bună.”

„Mi-a plăcut mai puțin faptul că a fost online pentru că nu am făcut practic nimic, niște filmulețe care ni s-au arătat, asta nu înseamnă practică, doar filmulețe și atât (...) la alte cursuri am avut copii aduși în sală.”

Vocea managerului școlar

„Impresiile sunt foarte bune, chiar dacă nu am avut șansa să desfășurăm activitatea față în față, cursul a fost interactiv, am învățat multe din experiența lectorilor, dar fiind interactiv și din experiența colegilor mei din țară, mă rog, de la școlile participante.”

„În același timp am avut o deschidere către programele de formare pe fonduri europene, cu explicații pas cu pas, cam ce trebuie făcut, de exemplu în cazul programului Erasmus+, pentru a putea fi și noi beneficiari.”

Per total, programul de formare a fost perceput într-o lumină pozitivă în special datorită profesionalismului formatorilor și a caracterului său interactiv și inovativ.

Aspecte ale cursului de formare de îmbunătățit

Abordarea mai amănunțită a anumitor **teme**

- **Personalizarea interacțiunii** cu elevii în funcție de nevoile, particularitățile și interesele acestora
- Informații și **tehnici actualizate/ inovatoare** ce pot fi aplicate în interacțiunea cu elevii
- **Abordarea/ interacțiunea cu copii cu risc mare de abandon școlar** (copii abandonați, copii din familii defavorizate)

Referitor la **participanții la viitoarele programe de formare**

- Participarea într-un număr mai ridicat a **cadrelor didactice din școlile de masă** → sporirea incluziunii copiilor cu CES/ risc de abandon școlar
- Participare la cursurile de formare a unor **reprezentanți din partea instituțiilor publice** (e.x. CJRE) implicate direct în procesul educațional pentru o mai bună înțelegere a provocărilor pe care le întâmpină școlile

Vocea personalului de sprijin

„Discuția asta am avut-o și cu doamnele, în care, poate mi-aș fi dorit să discutăm despre alți copii cu nevoi speciale, în special copii mai înaintați în vârstă, peste 15, 16 ani, 17 ani, problemele lor sunt diferite față de cele cu sindromul autism.”

„În fiecare an, în fiecare lună poate interveni ceva nou... deci, cursurile astea nu sunt niciodată la fel, tot timpul trebuie să aducem noutăți, și noutățile le aduc cei care se ocupă de asta, noi ne ocupăm doar de copii.”

Vocea managerului școlar

„Cu CJRE Prahova, absolut, avem o strânsă legătură. Chiar așa, este o sugestie, altădată să îi invităm și pe ei la formare.”

„Se simte nevoia informării și participării la cursuri de formare a profesorilor din școlile de masă, privind integrarea, nu este suficient numai să tolerăm și numai să înțelegem, să acceptăm. Cred că numai așa am putea ajunge la acea incluziune, și nu numai integrare.”

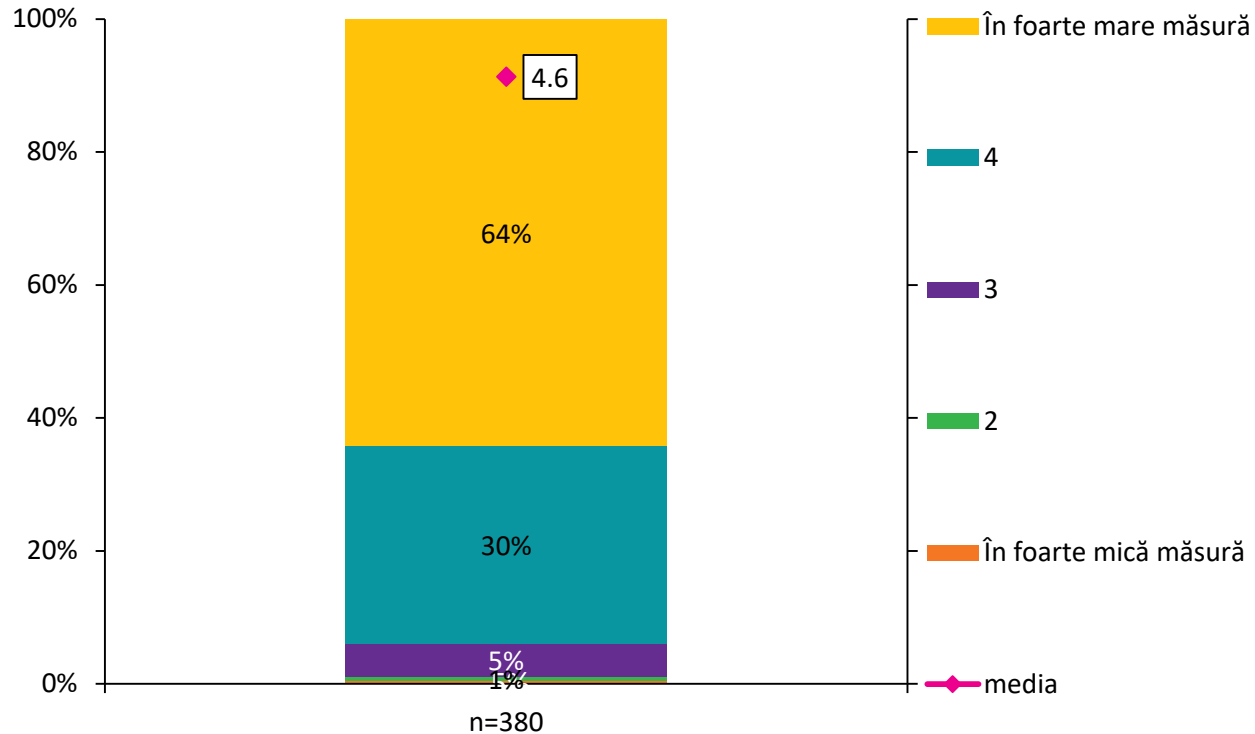
În general nu au fost identificate aspecte ale cursului de formare mai puțin interesante sau nefolositoare.

Pe viitor se dorește continuarea unor astfel de inițiative în aceeași direcție, cu focus pe o **abordare personalizată și inovativă a nevoilor elevilor și o mai mare vizibilitate/ promovare** a unor astfel de cursuri în comunitate.

4.1. Măsura în care programul răspunde nevoilor profesorilor

Q1. În ce măsură tot acest program de formare (modulul on-line, 4 module față în față și practica monitorizată) a răspuns nevoilor dvs.?

Răspuns unic - Bază: Toți respondenții, n=380

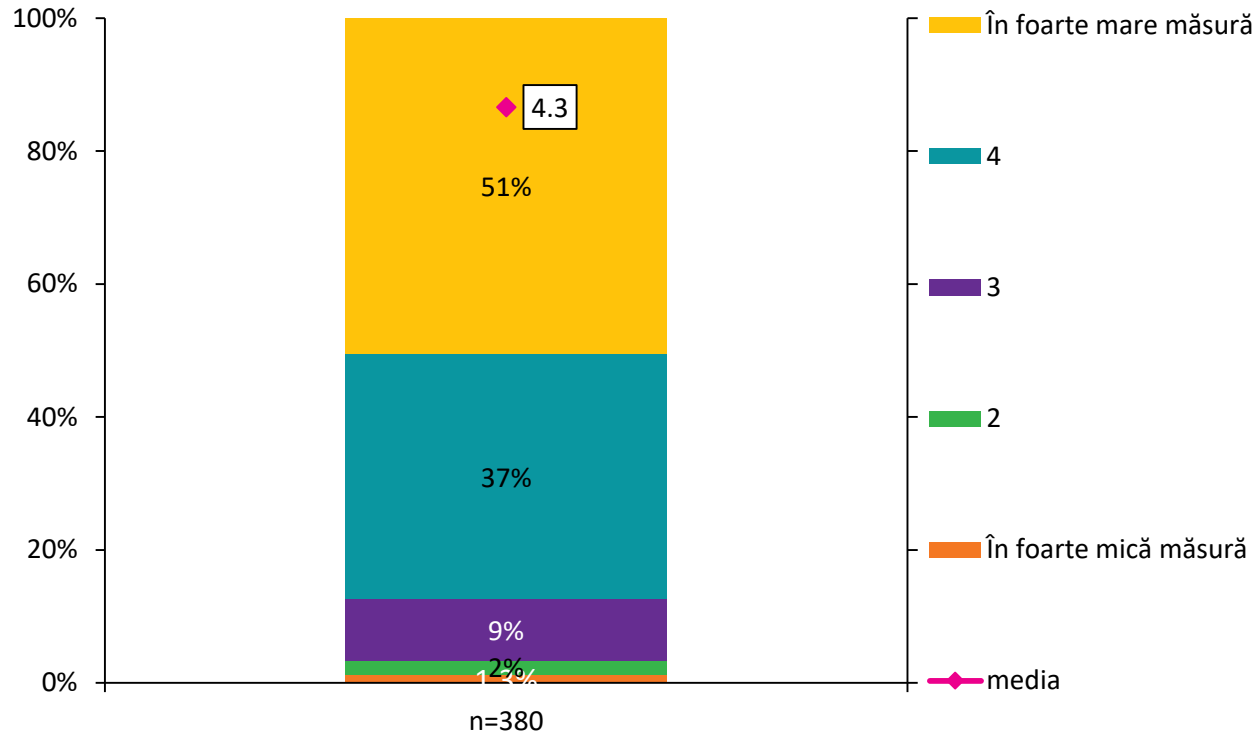
În total **94%** din participanți consideră că acest program de formare corespunde cu nevoile lor iar **64%** sunt de părere că programul răspunde **în foarte mare măsură** acestor nevoi.

Semnificativ mai mulți participanți din mediul **rural**, comparativ cu cei din urban, menționează că programul de formare s-a pliat pe nevoile din activitatea didactică de zi cu zi, „**într-o foarte mare măsură**”. (**78% vs. 61%**)

4.2. Măsura în care programul răspunde nevoilor școlii și a elevilor

Q2. În ce măsură programul răspunde nevoilor școlii și elevilor cu care lucați?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=380

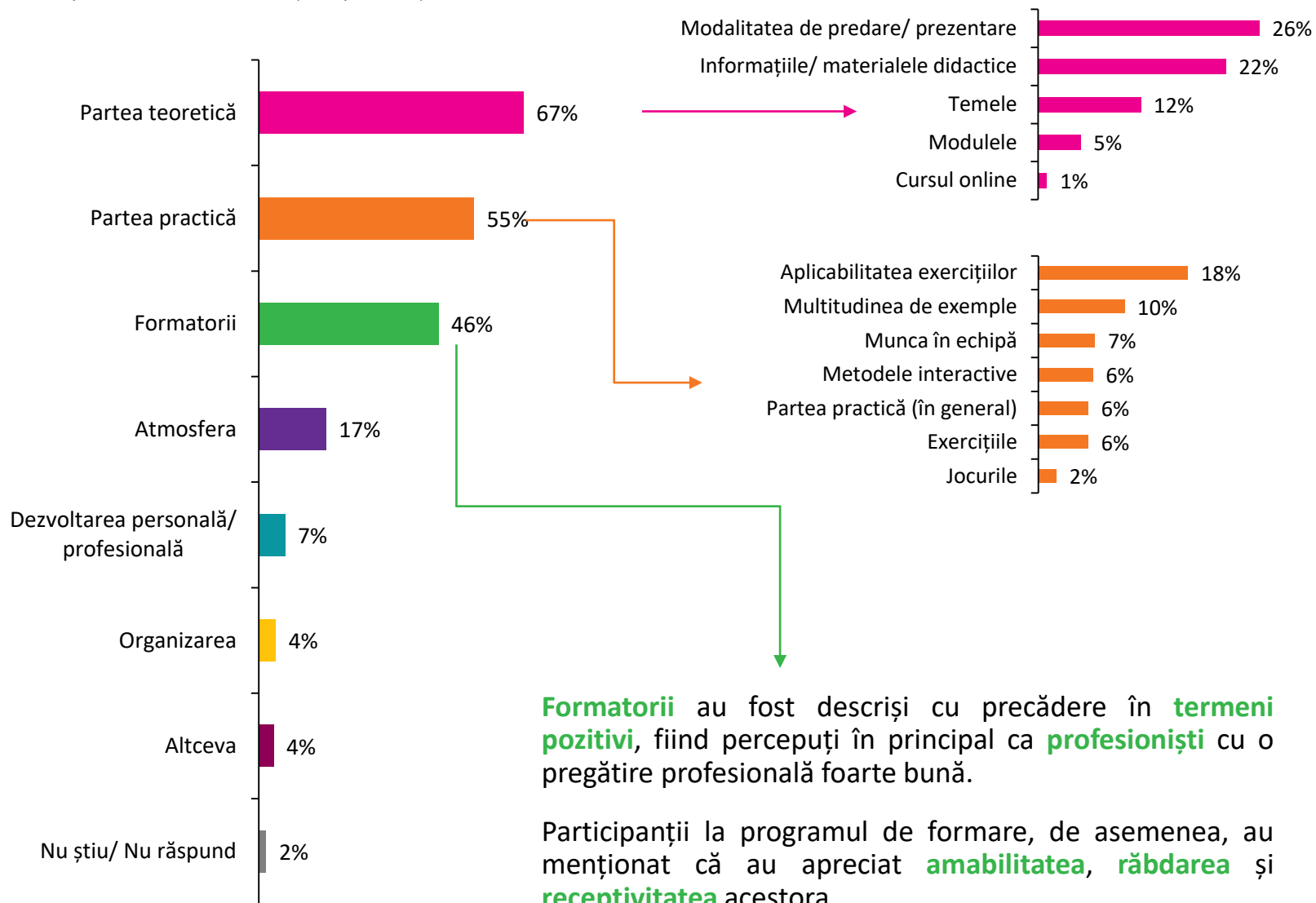
88% dintre participanții la programul de formare cred că acesta **răspunde nevoilor școlii** și a **elevilor** cu care lucrează.

Puțin peste **jumătate** dintre aceștia, (51%), sunt de părere că acest program de formare a răspuns „**într-o foarte mare măsură**” nevoilor școlii în care profesază dar și a elevilor cu care lucrează.

4.3. Aspecte apreciate ale programului de formare

Q3. Ce ați apreciat cel mai mult la programul de formare?

Răspuns deschis - Bază: Toți respondenții, n=375

Formatorii au fost descriși cu precădere în termeni pozitivi, fiind percepuți în principal ca profesioniști cu o pregătire profesională foarte bună.

Participanții la programul de formare, de asemenea, au menționat că au apreciat amabilitatea, răbdarea și receptivitatea acestora.

Partea teoretică, partea practică și formatorii sunt aspectele programului de formare apreciate cel mai mult.

Partea teoretică a cuprins informații bine structurate și detaliate, cu teme interesante și de actualitate prezentate într-o manieră interactivă.

Partea practică, pe de altă parte, le-a oferit soluții didactice la clasă dar și oportunitatea de a interacționa cu colegii în afara cadrului profesional.

4.4. Vocea profesorului (1)

Partea teoretică

- *“Modul de expunere al informațiilor primite din partea formatorilor și exemplificările.” Val2 - februarie 2021*
- *“Programul este bine gândit și materialele documentate. Schimbul de informații eficient, argumentat și motivant.” Val1 - aprilie 2020*
- *“Cel mai mult am apreciat faptul că aceste module au fost interactive, au fost bogate în exemple și informațiile explicate foarte bine.” Val1 - aprilie 2020*
- *“... multitudinea de noi informații/ termeni/ concepte pe care să le aplicăm la clasă.” Val2 - februarie 2021*
- *“Toate modulele de pregătire au fost extraordinar de interesante, mai ales modulul ultim, on-line, cu toate aplicațiile foarte interesante (...).” Val2 - ianuarie 2021*
- *“... faptul că s-a inclus noțiunea de stres la profesori, reactualizarea cunoștințelor, materialele suport. (...).” Val2 - ianuarie 2021*
- *“Modul de prezentare - cursul nu a fost plictisitor (...) problemele abordate, structura informațiilor, detalierea conținutului, debateri pe exemple concrete (...).” Val1 - aprilie 2020*
- *“Am apreciat faptul că toate modulele prezentate au fost detaliate, explicate și am fost ajutați să înțelegem tot ce s-a prezentat în materiale.” Val1 - aprilie 2020*

Partea practică

- *“Am apreciat tipurile de exerciții, metodele, tehnicile de predare a modulelor, explicațiile detaliate ale mentorilor, materialul tipărit oferit la fiecare modul de studiu.”*
- *“Exemplele practice pe care formatori ni le-au prezentat.” Val1 - ianuarie 2021*
- *“... am apreciat tehnica de lucru a aplicațiilor desfășurată în grupuri mai mici sau mai mari, fapt care a generat o îmbunătățire a relațiilor de colaborare între colegi.” Val2 - februarie 2021*
- *“Am apreciat exercițiile de energizare potrivite elevilor din școala noastră și pe care le-am folosit, o parte, deja la clasă.” Val1 - aprilie 2020*
- *“La acest program de formare am apreciat foarte mult exemplele concrete, legate de practică, date de domnii profesori. (...).” Val2 - ianuarie 2021*
- *“A fost un curs excelent, am învățat mai multe lucruri decât mă așteptam, utilizarea unor aplicații pe care nu le foloseam în activitatea mea didactică.” Val2 - februarie 2021*
- *“La acest program de formare, cel mai mult am apreciat exemplele și exercițiile practice.” Val1 - aprilie 2020*
- *“Exemplele concrete, faptul că prezentările au fost interactive, s-au bazat mult pe lucrul în echipă.” Val2 - februarie 2021*

Formatorii

- *“Formatori bine pregătiți: excelente competențe teoretice și competențe de intervenție educațională (strategii, metode) adaptate specificului activităților on-line.” Val2 - februarie 2021*
- *“Am apreciat că formatorii au fost deschiși, îngăduitori și bine pregătiți.” Val1 - aprilie 2020*
- *“Implicarea profesorilor îndrumători care au explicat și detaliat pentru fiecare în parte toate nelămuririle pe care le-am avut.” Val1 - aprilie 2020*
- *“Cel mai mult am apreciat amabilitatea, blândețea și înțelegerea de care au dat dovadă formatorii. (...).” Val2 - februarie 2021*
- *“În primul rând formatorii, toți au fost oameni profesioniști de la care am avut de învățat, mi-a plăcut modul de transmitere a informațiilor...” Val2 - ianuarie 2021*
- *„Răbdarea și tactul formatorilor în desfășurarea tuturor activităților de formare” Val2 - ianuarie 2021*
- *“Cel mai mult am apreciat formatorii, oameni minunați care au explicat foarte clar toate noțiunile din cursuri. Multe dintre metodele lor le-am aplicat chiar și în cadrul orelor.” Val2 - ianuarie 2021*
- *“Buna pregătire și disponibilitatea moderatorilor de a transmite cunoștințe, de a interacționa, aplicabilitatea cunoștințelor.” Val2 - februarie 2021*

4.5. Vocea profesorului (2)

Alte aspecte apreciate ale programului de formare

- *“MODUL DE ORGANIZARE - respectarea cu strictețe a modului în care au fost organizate aceste cursuri.” Val1 - aprilie 2020*
- *“Am conștientizat... și mai mult... cu atât mai mult, etapizarea, împărțirea în pași mici a multor activități educative. Spargerea aceasta, în bucăți, a fost foarte importantă și m-a făcut să îmi dau seama de «gravitatea» problemei, de modul în care ar trebui să intervin. De asemenea, activități, exerciții foarte interesante, atât pentru noi, cât și pentru elevi, cu aplicabilitate reală în procesul instructiv-educativ.” Val1 - aprilie 2020*
- *„Seriozitatea, punctualitatea, obiectivitatea” Val2 - ianuarie 2021*
- *“Noutățile pe care le-am aflat de la domnii profesori care au venit la Suceava și care ne-au deschis noi orizonturi în privința învățământului special.” Val1 - aprilie 2020*
- *“Cunoașterea unor oameni noi, cu puncte de vedere diferite, cu problematică diferită a elevilor și a cadrelor didactice (...).” Val1 - aprilie 2020*
- *„Am avut oportunitatea de a evolua, evalua și performa în activitatea teoretică și practică”. Val1 - aprilie 2020*

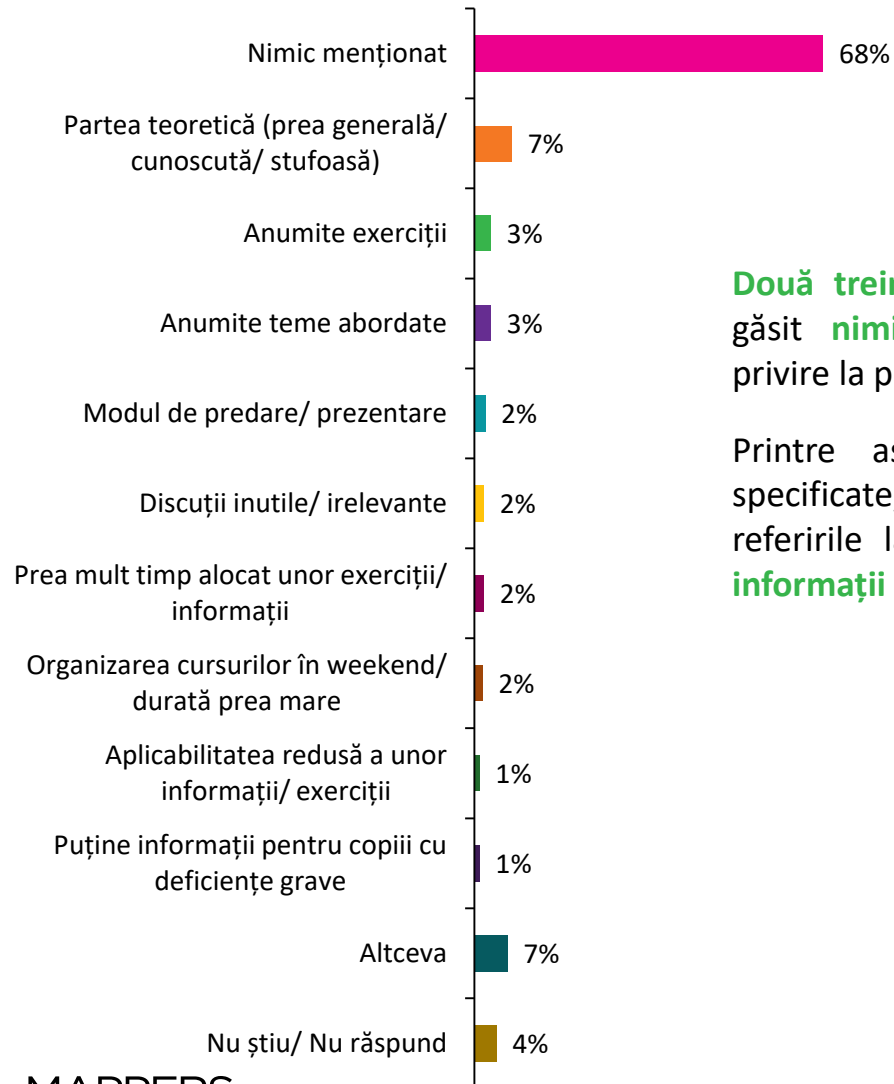
- *„Am apreciat că am învățat lucruri noi din experiența formatorului și din exemplele practice ale colegilor de curs.” Val2 - ianuarie 2021*
- *„Am acumulat cunoștințe și abilități noi, pe care doresc să le folosesc în viitor.” Val2 - ianuarie 2021*
- *„Punctualitatea de intrat la ore a profesorilor” Val2 - februarie 2021*
- *„Modul de organizare, formatori diferiți, interacțiunea” Val2 - ianuarie 2021*
- *“(...) a fost un program interactiv care a implicat toți cursanții.” Val1 - aprilie 2020*
- *“Programul s-a desfășurat interactiv, s-a lucrat foarte mult în echipe, (...).” Val1 - aprilie 2020*
- *„Interactivitatea, lucrul pe echipe, schimburile de idei cu ceilalți colegi, dar și noutățile prezentate de lectori.” Val2 - februarie 2021*
- *„Abordarea frumoasă a domnului formator, respectiv a doamnelor formator.” Val1 - aprilie 2020*
- *„Faptul că s-a adaptat foarte rapid la forma de desfășurare online și că a venit cu informații și aplicații referitoare la instrumente de care aveam nevoie în activitatea noastră. Dar și varietatea modalităților de lucru -profesionalismul formatorilor.” Val2 - ianuarie 2021*

- *„Faptul că a fost interactiv, multe activități plăcute și utile” Val2 - februarie 2021*
- *“(...) Au fost multe exerciții interesante prin care ne-am cunoscut mai bine între noi și în care schimbul de experiențe este benefic.” Val1 - aprilie 2020*
- *“Am apreciat munca depusă de profesori în general, însă din păcate am constatat și lipsa de profesionalism și motivație a doamnei xxx care ne-a dezinformat deseori și nu și-a asumat diverse greșeli de logistică a cursului (condiții, decontări transport, precaritate servicii catering, diverse chestionare neanunțate, etc.). Abilitățile de comunicare ale doamnei sus amintite au constituit o experiență neplăcută care sper din tot sufletul să nu se mai repete...” Val1 - aprilie 2020*
- *„Am învățat noi modalități de abordare ale elevilor cu nevoi speciale, a fost un schimb de explicații-păreri-idei, foarte interesant.” Val2 - februarie 2021*
- *„Flexibilitate. Deschidere. Oportunitate.” Val2 - februarie 2021*
- *„Faptul că am aflat mai multe unii despre alții prin socializarea față în față atât cât s-a putut” Val2 - ianuarie 2021*

4.6. Aspecte de îmbunătățit

Q4. Ce aspecte vi s-au părut cel mai puțin folositoare?

Răspuns deschis - Bază: Toți respondenții, n=366

Două treimi dintre participanți nu au avut găsit **nimic nefolositor de menționat** cu privire la programul de formare.

Printre aspectele **mai puțin folositoare** specificate, cu o frecvență mai crescută, sunt referirile la **generalitatea/ multitudinea de informații** cuprinsă în partea teoretică,

Vocea profesorului

- "Faptul că fiecare participant a venit cu informații legate de viața particulară, nerelevante și plictisitoare de multe ori. Acestea au fost generate de aplicațiile propuse de formatori." Val1 - aprilie 2020
- "Informațiile legate despre dezvoltarea gândirii critice, formarea de abilități și creșterea independenței." Val2 - februarie 2021
- "Un pic prea multă birocrație, dar pot înțelege acest lucru." Val1 - aprilie 2020
- "(...) dacă ar trebui să subliniez un aspect puțin neplăcut acela ar fi direcționat către organizarea mesei, a cafelei, cu referire la calitatea produselor servite." Val1 - aprilie 2020
- "Pentru mine care lucrez în școală specială s-a pedalat foarte mult pe integrarea elevilor cu cerințe educative speciale și mai puțin pe integrarea elevilor cu dizabilități grave, severe profunde și/sau asociate în centrele școlare de educație incluzivă." Val2 - februarie 2021
- "Partea teoretică, mult prea generală, lucruri deja știute." Val1 - aprilie 2020
- "Timpul îndelungat alocat derulării întregului program. Faptul că majoritatea orelor de desfășurare în weekend până la ore înaintate. Momentele mult prea generos alocate activităților de împărtășire a propriilor experiențe didactice ale cursanților pe marginea unor subiecte." Val2 - ianuarie 2021
- "Uneori nu am primit soluții concrete, adaptate la situațiile prezentate concret și ne-am risipit în discuții contradictorii." Val2 - ianuarie 2021

5. ÎMBUNĂTĂȚIREA CUNOȘTINȚELOR ȘI COMPETENȚELOR

Vocea profesorului

- „Mi-a îmbunătățit gândirea critică, dacă el desenează ceva, trebuie să vedem ce a vrut să spună și atunci trebuie să avem în vedere și dacă se simte bine, dacă și-a luat pastilele, dacă a dormit bine copilul pentru că desenează ceva într-o zi și în altă zi desenează cu negru și atunci intervine lucrul ăsta.”
- „Folsesc de pe telefon aplicații în care vedem onomatopee, animale pe care le folosim cu copiii care discriminează culori care pot număra (...) Acolo puneau filmulețe de bune maniere, bune practice.”
- „Chiar am învățat să îmi gestionez cumva stresul și îmi gestionez altfel timpul – adică ceea ce am învățat a fost exact pentru mine, ce facem noi în fiecare zi la școală.”
- „Lucrând sub ochii unui profesionist, sub ochii unui adult profesionist și pregătit în domeniul tău, te face mai conștient de ce faci și mai dornic să fii mai bun.”
- „Am învățat să fim mai deschiși către copiii cu CES. Uneori mă gândeam că și ai mei au CES că tot erau acolo tot felul de exemple și am reflectat asupra copiilor mei.”
- “Am înțeles, în primul rând atitudinea față de copii în general și față de acești copii cu cerințe speciale (...) Am devenit mai înțelegător, mai preocupat de situația lor.”
- “De obicei la cursurile de formare la care am participat a fost o prezentare așa. Noi idei, ca să zic. Cursul acesta a venit și cu ceva în plus, ne-a pus pe noi în anumite situații și a fost interesant pentru mine, lucrul ăsta.”
- “În urma acestui curs, pe lângă pregătirea aceea suplimentară pe care o avem pentru copiii cu ritm lent, mi-am propus să sacrific pauza mare de două ori pe săptămână cu elevii cu CES. Si să știți că altul este comportamentul lor când suntem singuri, eu și el (...) Si am observat un mic, mic, mic progres deal lungul celor 4 luni jumătate când a venit la școală.”
- “Lucrul individualizat, adică lucrul cu fiecare copil în parte, în funcție de nivelul lui și de capacitățile lui. Am aflat termeni noi, dar de pus în practică nu.”
- “A fost util, m-a ajutat probabil să văd din alt unghi problemele, să le abordez diferit.”
- “Am discutat cu colegele și au zis uite că se poate și altfel, uite că... eu o să schimb modul meu de predare, chestia asta pentru că am învățat la curs. Deci auzeam colegele în cancelarie când ne vedeam.”
- “Eu cred că gândirea critică a fost îmbunătățită pentru că înainte nu înțelegeam exact despre ce era vorba cu gândirea critică și ce stă la baza acesteia, iar acum încerc să văd ce are de spus interlocutorul meu și după aceea să trag concluziile.”
- “Ca abordare pentru că fiecare cum am și vorbit mai înainte, fiecare copil trebuie apucat într-un anumit fel pentru că nu e nici unul la fel.”
- “A fost un program bine-venit, un program pe care pe noi, cadrele didactice, ne-a ajutat foarte mult, a fost o actualizare. Am apreciat lejeritatea modulelor. Faptul că nu a fost o predare, ci, din contră, o interacțiune.”
- “Elevul cu CES are nevoie de un tratament special. Îl includem în învățământul de masă, dar acest elev are nevoie de un altfel de program, un altfel de planificare. Dacă ar fi să mă gândesc ar trebui să-mi fac o planificare pentru clasa omogenă și o planificare pentru elevul cu CES care se află în clasa omogenă.”

Aspecte din activitate care pot fi îmbunătățite ca urmare a participării la programul de formare

Studiu calitativ

-
- **Implementarea noilor cunoștințe dobândite** ca urmare a participării la programul de formare:
 - Focus pe socializarea în afara școlii a copiilor cu CES în măsura în care e posibil (plimbări în parc, vizite la magazin etc.)
 - Mai multe activități practice/ creative cu elevii cu scopul de a le capta constant atenția cu ceva nou și de a îi ajuta în dezvoltarea personală
 - **Îmbunătățirea interacțiunii cu părinții** prin intermediul:
 - Activităților comune (excursii, acțiuni comune în incinta școlii)
 - Împărtășirea informațiilor aflate la programul de formare cu aceștia în cadrul unor întâlniri/ ședințe
 - **Colaborare mai bună între toți membrii personalului școlar** → împărtășirea de cunoștințe, idei, sugestii și experiențe personale
 - Accesarea și participarea la programe de formare pentru cadrele didactice în **spațiul academic european (Erasmus+)**

Vocea personalului de sprijin

„În legătură cu socializarea copiilor cu CES, să încercăm să îi scoatem într-un parc, câte 2, 3 și un singur cadru, ca să socializeze, să mai vadă, într-un mijloc de transport în comun, chestii pe care noi nu prea le-am făcut.”

„Aș încerca să îi atrag în mici activități sportive, în sala de sport, să încerc ceva, să le atrag atenția cu activități sportive (...) aș putea să încerc să iau câte un pic, câte un pic și pe copiii cu sindrom autism, să facă așa ceva.”

„Aș cauta o locație în care aș avea mai multe plasme, unde se pot face mai multe activități, mai multe jocuri logice.”

Vocea managerului școlar

„Anul acesta suntem și noi parteneri într-un proiect Erasmus+, sigur că am avut sprijinul total al fundației care ne-a organizat și aceste cursuri de formare.”

„Trebuie să găsim o modalitate să atragem, în afară de părinții copiilor atipici, și părinții copiilor tipici din școlile integratoare, ca să ajungem cumva, la o țintă, să educăm comunitatea pentru incluziune, să schimbăm mentalități. Știu că este un proces de lungă durată, dar noi, ca școală putem să dăm un imbold ca să zic așa.”

Percepția generală este că **principalii beneficiari** ai îmbunătățirilor rezultate ca urmare a participării personalului școlar la programul de formare sunt în primul rând **elevii și familiile acestora**.

Principalul aspect de îmbunătățit menționat este **nevoia de o educație focusată mai mult pe activități practice și manuale**.

Evaluarea modulelor de curs

Elemente relevante/ utile

- **“Puterea exemplului”/ Experiența profesională bogată a formatorilor** → abilități notabile de comunicare și relaționare cu participanții (folosirea unui limbaj clar/ pe înțelesul tuturor, oferirea de exemple etc.)
- **Carcaterul interactiv** al discuțiilor → schimbul de păreri/ experiențe cu reprezentanți ai altor instituții de învățământ din alte zone ale țării
- Dobândirea de noi cunoștințe vis-a-vis de **socializarea copiilor cu CES** și de **modul de implementare** a acestora în practica de zi cu zi
- **Aspectele practice** ale celor două module de curs (ex. fișe de lucru pentru elevi, completarea unui chestionar după fiecare modul de curs)

Elemente mai puțin relevante/ utile ! menționate izolat

- Desfășurarea modulelor **exclusiv online**
- **Devierea de la subiectul de discuție** al cursului de către participanți
- **Lipsa de aplicabilitate imediată** a anumitor soluții propuse din cauza lipsei de personal/ școlii online (P.I.P, activități practice etc.)
- **Focus pe nevoile copiilor cu autism** în condițiile în care personalul de sprijin se ocupă și de alte categorii de copii cu nevoi speciale

Vocea personalului de sprijin

„Am primit niște fișe foarte interesante pe care am început să lucrăm, practic, proba practică cumva... după fiecare modul am avut de completat un chestionar.”

„Este foarte stresant cu un număr mare de copii să poți ieși (afară) pentru că noi nu putem ieși cu 2, 3 copii că avem de la 7, 8, 10 de fiecare în parte.”

„Până deschizi microfonul, până deschizi camera, până pui o întrebare, se trece deja la nivelul următor. Așa, în sală, este cu totul altceva.”

Vocea managerului școlar

„Eu, consider experiența practică a celor două doamne lector a fost cel mai util element, cum au reușit să rezolve anumite probleme, numite provocări, din școlile dumnealor, sigur, dublate de cunoștințele teoretice pe tema integrării, incluziunii.”

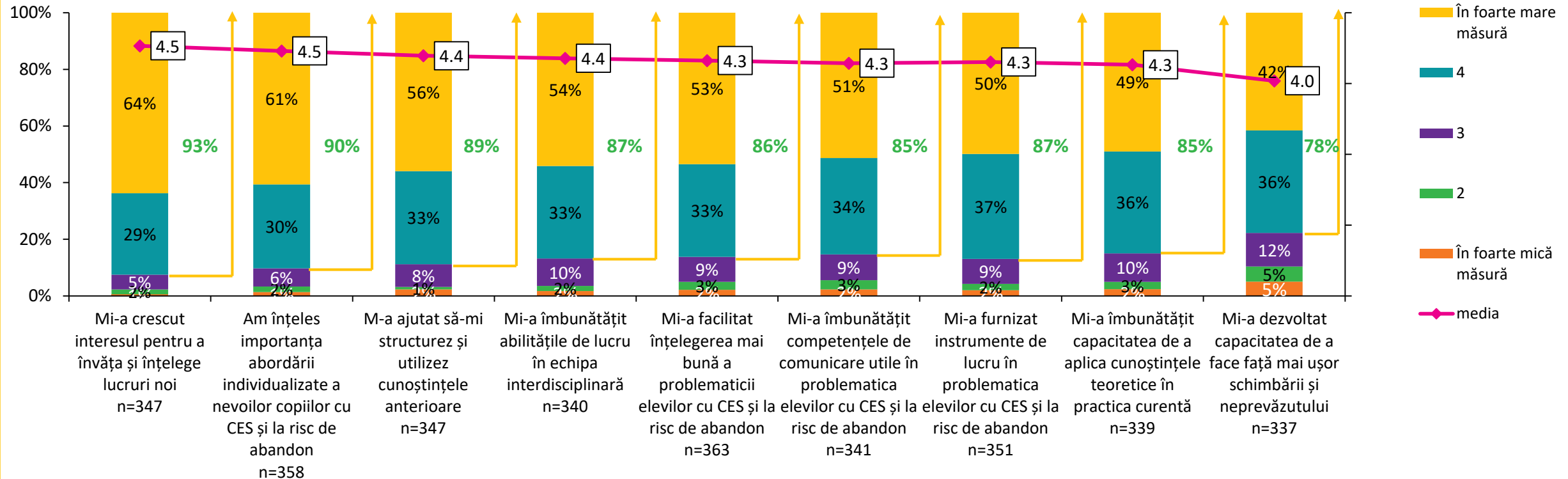
„Dacă acest curs a fost interactiv, cred că, chiar și noi, participanții, cumva ne-am permis strecurarea unor elemente nerelevante, a fost interesant, și de aflat și alte organizații, cu ce probleme se confruntă.”

Cele două module de curs **au fost foarte apreciate și percepute** ca binevenite pentru că au reușit să contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor în ceea ce privește interacțiunea cu elevii cu CES.

5.1.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții

Majoritatea participanților la **programul de formare** consideră că acesta a **contribuit** la **îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor** profesionale.

Îmbunătățiri considerabile au fost menționate în ceea ce privesc **interesul pentru a învăța și înțelege lucruri noi** și **importanța abordării individualizate a nevoilor copiilor cu CES și la risc de abandon**.

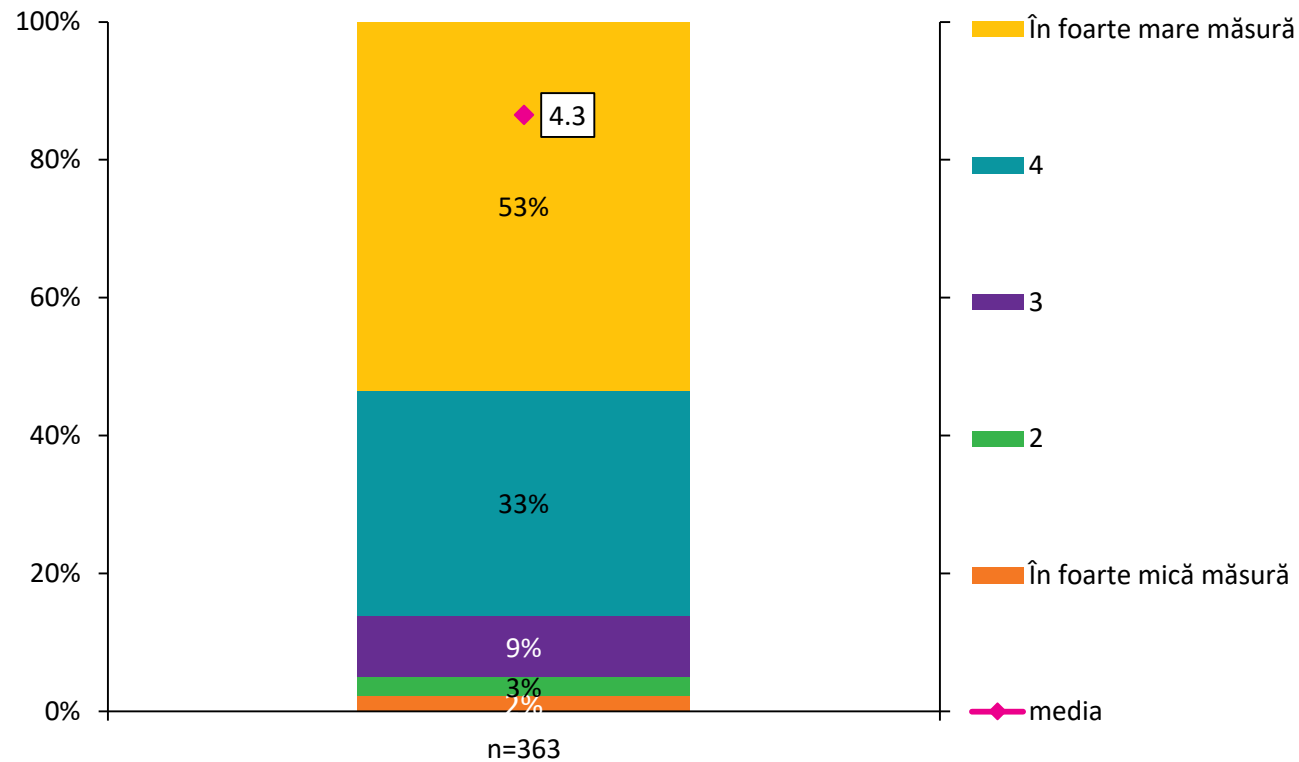
Capacitatea de a face față schimbării și neprevăzutului este aspectul în care îmbunătățirile au fost mai puțin resimțite.

5.1.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=363

Mi-a facilitat înțelegerea mai bună a problematicii elevilor cu CES și la risc de abandon

86% dintre profesori cred că în urma acestui program de formare au o **înțelegere mai bună** a problematicii elevilor cu CES și risc de abandon.

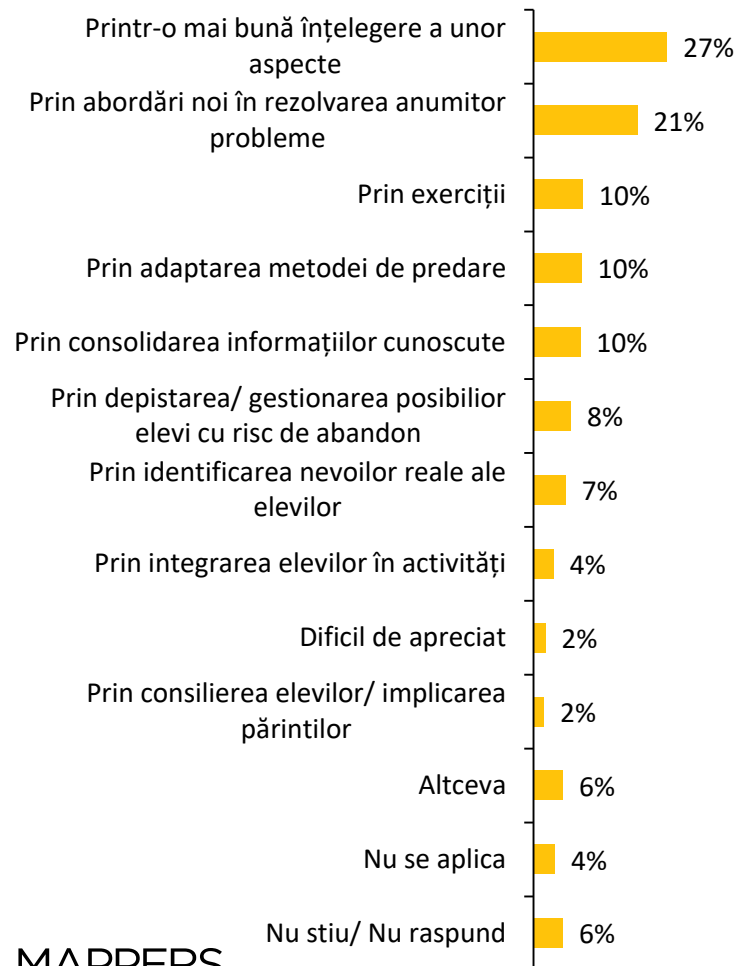
Semnificativ mai mulți participanți din **mediul rural** sunt de părere că programul de formare i-a ajutat „**într-o foarte mare măsură**” în înțelegerea problematicii elevilor cu CES și risc de abandon (66% vs. 51%).

5.1.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=363

Mi-a facilitat înțelegerea mai bună a problematicii elevilor cu CES și la risc de abandon

Clarificarea anumitor aspecte este cea mai frecventă mențiune a participanților la programul de formare prin care facilitarea înțelgerii problematicii acestor elevi s-a realizat. Această mențiune este semnificativ mai frecvent enunțată de către cei din școlile de masă. (36% vs. 23%).

Această mai bună înțelegere a diverselor aspecte legate de problematica elevilor este urmată de noile abordări deprinse pentru a interveni și soluționa posibilele situații întâmpinate în activitatea de zi cu zi.

Cei din mediul rural menționează semnificativ mai des că în programul de formare au deprins noi modalități de a gestiona anumite situații problematice. (35% vs. 18%)

5.1.3. Vocea profesorului

Mi-a facilitat înțelegerea mai bună a problematicii elevilor cu CES și la risc de abandon

Val1 - aprilie 2020

- “Conștientizez mai bine problemele acestor categorii de elevi.”
- “Am dobândit multe informații noi prin intermediul activităților de grup. Astfel, am învățat cum să intervenim în anumite situații.”
- “Problematika elevilor cu CES a fost explicată și analizată îndeaproape. În capitolul cu abandonul școlar, profesorii îndrumători, au atins toate întrebările noastre și au găsit răspunsuri plauzibile la toate nelămuririle.”
- “Am înțeles mai bine care sunt problemele elevilor cu CES și cum aş putea veni în întâmpinarea lor.”
- “M-a determinat să mă înțeleg întâi pe mine, să nu mai am atât de multe așteptări (...) să consider pașii mici făcuți de acești copii ca un real progres.”
- “Activitățile practice efectuate pe parcursul cursului m-au făcut să înțeleg că, în activitatea cu copiii cu nevoi speciale, punctul de plecare este identificarea nevoilor reale acestora.”
- “Am înțeles cum să comunic mai bine cu elevii cu CES, ce jocuri și metode să folosesc pentru a-i antrena la ore.”
- “(...) Aceste cursuri au răspuns multor dileme cu care ne confruntăm zi de zi.”
- “Am desfășurat activități interesante, practice cu aplicabilitate la elevii cu CES și risc de abandon.”

Val2 - ianuarie 2021

- “Am dobândit multe informații și metode de a aborda integrarea în învățământul de masă a copiilor cu CES.”
- “Exemplele oferite de către formatori mi-au deschis arealul unor noi perspective.”
- “Analizând situația elevilor cu CES din mai multe perspective, am înțeles cât de sensibilă este situația lor și că au nevoie de toată atenția și sprijinul nostru.”
- “M-a ajutat să înțeleg cum trebuie să mă adresez copiilor cu CES, să le înțeleg comportamentele și ce anume să fac pentru a-i ajuta să se integreze.”
- “Au fost aduse în prim plan abordări diverse ale problematicii elevilor cu CES.”
- “Am învățat să fiu mai atentă la problemele celor pe care îi avem ca elevi chiar dacă nu sunt încadrați în CES.”
- “Am aplicat la clasă mai mult de jumătate din noțiunile dobândite.”
- “Am înțeles perspectiva din care ei acționează și modul potrivit în care le putem oferi ajutor.”
- “În urma parcurgerii acestui curs mi-am îmbunătățit modul de lucru în cazul copiilor cu CES.”
- “Tot ce am învățat și prin care ne-am perfecționat, ajută foarte mult, în procesul de predare învățare evaluare, în prevenirea riscului de abandon școlar și atragerea elevilor cu CES, spre progresul lor școlar și extrașcolar.”

Val2 - februarie 2021

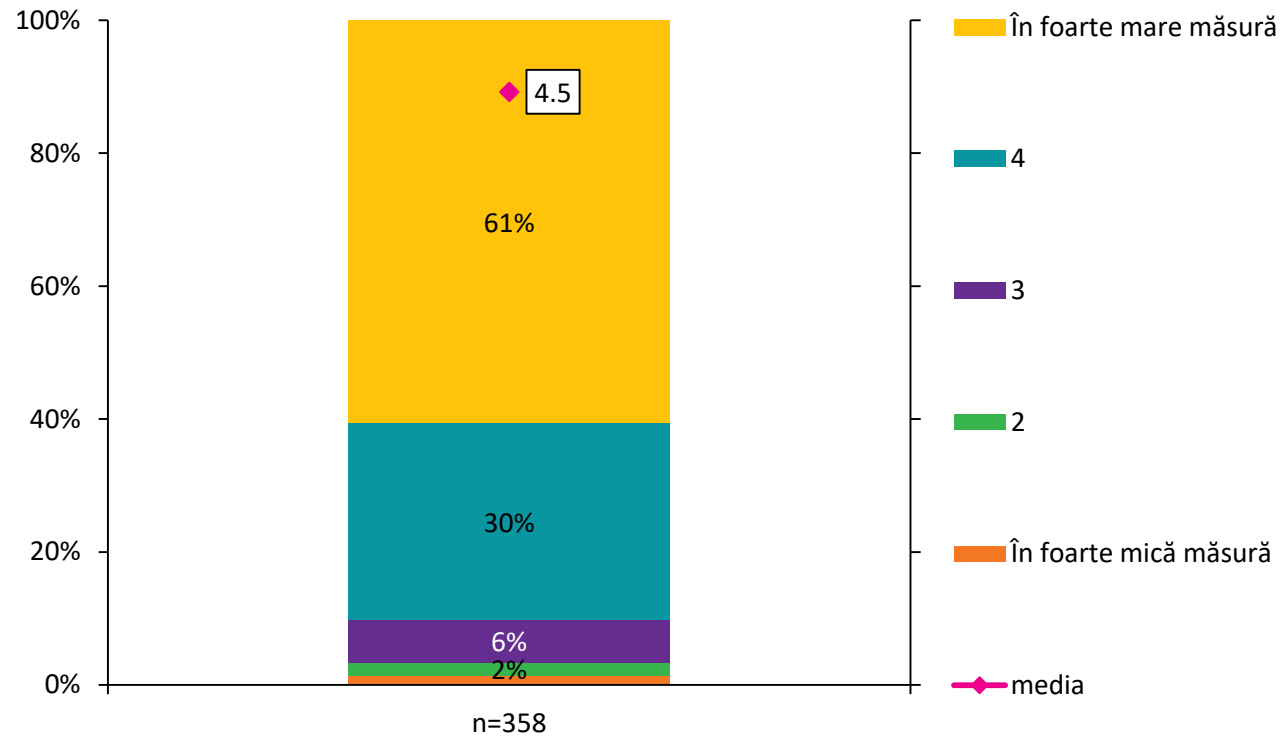
- “Am dat mai multă importanță unor aspecte ce păreau minore.”
- “Am înțeles cum să abordez mai eficient elevii cu CES.”
- “Am înțeles problemele cu care se confruntă copii cu CES.”
- “M-a ajutat să cunosc mai bine modalitățile de integrare ale copiilor cu CES.”
- “Mi-am îmbogățit orizontul și aria de abordare a chestiunilor legate de copiii cu CES.”
- “Folosirea în proiectarea didactică a mijloacelor și metodelor digitale. Proiectarea diferențiată.”
- “Am înțeles cât de speciali sunt acești copii și câtă nevoie au de sprijinul nostru.”
- “Întotdeauna o altă perspectivă este bine venită, poți pune în practică mai ușor înțelegând problemele elevilor cu CES.”
- “Am avut de învățat din experiența altor profesori și din informațiile primite de la formatori.”
- “Am învățat că într-o școală, indiferent de numărul elevilor cu CES, fiecare detaliu este important: de la aspectul claselor, mobilier, grupuri sanitare, formarea cadrelor didactice.”
- “Am înțeles mai bine nevoile acestor copii și modalitățile potrivite înțelegerii lor, reușind să mă pregătesc cu mai multă dedicație”

5.2.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=358

Am înțeles importanța abordării individualizate a nevoilor copiilor cu CES și la risc de abandon.

90% dintre participanți consideră că programul de formare i-a ajutat să înțeleagă **importanța abordării individualizate** a elevilor cu care lucrează.

5.2.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=355

Am înțeles importanța abordării individualizate a nevoilor copiilor cu CES și la risc de abandon.

Cei mai mulți dintre profesori (**32%**) și-au adaptat **metoda de predare** și au **personalizat materia** predată (**14%**) în funcție de nevoile, particularitățile și interesele elevilor.

Alte metode menționate frecvent au făcut referire la **noi modalități de soluționare** a problemelor și **identificarea nevoilor reale** ale copiilor cu CES și risc de abandon școlar.

5.2.3. Vocea profesorului

Am înțeles importanța abordării individualizate a nevoilor copiilor cu CES și la risc de abandon.

Val1 - aprilie 2020

- “Fiecare elev are propriile limite și obstacole care trebuie abordate diferențiat.”
- “Am înțeles că se lucrează cu fiecare copil în funcție de posibilități și nevoi.”
- “Este necesară abordarea individuală întrucât problemele întâmpinate sunt diferite - de la probleme de sănătate, motivație scăzută, experiențe școlare neplăcute, stima de sine scăzută, până la depresie, consum de substanțe interzise.”
- “Am acordat timp suplimentar, mai mult, elevilor cu CES, cu 2 din 5 s-au văzut rezultate.”
- “Implicarea acestora în activitate după nivelul de dezvoltare psiho-individuală; gruparea acestora cu elevi cu nivel mai ridicat (grupe eterogene); lucrul în echipe.”
- “Fiecare copil este unic. Este foarte important să elaborăm proiecte individualizate în procesul de recuperare pentru dezvoltarea potențialului existent.”
- “Pot lucra cu copiii diferite jocuri care să le capteze atenția. Am găsit cu ajutorul formatorului chiar și joculețe online pe care, copiii, să le folosească în procesul didactic.”
- “Am abordat individual elevii prin fișe de lucru diferențiate, le-am dat posibilitatea de a-și crea desene, decorațiuni cu care am participat la concursuri, am tratat diferențiat tipurile și gradul de dizabilitate.”
- “Trebuie să fim atenți la problemele elevilor, să le identificăm pentru ca apoi să reușim să le rezolvăm.”

Val2 - ianuarie 2021

- “Diferitele activități la care am participat la curs, m-au ajutat să înțeleg importanța strategiilor individualizate- personalizate a predării-învățării la clasă.”
- “Orice proces de învățare trebuie particularizat, adaptat la nevoile și potențialul fiecărui elev, doar în felul acesta putem obține cele mai bune rezultate pe termen lung.”
- “Am înțeles că elevii cu CES sunt diferiți de ceilalți elevi și ritmul lor de asimilare a informațiilor este diferit de al celorlalți. De aceea este necesară o programă specială, adaptată nevoilor și nivelului acestor elevi și activități individualizate (fișe de lucru, planșe, jocuri).”
- “Sprijin școlar suplimentar, în funcție de nevoile copilului, consilierea părinților.”
- “Implicarea acestora în activitate după nivelul de dezvoltare psiho-individuală; gruparea acestora cu elevi cu nivel mai ridicat (grupe eterogene); lucrul în echipe.”
- “Am schimbat abordarea în privința copiilor cu risc mare de abandon.”
- “Elevii cu CES sunt integrați mai ușor în colectivitate, prin diferitele jocuri prezentate la curs.”
- “În urma parcurgerii programului modul meu de lucru cu acești copii s-a îmbunătățit.”
- “Am realizat că este foarte util pentru activitatea pe care o desfășor să întocmesc un plan individualizat de abordare a copiilor cu CES și am învățat la curs cum se face și cine mă poate sprijini.”

Val2 - februarie 2021

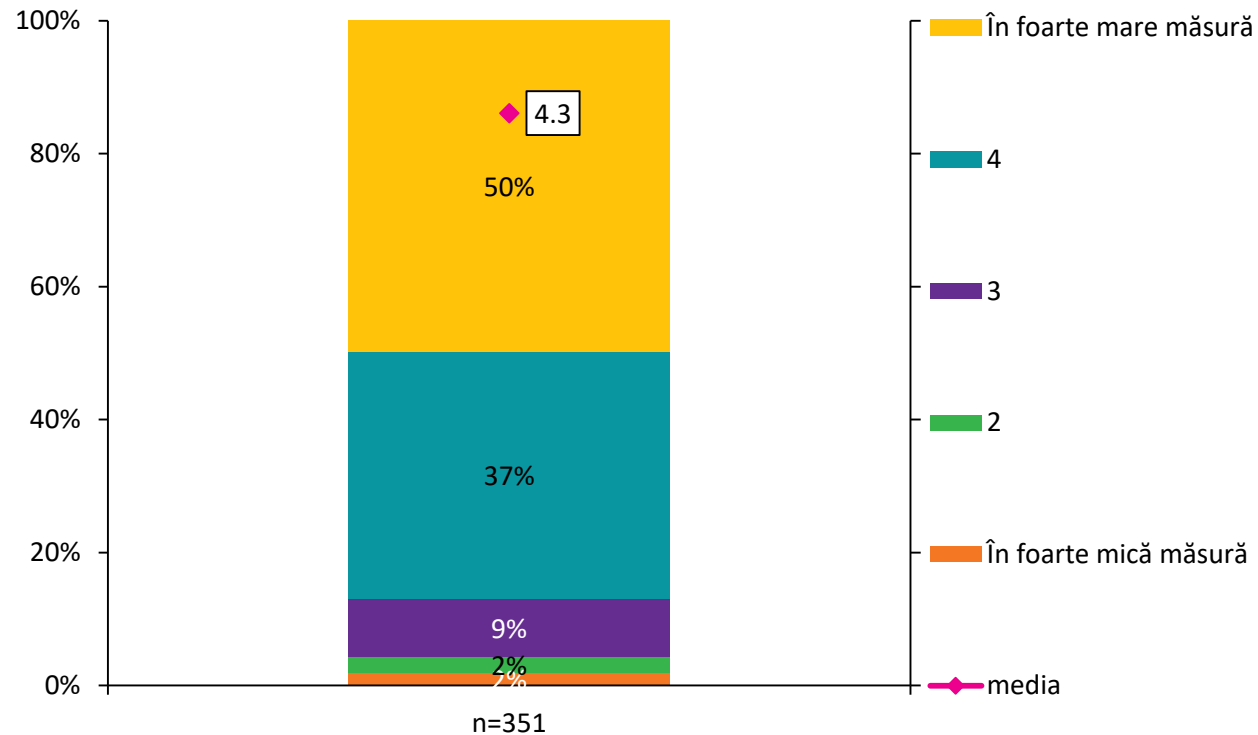
- “Mulți nu înțeleg că, pentru acești copii, este mult mai important să-și descopere puterea de a se adapta în viața cotidiană și a deprinde mecanisme de autovalorizare a resurselor decât performanța academică.”
- “Am înțeles cât de importantă este această abordare individualizată.”
- “Este foarte important ca fiecare elev să simtă că, contează și este “bun” la ceva. Valorificarea potențialului fiecăruia.”
- “Au fost prezentate modele de metode de lucru cu elevii cu CES și a fost adusă în discuție problema designului universal de instruire.”
- “Școala trebuie să se adapteze nevoilor individuale ale elevilor pentru a preveni riscul de abandon școlar. Adaptarea se referă la adaptarea spațiului și a mediului, dotării materiale, a curriculei, precum și a atitudinilor.”
- “Individualizarea este cheia integrării și incluziunii adecvate a elevilor în dificultate, atipici sau cu potențial de a dezvolta dificultăți școlare.”
- “Am înțeles cât de important să ținem cont și de aceste suflete și ca misiunea noastră să fie direcționarea lor pe un drum neprețuit.”
- “Am putut înțelege mai ușor importanța empatie, emoțiilor și a gradului de calificare ridicat în învățământul special.”

5.3.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=351

Mi-a furnizat instrumente de lucru în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon.

87% dintre participanți consideră că acest program de formare le-a furnizat instrumente de lucru în problematica elevilor cu CES și risc de abandon.

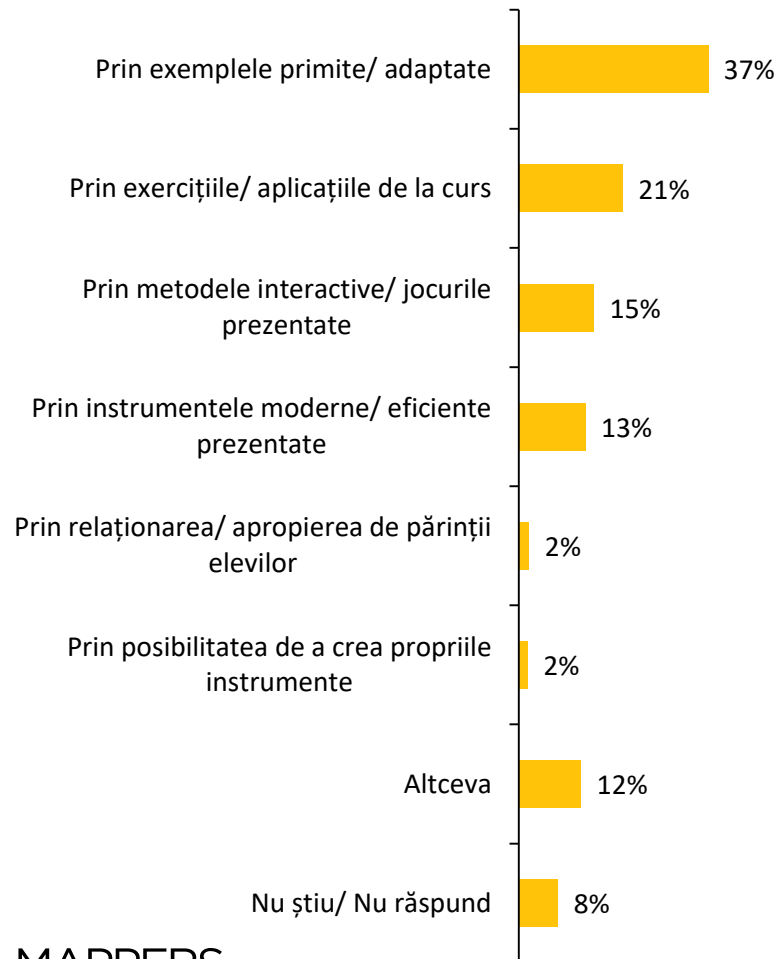
În ceea ce privește mediul din care fac parte, semnificativ mai mulți dintre cei din mediul rural, afirmă că participarea la programul de formare le-a oferit “în foarte mare măsură” mai multe instrumente de lucru. (61% vs. 47%).

5.3.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=350

Mi-a furnizat instrumente de lucru în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon.

Cei mai mulți dintre participanții la programul de formare (37%) au menționat, ca instrumente de lucru furnizate, **exemplele formatorilor**, pe care, le-au **adaptat**, în funcție de particularitățile elevilor și/ sau materiei didactice.

Exercițiile/ aplicațiile de la curs dar și metodele **interactive/ jocurile** constituie de asemenea instrumente de lucru pe care le găsesc a fi utile și le folosesc frecvent.

Semnificativ mai mulți participanți din **Vaslui**, vs. Bacău și Suceava, consideră că instrumentele de lucru prezentate/ dobândite în cadrul programului de formare sunt **moderne și eficiente** în activitatea didactică de zi cu zi. (37% vs. 3%, respectiv 5%)

5.3.3. Vocea profesorilor

Mi-a furnizat instrumente de lucru în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon.

Val1 - aprilie 2020

- *“Am învățat să avem în primul rând o relație eficientă cu părinții acestor elevi.”*
- *“Am folosit la ore instrumente ca metode moderne de studiu, informații cuprinse în suporturile de curs și cele oferite de formatori, imagini și prezentări power-point, scurte filme sugestive.”*
- *“Mi-a furnizat instrumente de lucru în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon.”*
- *“Suportul de curs este unul bine structurat și ne oferă instrumente necesare în lucrul cu acești elevi. De asemenea, formatorii ne-au oferit, din experiența proprie instrumente utile.”*
- *“Am învățat metode, tehnici de lucru noi, abordări și puncte de vedere diferite față de ceea ce știam până acum.”*
- *“Instrumente și metode noi mai eficiente decât cele de bază sau cele pe care noi le-am învățat la facultate și/sau cursuri (...).”*
- *“Parcursul programului de formare m-a ajutat să descopăr noi metode și tehnici de lucru pe care să le folosesc în activitatea mea didactică, în cazul copiilor cu CES și pentru a preveni abandonul școlar.”*
- *“Foarte multe sugestii de jocuri și activități concrete dar și anexe din legislația în vigoare.”*
- *“Am învățat cum trebuie abordate activitățile astfel încât, la sfârșitul acestora, fiecare elev să se simtă apreciat, încurajat și să vadă pasul înainte pe care l-a realizat.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Am obținut o serie de metode și strategii care se pot pune în aplicare în activitatea copiilor cu CES.”*
- *“Am descoperit noi căi de abordare a temelor”*
- *“Am descoperit noi metode și procedee de înțelegere a acestor elevi, evaluarea lor și apoi predarea cunoștințelor noi.”*
- *“Prin modulele tratate, programul a furnizat abordări, strategii și metode în dezvoltarea gândirii critice, modalități de prevenire/ gestionare a riscurilor de abandon.”*
- *“Aleg mai ușor mijloace și metode care să motiveze dorința de a continua.”*
- *“S-au prezentat tehnici de lucru, ni s-au pus la dispoziție materiale didactice, s-au indicat site-uri care pot fi utilizate.”*
- *“Prin programul de formare am identificat o serie de metode și mijloace prin care pot realiza o mai bună integrare a elevilor cu CES.”*
- *“Metode, tehnici, jocuri didactice învățate pe parcursul cursului.”*
- *“Am învățat concret ce metode și mijloace să utilizez în cazul copiilor cu CES.”*
- *“Mi-a oferit numeroase instrumente de lucru, atât digitale cât și clasice.”*
- *“Am învățat tehnici și metode noi, mici trucuri pentru captarea atenției și gestionarea situațiilor dificile mai ales prin înțelegerea problemei de fond a copilului și decodificarea comportamentului.”*

Val2 - februarie 2021

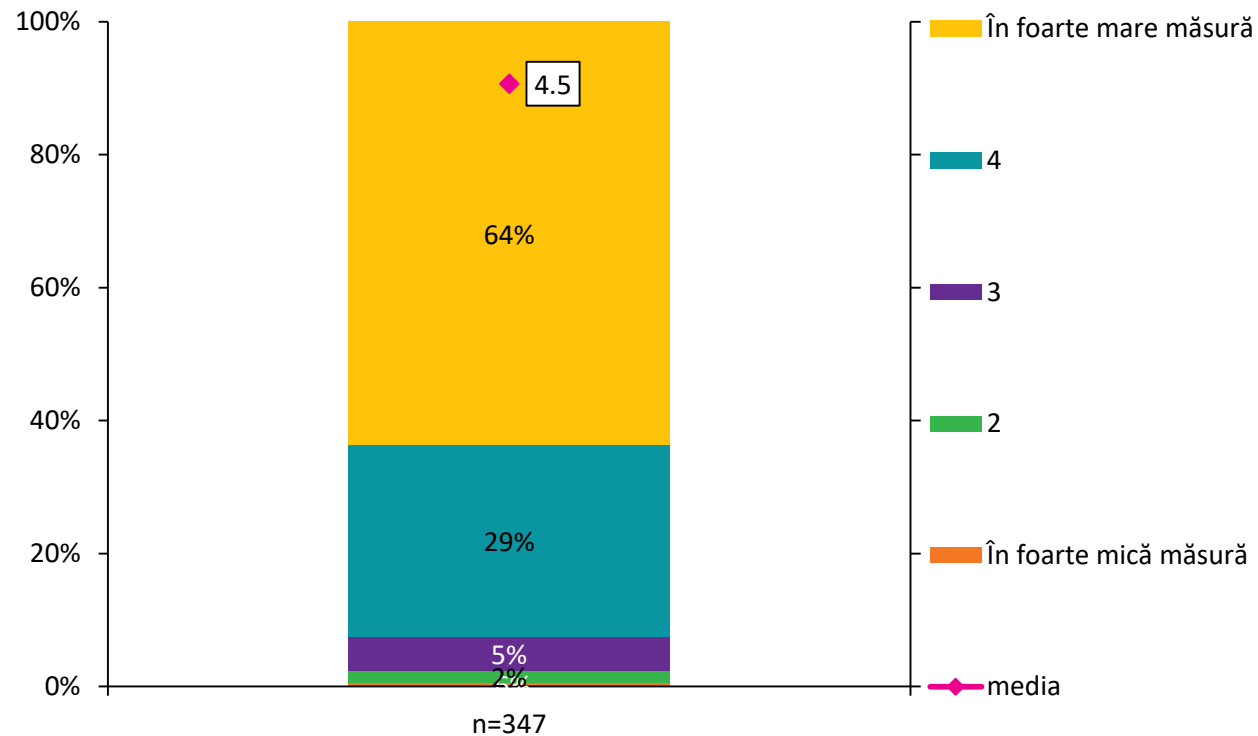
- *“Am învățat să utilizez anumite aplicații de pe internet, care mi-au înlesnit activitățile desfășurate în cadrul școlii on-line.”*
- *“Am primit foarte multe materiale folosite în lucrul cu elevii cu CES.”*
- *“Am învățat mult mai bine să folosesc instrumentele digitale în lucrul cu copiii on-line.”*
- *“Am apreciat că formatorii ne-au familiarizat cu aplicații, programe, site-uri cu activități și jocuri didactice, utile în lucrul la clasă cu elevii cu CES, atât în mediul fizic, la școală, cât și în această perioadă în care ne-am desfășurat activitatea on-line.”*
- *“Prin aplicațiile realizate în timpul cursului am consolidat modalitățile de intervenție în cazul elevilor cu CES.”*
- *“Am învățat cum să predăm și să evaluăm diferențiat, pe nivele de dezvoltare. Am aflat despre programe pe care le putem folosi pentru a facilita actul pedagogic*
- *“Toate informațiile și exemplele au fost deosebit de interesante și atractive, dar și utile!”*
- *“Consider că au fost punctate câteva direcții actionale benefice care pot fi permanent construite și reconstruite dacă ne referim la elevi cu grave deficite de intelect numai prin empatia profesorului.”*
- *“Am primit materiale care se dovedesc a fi utile și instruirea elevilor cu CES, am aprofundat modalitatea de elaborare a programelor adaptate.”*

5.4.1 Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=347

Mi-a crescut interesul pentru a învăța și înțelege lucruri noi.

93% dintre participanți consideră că programul de formare i-a motivat și **crescut interesul pentru a învăța și înțelege** lucruri noi.

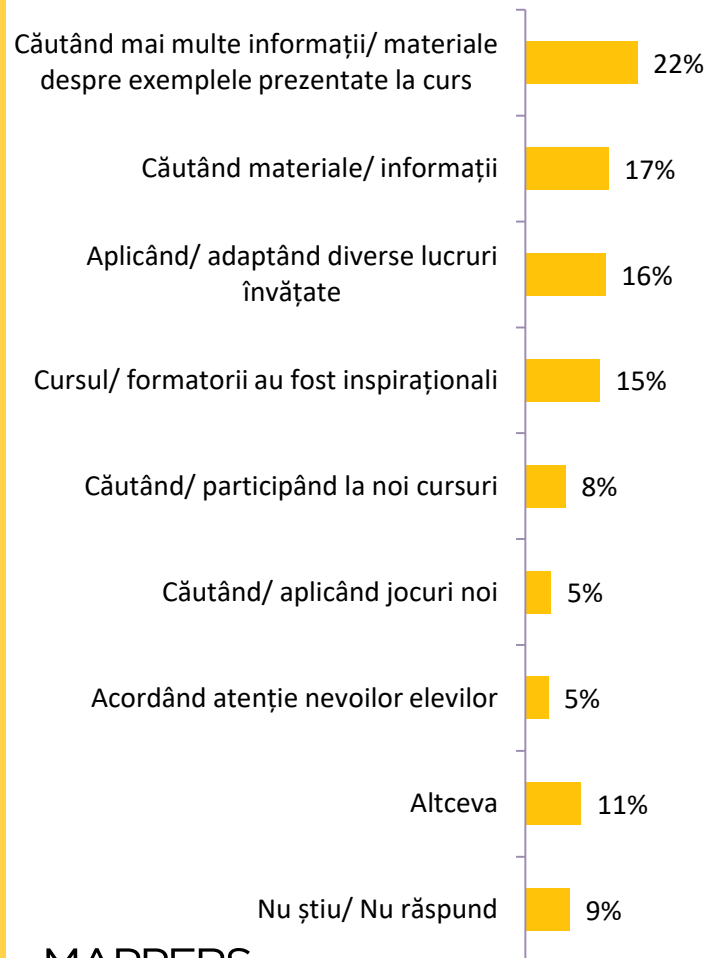
Semnificativ mai mulți dintre cei din **mediul rural** (78% vs. 60%), menționează că programul de formare a contribuit la **creșterea interesului și a curiozității** pentru aprofundarea și explorarea domeniului în care își desfășoară activitatea **într-o foarte mare măsură**.

5.4.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=347

Mi-a crescut interesul pentru a învăța și înțelege lucruri noi.

39% dintre participanți au **căutat mai multe informații și materiale**, după participarea la programul de formare.

22% dintre aceștia au fost interesați de **aprofundarea exemplelor și informațiilor** prezentate de către formatori iar **17%**, de alte diverse **materiale și/ sau informații** care le-ar putea veni în ajutor în **domeniul** lor de **activitate** sau **materia didactică**.

Semnificativ mai mulți participanți care își desfășoară activitatea în **școlile speciale** au precizat că au căutat mai multe informații și/ sau materiale despre exemple prezentate de formatori. (26% vs. 16%).

5.4.3. Vocea profesorului

Mi-a crescut interesul pentru a învăța și înțelege lucruri noi.

Val1 - aprilie 2020

- *“Calitatea formatorilor și a conținuturilor a făcut ca acest curs să fie foarte apreciat și să ajute la sporirea interesului pentru dezvoltare personală în ciuda vârstei mele.”*
- *“Modalitatea de structurare a cursurilor mi-a stârnit interesul și curiozitatea datorită introducerii situațiilor practice pe lângă cele teoretice.”*
- *“Mi-am dat seama că sunt lucruri pe care nu le știam și că trebuie încontinuu să învățăm.”*
- *“Interesul pentru nou există la începutul fiecărei noi experiențe. Cele 4 module mi-au ținut atenția captată pe toată perioada. Fiecare modul a contribuit la «setea» mea de a înțelege lucruri noi.”*
- *“Învățând și primind o mulțime de exemplificări am reușit să înțeleg că sunt multe probleme legate de acest subiect pe care nu le cunosc.”*
- *“Subiectele de discuție, exercițiile din cadrul modulelor au fost, pentru mine, noi, interesante, astfel că mi-au trezit interesul și curiozitatea de a mai afla altele.”*
- *“Optimismul unor formatori și cunoștințele de care au dat dovadă au fost «molipsitoare».”*
- *“Bineînțeles că de la fiecare curs învățăm lucruri noi și apoi căutăm să le punem în aplicare.”*
- *“Acest modul m-a făcut să înțeleg că întotdeauna mai ai de învățat câte ceva și astfel este bine să particip la cât mai multe cursuri de formare pe viitor.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Am dorit să aflu informații specifice diferitelor tipologii de elevi cu CES.”*
- *“Prin metodele profesorilor și prin necesitatea participării la un modul on-line, ceea ce a constituit un avantaj în utilizarea noilor tehnici și tehnologii.”*
- *“De fiecare dată când descoperim lucruri interesante într-o ambianță plăcută ne deschidem apetitul pentru studiu.”*
- *“Am aprofundat studiile pentru a putea lucra mai eficient cu elevii cu CES, înscriindu-mă și la alte cursuri susținute de unii profesori formatori pe care i-am cunoscut în acest program.”*
- *“Noutatea și originalitatea îndeamnă mereu provocare, curiozitate și interes. Aceste cursuri se definesc prin noutate și originalitatea.”*
- *“Acest program de formare mi-a deschis ochii asupra unor probleme pe care nu le conștientizam efectiv și m-a făcut să reflectez asupra mea și a modului în care abordez colectivul de elevi și predarea în general, nu doar elevii cu CES sau risc de abandon.”*
- *“Mi-a deschis apetitul spre a aprofunda informații legate de nevoile persoanelor cu dizabilități.”*
- *“Acest program de formare mi-a crescut interesul pentru a căuta informații noi. M-au inspirat formatoarele acestui program care au dat dovadă de profesionalism, răbdare și multă implicare în desfășurarea activităților.”*

Val2 - februarie 2021

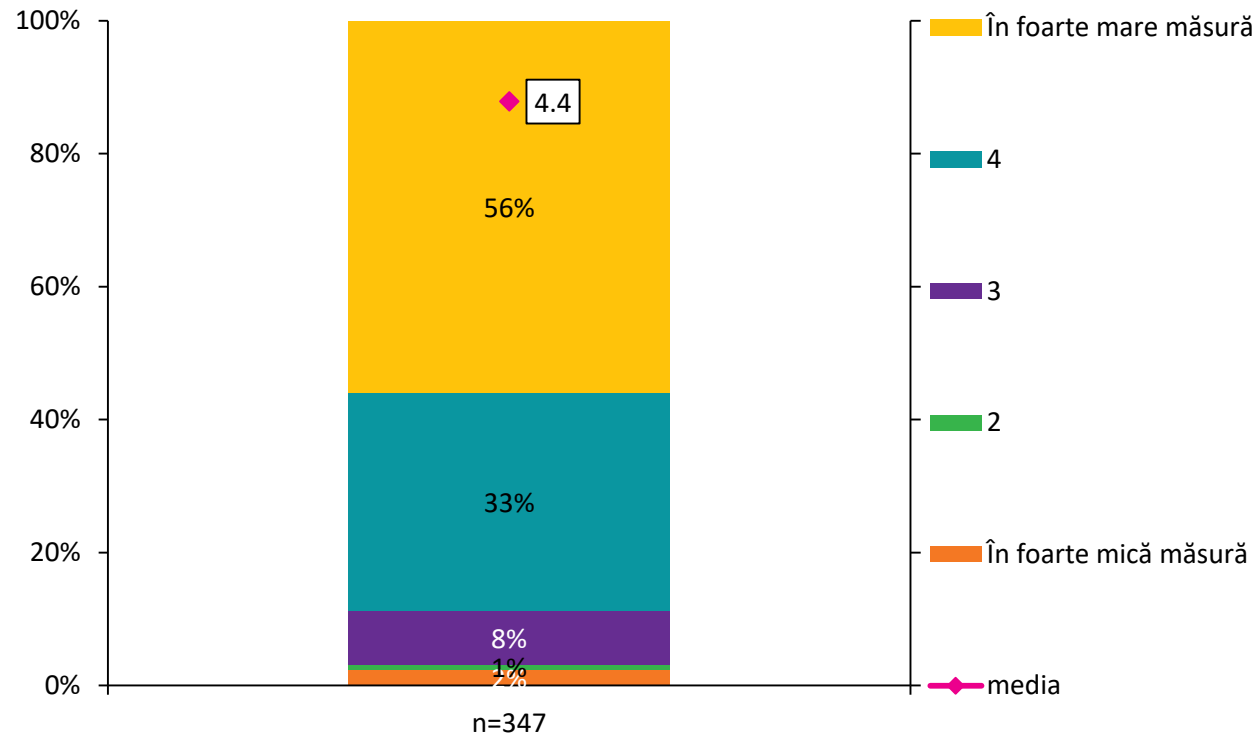
- *“Indiferent câtă experiență ai în activitate, toată viața ai lucruri noi de învățat.”*
- *“Imi doresc să mai parcurg programe de formare cu aceste teme.”*
- *“Întotdeauna, tot ce este nou și necunoscut atrage dorința de perfecționare și aplicare a strategiilor învățate.”*
- *“Mi-a trezit interesul pentru câteva aplicații care pot fi utilizate și de elevii cu CES.”*
- *“Prin temele abordate, modul de desfășurare a cursurilor, atitudinea formatorilor.”*
- *“M-am înscris la mai multe programe de formare pentru a aprofunda cunoștințele dobândite la acest curs.”*
- *“Educația permanentă este o necesitate pentru activitatea pe care o desfășurăm dar și pentru propria persoană, indiferent de vârstă.”*
- *“Am descoperit lucruri noi și doresc să le aprofundez și să le aplic în practică.”*
- *“Mi-a crescut interesul de a participa și la alte cursuri de acest gen.”*
- *“Inițial credeam că știu suficient, dar la urmă am observat că nu știu de fapt prea multe. Am atâtea lucruri de învățat și călătoria nu se oprește aici.”*
- *“Fiecare întâlnire cu formatorii mi-a adus răspunsuri la multe întrebări, dar, în același timp, mi-a trezit interesul de a căuta/învăța/cerceta.”*

5.5.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=347

M-a ajutat să-mi structurez și utilizez cunoștințele anterioare.

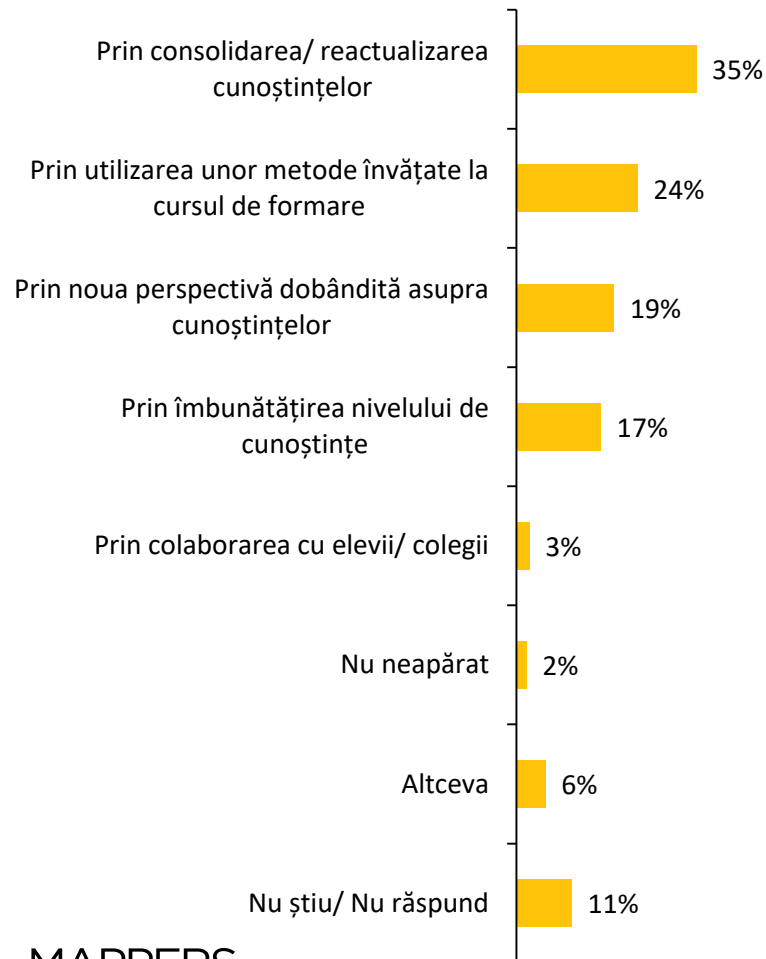
89% dintre participanții programului de formare au declarat că acesta i-a **ajutat** în **structurarea și consolidarea cunoștințelor anterioare**.

5.5.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=347

M-a ajutat să-mi structurez și utilizez cunoștințele anterioare.

Consolidarea/ reactualizarea cunoștințelor este **principala** modalitate, menționată de către participanți, prin care programul de formare i-a **ajutat** în **structurarea** și **utilizarea** cunoștințelor anterioare. Acesta este și semnificativ mai des menționat de către cei din școlile speciale vs. școlile de masă. (40% vs. 25%)

Semnificativ mai mulți profesori din **urban** vs. rural, au specificat că prin **consolidarea/ reactualizarea** cunoștințelor programul i-a ajutat să își structureze și utilizeze cunoștințele anterioare. (39% vs. 21%).

Alte **exemplificări** frecvente la care profesorii au făcut referire sunt:

- **metodele** însușite la curs;
- noua **perspectivă/ înțelegere** a informațiilor și cunoștințelor anterioare;
- îmbunătățirea **nivelului de cunoștințe** în domeniu.

Noua perspectivă dobândită asupra cunoștințelor și informațiilor este de asemenea semnificativ mai frecvent menționată de participanții programului de formare care își desfășoară activitatea didactică în **școlile speciale**. (22% vs. 13%)

5.5.3. Vocea profesorului

M-a ajutat să-mi structurez și utilizez cunoștințele anterioare.

Val1 - aprilie 2020

- *“Am înțeles mai mult cum pot folosi cunoștințele, materialele și resursele, să abordez teme din diverse unghiuri, să identific modalitatea de progres a elevului dar și a mea raportat la fiecare caz în parte.”*
- *“Adaptarea materialelor didactice, exersarea diferitelor tehnologii de cunoaștere a elevilor, cursul mi-a dat posibilitatea să-mi evaluez propriul stil de predare.”*
- *“Da. Pe baza cunoștințelor anterioare, am completat cu noile cunoștințe, elaborând un program mai complex în lucru la clasă.”*
- *“În cadrul aplicațiilor, al exercițiilor am avut ocazia să verific, o dată în plus, dacă perspectiva mea este bună, dar și să cunosc modul de abordare al colegilor.”*
- *“Prin aplicațiile practice și lucrul în echipă pe tot parcursul cursului.”*
- *“Îmi structurez mai bine cunoștințele despre gândirea activă și pasivă, gestionarea conflictelor, reguli de grup, percepții în comunicare.”*
- *“Multe dintre noțiunile învățate le știam dar a fost suficient să fie reamintite și reorganizate pentru a le folosi din nou la clasă.”*
- *“Multe dintre informațiile oferite le dobândisem în timpul liceului pedagogic și al Facultății de Științe ale Educației, dar o reactualizare este mereu binevenită, deoarece ne dăm seama că sunt metode sau procedee pe care nu le-am mai aplicat de mult timp.”*
- *“M-a ajutat să înțeleg cum să adaptez practic noțiuni teoretice în funcție de situație.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Au fost folosite multe materiale interactive care m-au ajutat să-mi schematizez cunoștințele.”*
- *“Cunoștințele anterior acumulate au fost mult mai ușor de structurat după acest curs.”*
- *“Mi-am structurat și îmbunătățit cunoștințele anterioare referitoare la psihologia copilului și adolescentului.”*
- *“Activitățile interactive utilizate la curs m-au făcut să conștientizez anumite informații pe care le aveam, dar nu erau prea clare. În urma programului de formare parcurs, cunoștințele mele s-au îmbogățit și mă simt mai motivată să aplic ceea ce am învățat.”*
- *“Din ce mai știam și eu și ce am mai deprins din aceste cunoștințe predate la curs s-a observat contribuția cursului.”*
- *“Instrumentele cu care m-am familiarizat în cadrul programului mi-au dat posibilitatea să-mi valorific cunoștințele și mi-au crescut încrederea în mine, în capacitatea mea de a răspunde provocărilor.”*
- *“Am reușit să realizez conexiuni între cunoștințele pe care le aveam.”*
- *“M-a ajutat să-mi restructurez cunoștințele și să-mi completez anumite lacune.”*
- *“Lucrurile uitate au revenit în actualitate și au fost completate cu lucruri de care nu aveam cunoștință până la acest moment, lucru care va continua și în viitor, cu siguranță.”*
- *“M-a ajutat în sedimentarea cunoștințelor anterioare.”*

Val2 - februarie 2021

- *“Știam multe lucruri și înainte de curs, dar acesta m-a ajutat să le consolidez.”*
- *“Am reactualizat, restructurat informații pe care le aveam din școală, dar am și descoperit lucruri noi.”*
- *“Chiar dacă avem cunoștințe și multe informații la îndemână, de multe ori nu mai știm cum să le organizăm și asta ne împiedică să le și aplicăm.”*
- *“M-a ajutat într-adevăr să-mi pun ordine în legătură cu unele noțiuni pe care le încurcăm, le confundăm. Mă refer aici la "aptitudini" și "abilități". Multumesc domnului Gabriel Mares pentru clarificările pe care ni le-a oferit în cadrul modulului 'Abilități de viață'.”*
- *“Prin participarea la acest curs am conștientizat mult mai bine nevoia de a folosi anumite cunoștințe și atitudini în lucrul cu elevii cu CES.”*
- *“Cursul m-a ajutat în reactivarea anumitor informații în legătură cu problematica elevilor cu CES și dobândirea unor noi competențe.”*
- *“Am folosit cunoștințele anterioare pentru a crea noi instrumente de lucru.”*
- *“Învățarea de metode noi de lucru, atașate la cunoștințele mele anterioare vor îmbunătăți și ușura activitățile propuse foarte mult.”*
- *“Prin felul în care au fost structurate informațiile cu privire la faptul că cei care învață, ghidați de cei care predau, sunt co-designeri activi ai experienței de învățare a călătoriei.”*
- *“Utilizarea vechilor cunoștințe cu mai mare eficacitate.”*

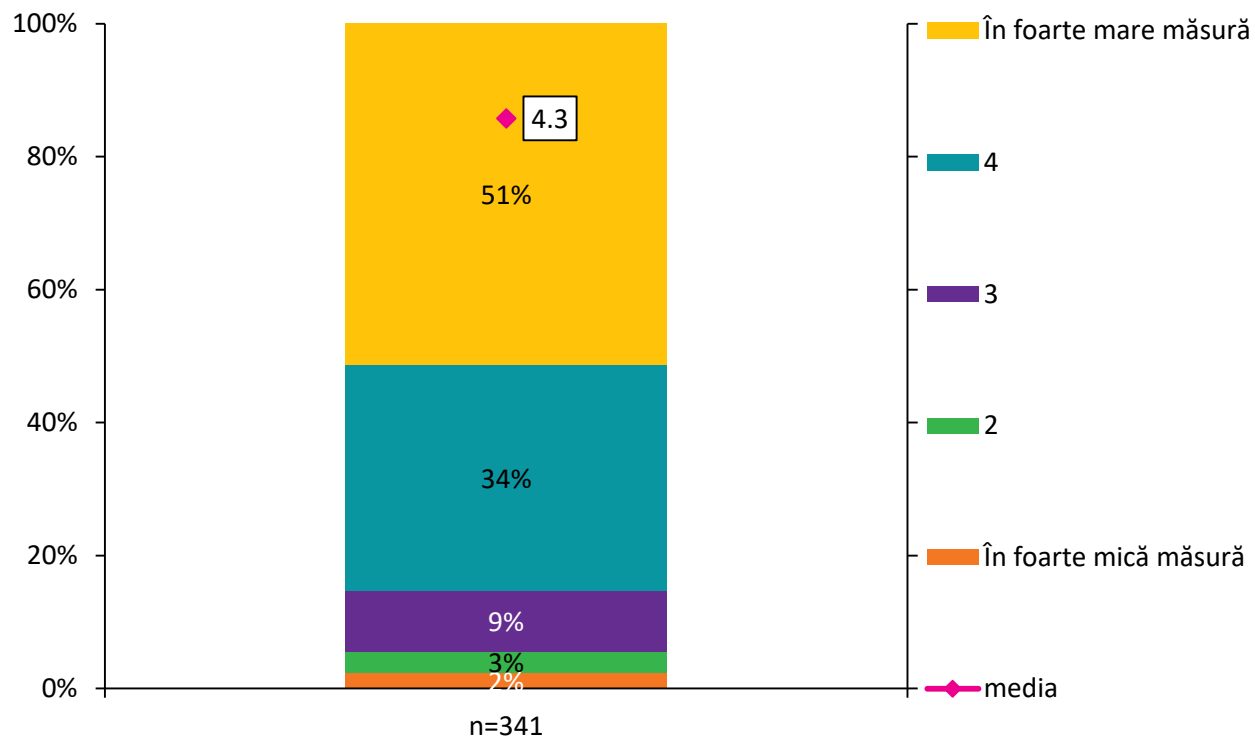
Romanian Angel Appeal

5.6.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=341

Mi-a îmbunătățit competențele de comunicare utile în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon.

Pentru **85%** dintre profesori programul de formare a adus **îmbunătățiri** în comunicarea cu elevii cu CES și risc de abandon.

Dintre aceștia, **51%** sunt de părere că în urma participării la acest curs abilitățile lor de comunicare au fost îmbunătățite „**într-o foarte mare măsură**”.

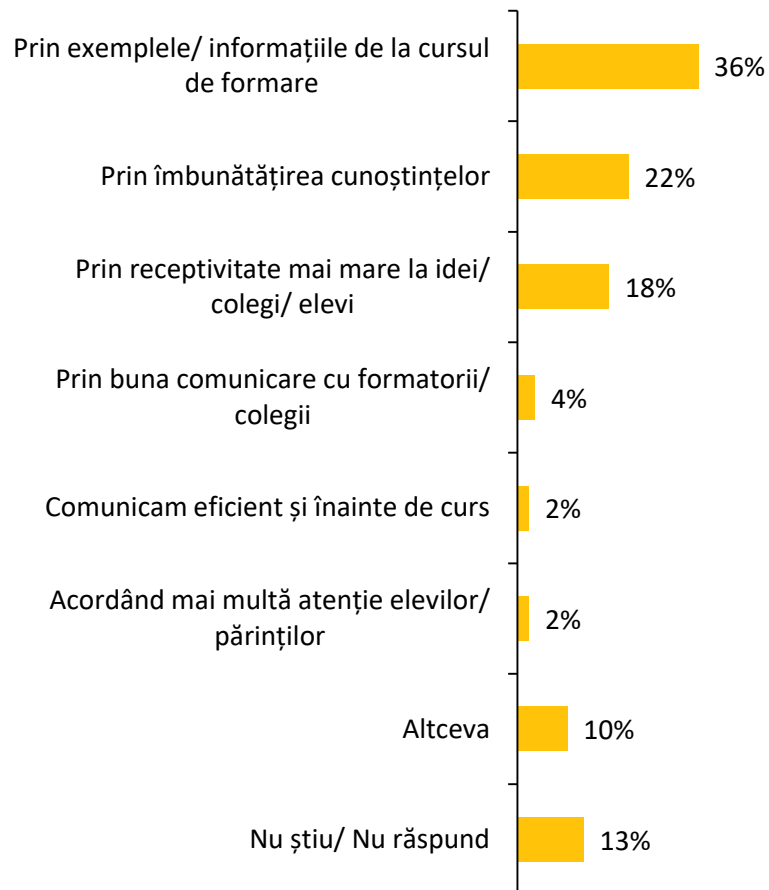
Cei mai mulți dintre participanții pentru care programul de formare a produs o **dezvoltare semnificativă în comunicare** își desfășoară activitatea cu precădere în rural, respectiv școlile speciale.

5.6.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=341

Mi-a îmbunătățit competențele de comunicare utile în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon.

Punerea în practică a **exemplilor/ informațiile** de la curs, noile **cunoștințe dobândite** și o mai mare **deschidere** spre alte **idei/ perspective** sunt principalii contributory ai îmbunătățirii competențelor de comunicare cu elevii.

5.6.3. Vocea profesorului

Mi-a îmbunătățit competențele de comunicare utile în problematica elevilor cu CES și la risc de abandon.

Val1 - aprilie 2020

- *“Acum comunic mult mai bine cu elevii mei pentru faptul că mi-am însușit și alte competențe de comunicare.”*
- *“Acest program m-a ajutat să înțeleg mai bine anumite informații în ceea ce privește lucrul cu copiii cu CES, astfel, îmbunătățindu-mi și competențele de comunicare cu aceștia.”*
- *“Ne-au fost prezentate tehnici de comunicare pe care nu le știam.”*
- *“Am învățat că trebuie să abordez aspectele unui caz din diferite perspective, să colaborez/ comunic cu toți cei care intervin în viața copilului sau care ar trebui să participe în procesul de recuperare.”*
- *“M-a învățat că trebuie să pun accent pe tehnici de feedback constructiv, pornind de la o apreciere a interlocutorului.”*
- *“Comunicarea, modul în care comunic, tonul, fermitatea tonului sunt deosebit de utile în activitatea desfășurată cu copiii cu CES.”*
- *“Am învățat să aștept ca informațiile să fie procesate de copii și că fiecare dintre ei are un ritm propriu, să-i încurajez să aibă încredere în ei.”*
- *“Am însușit modalități concrete de abordare în funcție de specificul deficienței. (...).”*
- *“Am creat punți de legături facile și de durată cu elevii. S-au îmbunătățit simțitor relațiile cu colegii - comunicare, empatie, responsabilitate, etc.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Am învățat să aplic experiența formatorului și a colegilor de curs la nevoile specifice ale elevilor noștri.”*
- *“Mai multă atenție în relațiile cu copii și familiile acestora.”*
- *“Comunicarea este una din pietrele de încercare în viața profesorilor de psihopedagogie specială, a contat mult să știm că facem ce trebuie în această direcție chiar dacă rezultatele nu sunt întotdeauna ideale.”*
- *“Prin jocurile organizate am învățat modalități noi, relaxante de relaționare cu elevii și chiar cu echipa implicată în recuperarea acestuia.”*
- *“Prin conștientizarea importanței tuturor formelor de comunicare: verbal, nonverbal, paraverbal....”*
- *“Prin situațiile prezentate și prin studiile de caz concrete am reușit să îmi îmbunătățesc competențele de comunicare în problematica elevilor cu CES.”*
- *“M-a ajutat să înțeleg care este cea mai eficientă cale de a comunica cu elevii cu CES în mod productiv.”*
- *“Au fost prezentate modalități noi, diverse, foarte utile de comunicare cu elevii cu CES.”*
- *“Am lucrat în echipe, iar acest lucru a condus la îmbunătățirea competențelor de comunicare.”*

Val2 - februarie 2021

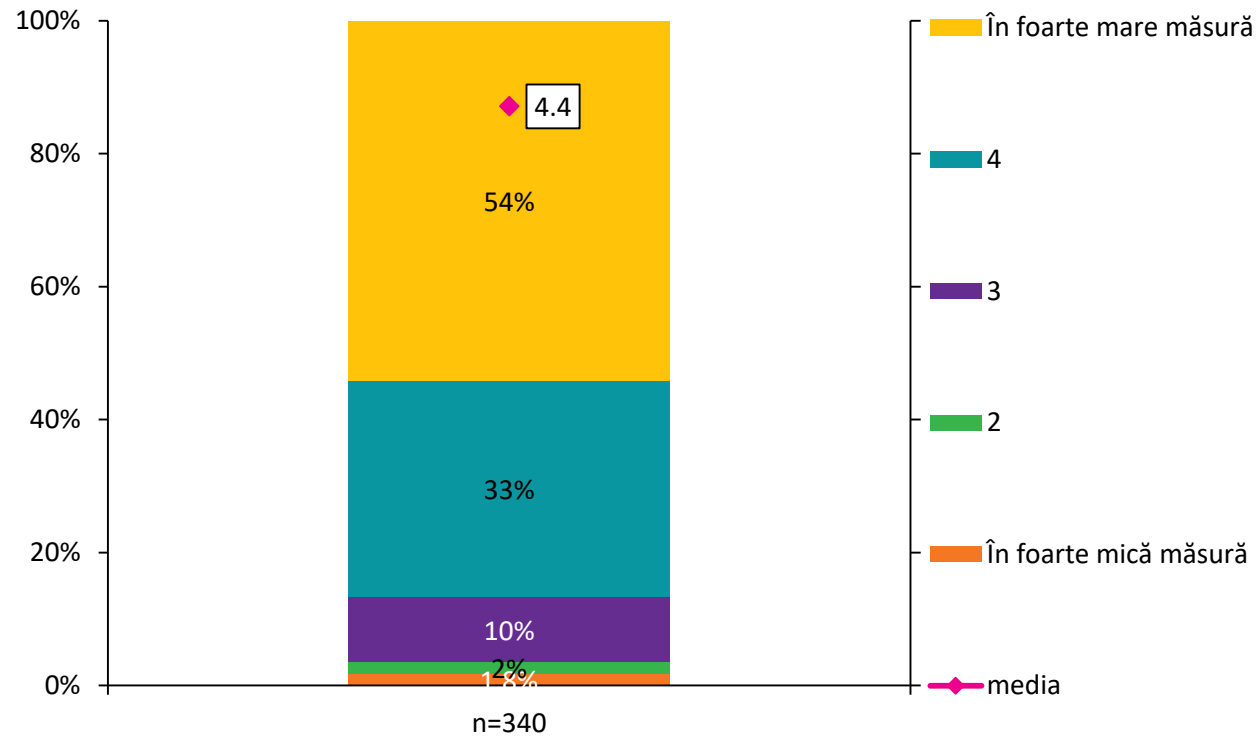
- *“Mi-am îmbunătățit competențele de comunicare cu familia, cu comunitatea, cu reprezentanți ai altor instituții.”*
- *“Copiii sunt unici și fiecareia trebuie să-i atribuim metoda de comunicare relevantă pentru a obține un feedback pozitiv.”*
- *“Întelegând mai bine starea în care se află un copil, ne vine mai ușor să îl scoatem din acea stare și să îl atragem, să îl integrăm în grupul de copii.”*
- *“Partea de interactivitate prezentată în curs a contribuit la realizarea acestui lucru.”*
- *“Aplicațiile desfășurate în cadrul programului m-au ajutat să-mi înfrunt, dar nu să-mi stăpânesc în totalitate emoțiile pe care le trăiesc în momentul în care vorbesc în fața unui public numeros. Sunt conștientă că ele reprezintă o barieră în comunicarea eficientă și continui să lucrez la acest aspect. Nu am o problemă în a gestiona comunicarea cu elevii mei sau cu părinții lor.”*
- *“Împărtășind idei și experiențe cu ceilalți colegi în cadrul activităților propuse de formatori, mi-am îmbunătățit competențele de comunicare cu elevii.”*
- *“Am identificat câteva noțiuni ce îmi vor fi utile în strategiile de comunicare cu elevii cu CES.”*
- *“Mi-am dezvoltat empatia, mi-am dezvoltat răbdarea și dragostea pt acești copii.”*

5.7.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=340

Mi-a îmbunătățit abilitățile de lucru în echipa interdisciplinară.

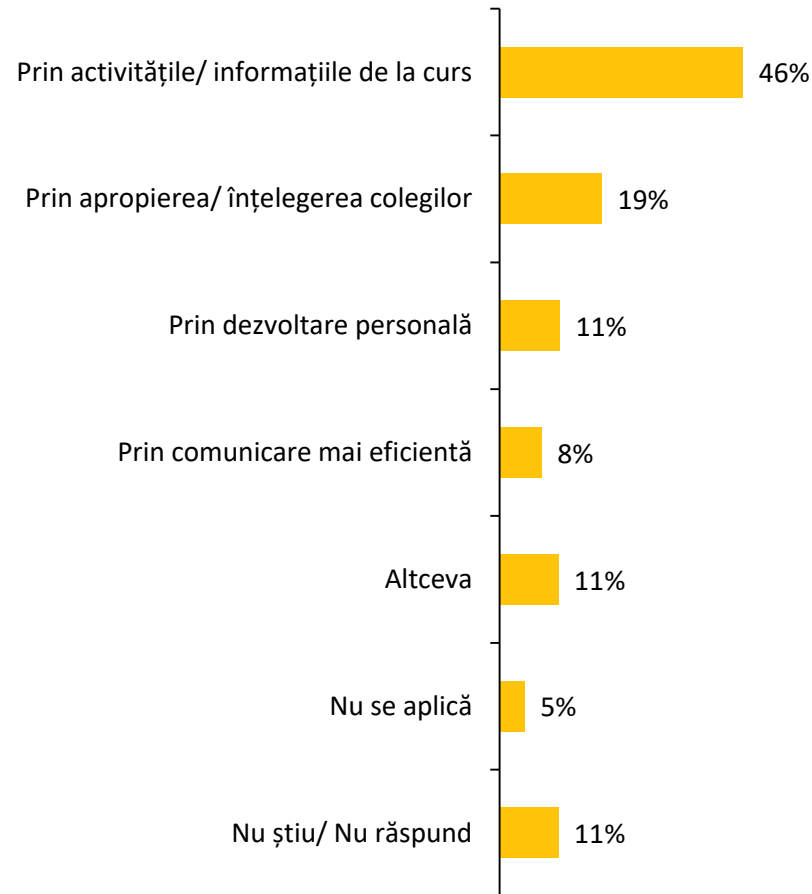
În total, **87%** dintre cei care au participat la programul de formare consideră că **abilitățile de lucru în echipa interdisciplinară le-au fost îmbunătățite**.

5.7.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=340

Mi-a îmbunătățit abilitățile de lucru în echipa interdisciplinară.

Activitățile și informațiilor din cadrul programului de formare reprezintă **cel mai important factor** care a contribuit la **îmbunătățirea** abilităților de lucru în echipa interdisciplinară.

Deși menționată ca o **consecință** a **activităților** realizate în **echipă**, participanții au specificat ca au deprins și **toleranță**, **înțelegere** dar și mai **receptivitate** față de celelalte cadre didactice.

Pentru **11%** dintre participanți îmbunătățirile sunt legate și de **dezvoltarea personală**. Aceștia au specificat că:

- au mai multă **încredere** în ei;
- acordă mai multă **atenție** nevoilor/ părerilor colegilor;
- li s-au **re-confirmat competențelor** profesionale, etc.

5.7.1. Vocea profesorului

Mi-a îmbunătățit abilitățile de lucru în echipa interdisciplinară.

Val1 - aprilie 2020

- *“La curs de cele mai multe ori am lucrat în echipe și am observat cât de important este să fim conectați unii cu alții pentru ca rezultatul final să fie cel dorit.”*
- *“Am devenit mai conștientă de rolul meu în interiorul echipei.”*
- *“Cursul ne-a învățat să ne descoperim ca persoane, nu doar că angajați ai școlii, dezvoltarea deprinderilor competitive (formând mereu echipe la curs), deschiderea spre nou și perfecționare.”*
- *“La curs am lucrat în echipă pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru și astfel mi-am îmbunătățit abilitățile de lucru în echipa interdisciplinară.”*
- *“Am avut ocazia de a lucra și cu alți colegi, cu care în mod normal nu interacționez prea mult, și de a descoperi că putem face echipa bună împreună.”*
- *“Abilitatea de a lucra într-o echipă este legată în primul rând de capacitatea de a recunoaște competențele celorlalți. Recunoașterea valorii celorlalți corelată strâns cu încrederea în sine: numai o persoană care are o imagine de sine pozitivă poate recunoaște și susține competențele altor persoane.”*
- *“Apelez mai des la colegi spre a lucra în echipă având mai multe obiective împreună indiferent de disciplină (de ex. EFS).”*
- *“Reușesc să lucrez mai bine în echipă. Am mai multă toleranță față de colegi.”*
- *“Am învățat să fiu mai atentă și la nevoile celorlalți colegi din colectivul școlii.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Acest lucru a putut fi realizat datorită proiectelor din cadrul grupului în care am activat.”*
- *“Creionarea nevoilor din mai multe perspective și feed-back-ul primit din partea echipei oferă șansa la alegerea mai potrivită a pașilor următori.”*
- *“Prin aplicațiile practice realizate la fiecare modul.”*
- *“Am văzut că merită să fac echipă cu colegii mai tineri, cu toate că nu au experiență sunt bine pregătiți.”*
- *“În cadrul programului de formare au fost utilizate foarte multe aplicații în care a trebuit să lucrez interdisciplinar cu colegii mei, de alte specialități, lucru care a dus la îmbunătățirea abilităților mele de lucru. A fost o plăcere pentru mine să învăț alături de colegii mei și de doamnele formatoare, care ne-au sprijinit și ne-au ajutat foarte mult.”*
- *“Pentru a obține un rezultat pozitiv în dezvoltarea elevilor, trebuie să existe o colaborare permanentă între profesori, psihologi, logopezi.”*
- *“Prin lucrul pe echipe la activitățile propuse de formatori am avut șansă să interacționez cu colegii mei în alte formule decât eram obișnuiți.”*
- *“Prin structurarea mai bună a sarcinilor de lucru și conștientizarea importanței fiecărui membru.”*
- *“Jocurile organizate, lucrul pe echipe, lucrul în perechi mi-au indicat noi modalități de relaționare și chiar au întărit relațiile cu ceilalți colegi.”*

Val2 - februarie 2021

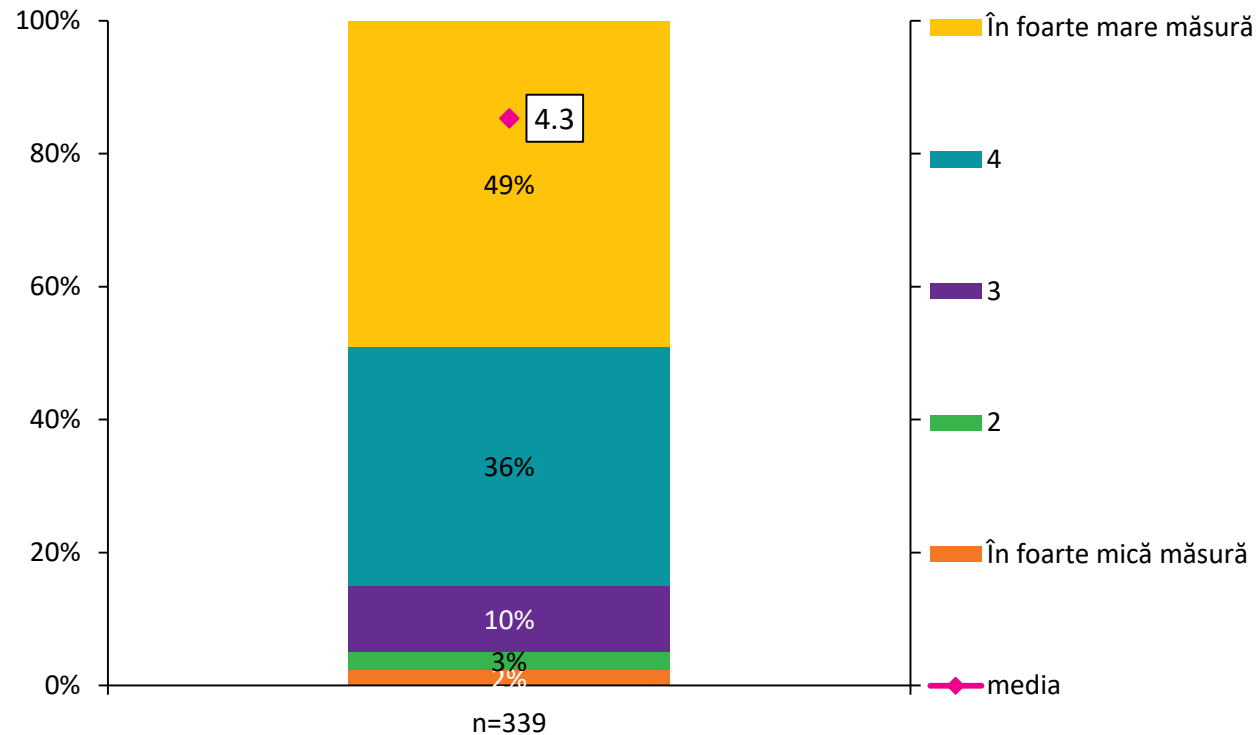
- *“Am o comunicare mai bună cu echipa de lucru din școlile unde activez.”*
- *“Printr-o mai bună înțelegere a rolului fiecărui cadru didactic din echipa interdisciplinară de la clasă (logoped, kinetoterapeut, diriginte, profesor educator).”*
- *“Rar avem ocazia să lucrăm în echipe așa cum am făcut-o în acest curs, în general echipa de la clasă în învățământul special este formată din profesorul psihopedagogie și profesorul educator, ceilalți membri ai echipei mai rar discută cu noi.”*
- *“Activitățile au avut aplicații ce au avut ca rol creșterea abilităților de lucru în echipă.”*
- *“Antrenarea spiritului de echipă și argumentării.”*
- *“Am învățat ce înseamnă spiritul de echipă.”*
- *“Grupele formate în cadrul cursului au fost interactive și schimbul de informații a fost binevenit.”*
- *“Parcurgând acest curs am înțeles că este foarte importantă colaborarea între membrii echipei. (...)”*
- *“Ascultând ideile celorlalți, am fost incitată să-mi comunic ideile, am dezbătut împreună cu grupul sarcina dată spre rezolvare și, completându-ne reciproc, am reușit să formăm un grup puternic și să oferim un răspuns corespunzător, corect, complet.”*
- *“Colegii au fost foarte activi, implicați și s-a creat un sentiment clar de lucru în echipă și dorință de succes.”*

5.8.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=339

Mi-a îmbunătățit capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice în practica curentă

În total **85%** dintre participanți consideră că în urma acestui program de formare le-a fost **îmbunătățită** capacitatea de a **aplica cunoștințele teoretice în practica curentă**.

De remarcat totuși că **procentul** celor care au oferit nota maximă a **scăzut ușor sub 50%**.

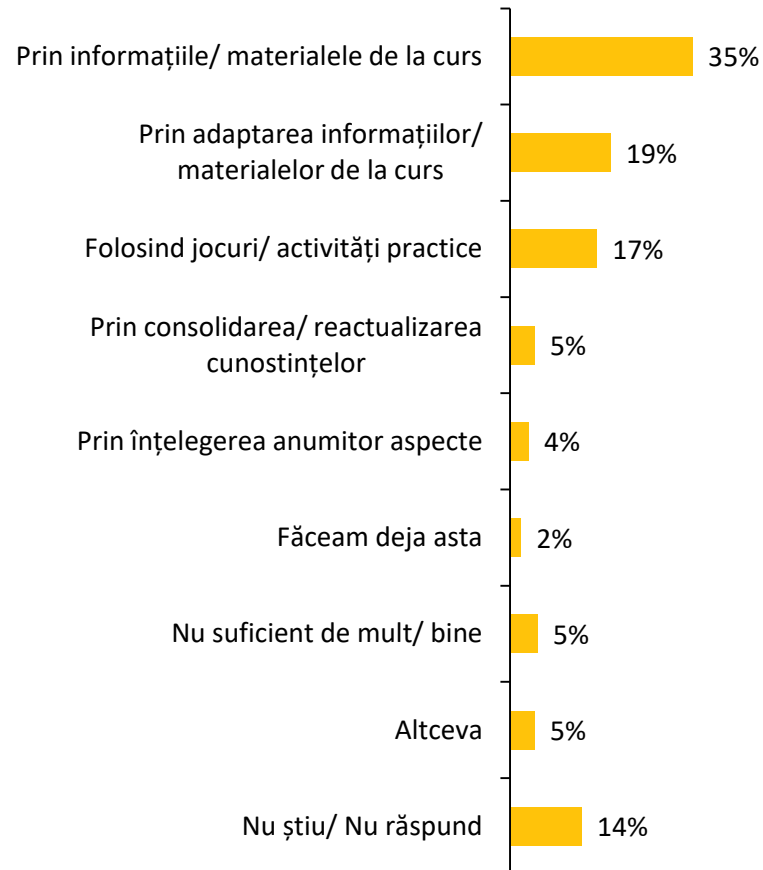
Participanții din **rural**, semnificativ mai mult decât cei din urban au specificat că și-au îmbunătățit aceasta capacitate **“într-o foarte mare măsură”**, în timp ce semnificativ mai mulți din mediul **urban** sunt indeciși cu privire la măsura în care pot acum aplica mai bine cunoștințele teoretice în practica curentă. (12% vs. 2%).

5.8.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=150

Mi-a îmbunătățit capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice în practica curentă

Informațiile/ materialele primite în cadrul programului de formare reprezintă principalul aspect care a dus la îmbunătățirea capacității de a aplica cunoștințele teoretice în practica curentă.

Adaptarea materialelor și punerea în practică a jocurilor și activităților prezentate de formatori sunt și acestea **mențiuni frecvente** ale participanților.

Semnificativ mai mulți participanți din **Suceava** vs. Bacău, respectiv din mediul **urban** vs. rural, consideră **jocurile/ activităților practice** puse în practică modalitatea prin care aceasta capacitate a fost dezvoltată.

5.8.3. Vocea profesorului

Mi-a îmbunătățit capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice în practica curentă

Val1 - aprilie 2020

- “Prin multitudinea de exemple date de profesori la fiecare modul consider că am reușit și eu să aplic o parte din cele prezentate la clasă.”
- “Deși aveam cunoștințe teoretice din trecut, pe parcurs am mai uitat să le aplic pe toate în practica curentă dar acest program mi le-a reamintit.”
- “Prin reactualizarea cunoștințelor anterioare dar și prin cele noi învățate în cadrul cursului.”
- “Prin diferitele exemple și exerciții făcute pe grupe în cadrul cursului am pus în practică noțiunile teoretice discutate.”
- “Am pus în practică majoritatea cunoștințelor asimilate pe parcursul acestor module prin întocmirea de planuri de intervenție personalizate, jocuri de energizare, modele CCAP, etc.”
- “În parcurgerea cursului formatorii au pus mare accent pe relevarea tuturor sensurilor unor concepte, iar acest lucru a condus la o aprofundare adâncă a acestora.”
- “În timpul programului am avut foarte multe exemple practice în care voi putea să-mi aplic cunoștințele teoretice.”
- “Am cunoscut diferite cazuri în care noțiunile teoretice sunt aplicate diferit.”
- “Mi-a întărit unele convingeri, de exemplu să încurajez perspectiva pozitivă a lucrurilor.”
- “Mi-a întărit unele convingeri, de exemplu să încurajez perspectiva pozitivă a lucrurilor.”

Val2 - ianuarie 2021

- “Programul de formare m-a ajutat să aplic cunoștințele teoretice acumulate anterior la practică și lucrul cu elevii din penitenciar.”
- “Un mare plus al cursului a fost că toate cunoștințele prezentate au avut suport practic, fiind exemplificate cu o multitudine de activități concrete, jocuri de grup, filmulețe, jocuri pe calculator.”
- “Prin adaptarea și structurarea mai bună a materiei reflectată în cazul meu în proiectele de intervenție personalizate.”
- “Prin însăși aplicarea cursurilor propriu-zise la clasă, unde am efectuat o parte din activitățile sugerate atât de formatori, cât și de suportul de curs.”
- “În urmă parcurgerii cursului am înțeles cum să abordez din punctul de vedere al disciplinei pe care o predau noțiunile teoretice și practice.”
- “Adaptarea materialelor didactice în procesul de asistență a copiilor cu CES.”
- “Dacă până acum aplicam sau nu cunoștințele, datorită cursului m-am reinventat.”
- “Modulele au fost de așa natură structurate încât au legat foarte bine teoria cu practică, conform principiului pedagogic.”
- “Cunoștințele teoretice au putut fi aplicate cu mai mare ușurință, având exemple de activități utile, pe care le-am realizat în cadrul cursului.”

Val2 - februarie 2021

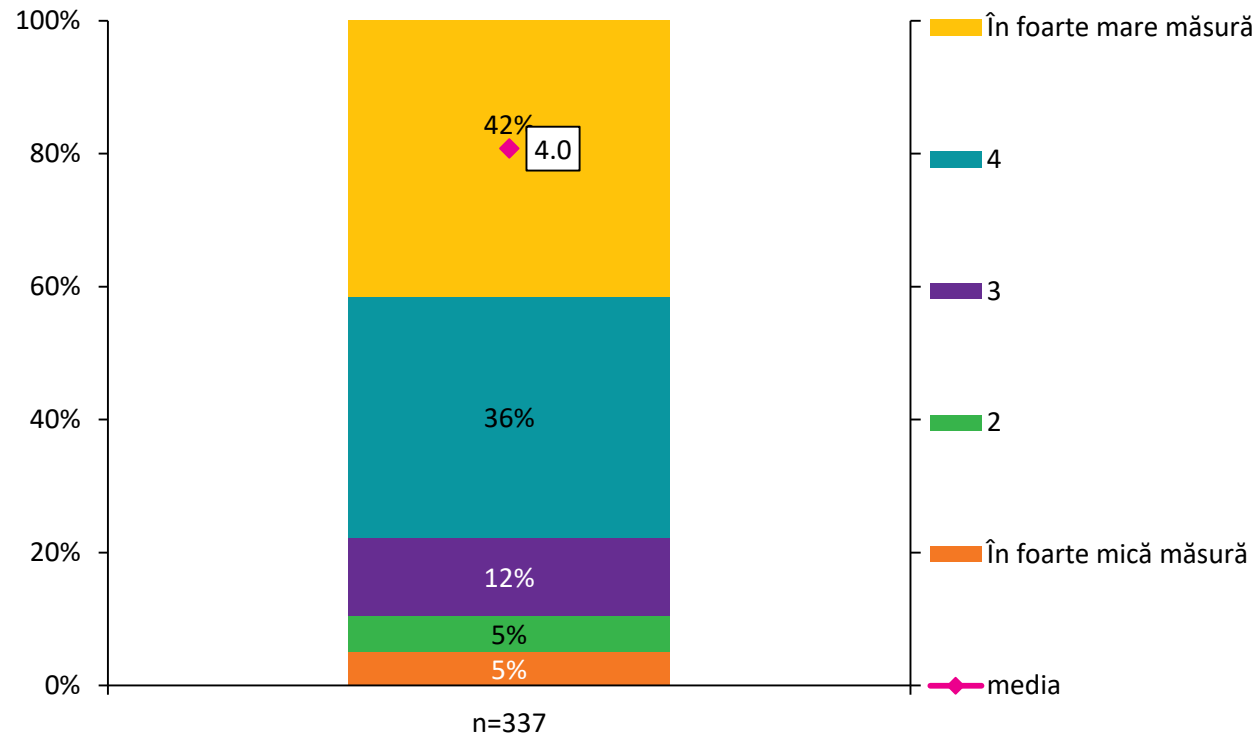
- “Prin oferirea multor exemple practice referitoare la aplicarea metodelor activ-participative în cadrul procesului educațional-terapeutic.”
- “Voi putea aplica în practică ceea ce am învățat, deoarece fiecare element de teorie era urmat de exemple în care formatorii și colegii directori ne împărtășeau din experiența lor și rezultatele obținute.”
- “Practica actuală este una provocatoare pentru toate cadrele didactice. Astfel cursul a contribuit la dezvoltarea și consolidarea competențelor profesionale.”
- “Cunoștințele dobândite dovedesc faptul că pot schimba modul de lucru, cu șanse mai mari de atingere a obiectivelor.”
- “Am studiat cazuri concrete și am învățat cum trebuie să acționăm într-o anumită situație.”
- “Exemplele practice oferite m-au ajutat să-mi schimb metodele pe care le folosesc cu elevii în cadrul lecțiilor.”
- “Schimbul de experiență îmbunătățește capacitatea de a aplica anumite cunoștințe teoretice în practica curentă.”
- “Chiar am învățat multe noțiuni noi, în special în perioada pandemiei, care mă vor ajuta în activitatea online.”

5.9.1. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=337

Mi-a dezvoltat capacitatea de a face față mai ușor schimbării și neprevăzutului

78% dintre participanți consideră că **și-au dezvoltat capacitatea de a face față schimbărilor și neprevăzutului**.

În aceasta privință, **procentul** celor care au oferit nota maximă, „**în foarte mare măsură**” a **scăzut considerabil**, principalele **justificări** făcând referire la:

- **aspecte personale:** toleranță mică la schimbare, capacitatea fiecăruia de a gestiona situațiile neprevăzute, experiența;
- **mediul de lucru,** unde sunt „permanent în fața neprevăzutului”.

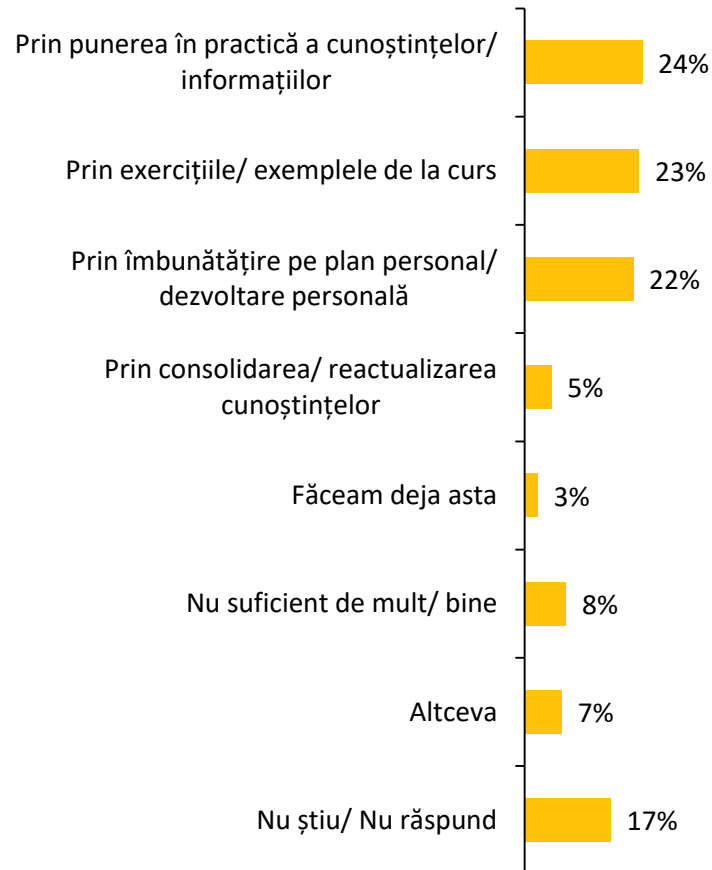
Semnificativ mai mulți participanți dintre cei care au specificat că programul de formare i-a ajutat „**în foarte mare măsură**” sunt din rural, în timp ce participanții care au răspuns „**așa și așa**” sunt semnificativ mai mulți din urban.

5.9.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=336

Mi-a dezvoltat capacitatea de a face față mai ușor schimbării și neprevăzutului

Punerea în practică a cunoștințelor/ informațiilor urmată îndeaproape de **exercițiile/ exemplele** de la curs și **dezvoltarea/ îmbunătățirea** unor **aspecte personale**, reprezintă **principalele** modalități prin care participanții consideră că și-au dezvoltat abilitățile de a face față schimbării și neprevăzutului.

În ceea ce privește **dezvoltarea personală**, semnificativ mai mulți profesori din **mediul rural** consideră că acest aspect a contribuit la o mai bună gestionare a schimbării și neprevăzutului din activitatea lor (32% vs. 19%).

5.9.3. Vocea profesorului

Mi-a dezvoltat capacitatea de a face față mai ușor schimbării și neprevăzutului

Val1 - aprilie 2020

- *“Sunt mai sigură pe mine în abordarea situațiilor noi și am o atitudine mai relaxată în ceea ce privește ineditul.”*
- *“Gândirea pozitivă este foarte importantă, dar ținând cont de vremurile în care trăim, metodele și tehnicile învățate mă ajută să țin un echilibru al corpului, sufletului și spiritului.”*
- *“Exersarea răbdării, a devotamentului și dăruirii didactice au fost ilustrate prin exemple din practica de zi cu zi cu elevii cu CES.”*
- *“De-a lungul orelor de curs am fost pusă în diverse situații și a trebuit să găsesc cele mai bune soluții pentru a rezolva și m-a făcut să am mai multă încredere în mine și să nu mă mai tem de imprevizibil.”*
- *“Cursul m-a ajutat să fiu mai echilibrată și să fac față mai ușor schimbării.”*
- *“Modelarea gândurilor iraționale este o tehnică care mă ajută și în acest sens.”*
- *“Metodele abordate de formatori m-au făcut să înțeleg că am capacitatea de a rezolva situații neprevăzute.”*
- *“Am învățat că trebuie să accepți schimbările și noul mai ușor, mai dezinvolt.”*
- *“Mărturisesc faptul că, personal, de-a lungul vieții am fost preocupată de acest aspect și acest curs a adus și noutăți și m-a ajutat să devin mai flexibilă.”*
- *“În toate activitățile poate apărea ceva neprevăzut și am învățat cum pot face față schimbărilor și în alt mod.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Am învățat că trebuie să rămân calmă și vigilentă în față situațiilor neprevăzute.”*
- *“Trebuie să fii pregătit pentru orice surpriză plăcută sau neplăcută și să iei atitudine cu o stare de calm.”*
- *“Neprevăzutul și provocarea sunt înrudite cu performanța de a fi motivat să încerci lucruri noi.”*
- *“Luând parte la activitățile neprevăzute din timpul cursului m-a făcut să fiu mai pregătită pentru un alt neprevăzut.”*
- *“Am fost puși în fața unor probleme pe care trebuia să le rezolvăm contra timp, astfel, pot spune că am învățat să mă adaptez ușor situațiilor neprevăzute.”*
- *“Deși cursul nu s-a desfășurat fizic, ci online, am învățat prin intermediul tehnologiei că se pot face schimbări pozitive și pot face față neprevăzutului.”*
- *“Dobândirea de noi cunoștințe, schimbul de experiențe și bune practici au contribuit la dezvoltarea capacității de a face față mai ușor și cu bine schimbărilor de orice natură, situațiilor neprevăzute.”*
- *“Dobândirea de noi cunoștințe, schimbul de experiențe și bune practici au contribuit la dezvoltarea capacității de a face față mai ușor și cu bine schimbărilor de orice natură, situațiilor neprevăzute.”*
- *Mi-am revizuit propriile concepte, temeri, cred că, de cele mai multe ori sunt mai încrezătoare în reușita celor planificate decât înainte.*

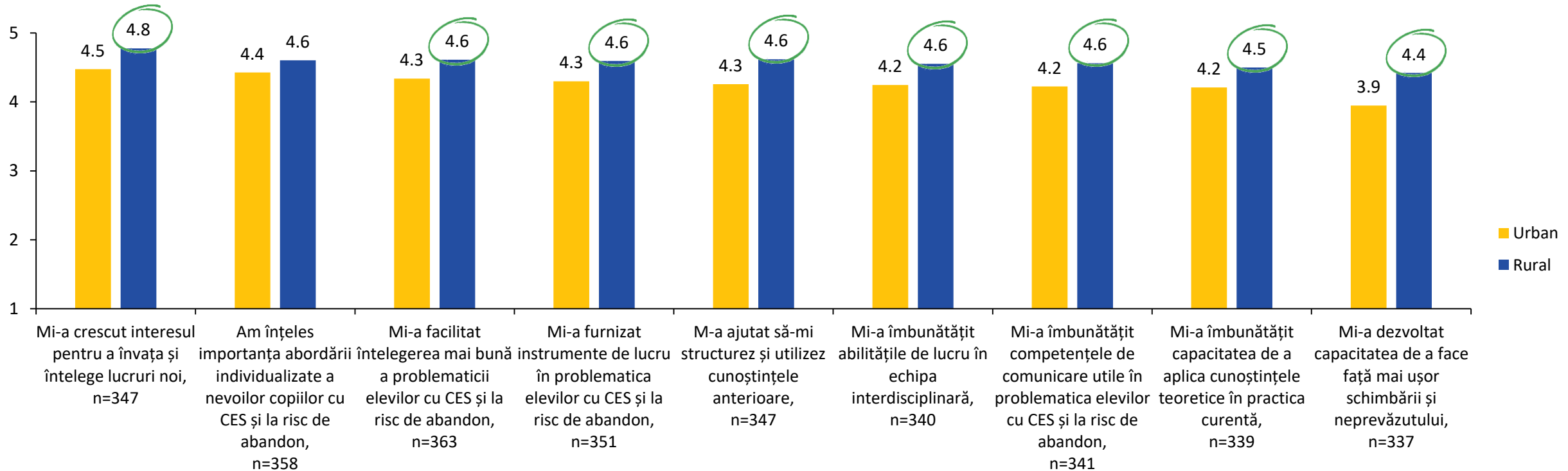
Val2 - februarie 2021

- *“Prin exemplele de bune practici știu cum să fac față schimbării.”*
- *“Am învățat că trebuie să fim flexibili, neprevăzute apar chiar și atunci când cunoști foarte bine copiii din clasă.”*
- *“(…) ne-a făcut mai deschiși schimbării, indiferent de vârsta avută, ne-am demonstrat că putem accepta noutățile care vin peste noi fără că noi să fim pregătiți pentru ele și facem tot posibilul să depășim barierele și reticența față de nou.”*
- *“Am învățat să nu mai am așteptări imposibile ba din contra, să iau fiecare lucru pe rând.”*
- *“A dovedit că, atâta timp cât ești stăpân pe cunoștințe, poți jongla cu ele în orice situație de învățare.”*
- *“Am învățat că unele manifestări ale copiilor se datorează afecțiunii pe care o au și că e necesar să descopăr cauza care determina criză și să acționez în consecință.”*
- *“Cursul m-a ajutat să mă adaptez mai ușor în situațiile neprevăzute. Spontaneitatea este o calitate care ne ajută foarte mult în activitatea didactică.”*
- *“Metode diferite, rezolvări de probleme cu multiple variante, cu scopul atingerii aceluiași obiectiv, flexibilitate și adaptabilitate.”*
- *“Prin situațiile prezentate am învățat să mă adaptez la nou.”*
- *“Au fost abordate modalități de adaptare la schimbare.”*

5.10. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale? Exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții

În medie, **îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor** în urma participării la programul de formare sunt resimițite într-o mai mare măsură de către participanții din **mediul rural**, excepție făcând doar îmbunătățirile cu privire la importanța abordării individualizate a nevoilor copiilor cu CES și la risc de abandon.

Posibil ca aprecierile participanților din mediul rural să fie semnificativ mai bune din cauza **dificultății** cu care, de-a lungul timpului, au avut **acces la cursuri de formare** și **informații noi din domeniu**, bazându-se în activitatea lor de zi cu zi, cu precădere pe experiența dobândită în timp în domeniu și cunoștințele de bază, cel mai probabil acumulate în timpul facultății.

6. SCHIMBĂRI PRODUSE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

- „În primul rând, gândirea mea față de acești copii, apoi metodele care trebuie aplicate la clasă, da, ca să fie benefic pentru ei și ușor și să le captezi atenția și să faci ceva cu ei, până la urmă asta e scopul.”
- “Începusem să vă spun despre conflictul dintre cei doi copii și am reușit să-l determin pe băiețel de exemplu să nu mai agrezeze fetița, am făcut la clasă și un joc de rol pe conflict și chiar le-a plăcut (...) Eu chiar i-am urmărit și am observat că a scăzut agresivitatea lor verbală de față cu mine.”
- “Nu are cum după așa un curs să nu te schimbi – s-a schimbat practica mea zilnică, lucrez mai mult cu ajutorul calculatorului, cu tabla interactivă, care îmi ușurează munca, cu ajutorul calculatorului dezvolt capacitatea copiilor de a citi, de a scrie, chiar și copiii non-verbali cu autism, cu ajutorul calculatorului înțeleg ce vor.”
- “Folosirea metodelor activ-participative, care au început să fie folosite mai des.”
- “Unele metode am reușit să le aplic, deși am avut puțin timp la dispoziție. Am aplicat ca metode cele care țin de gestionarea emoțiilor când apar conflicte în clasă.”
- “Pentru mine, personal, cea mai mare schimbare datorată programului este schimbarea de perspectivă, pentru că mi s-a amintit să privesc cumva lucrurile în profunzime și să le identific cauza.”
- “Au fost colegi care au fost obligați, au fost obligați practic prin felul de a fi al cursului sau printr-o temă să își regândească modul de a educa. Să găsească o metodă nouă și adaptată vremurilor și cred că imediat după aia mergând la clasă, cel puțin pentru o perioadă au aplicat modul ăla de a educa.”
- “Joculețele le-am aplicat cu elevii de la seral și cu clasa la care sunt dirigintă. Si a fost interesant așa, mi-a plăcut.”
- “Am reușit să îmi grupez cumva copiii ca să îmi fie mai ușor având în clasă 8-10 copii de nivele diferite, am reușit să îi mai identific cât de cât, uite la problema aceasta s-ar plia x cu y și atunci am încercat să îmi fac grupulețe ca să pot să lucrez frontal și individual cumva.”
- “În primul rând, în acest context, am aplicat foarte mult stilul de abordare cu jocul la ore, să implic toți copii și să nu se simtă discriminați aceia care au dizabilități, de orice tip.”
- “Să știți că n-am avut timp pentru că am terminat cursul în ianuarie și în martie deja eram în pandemie și nu am avut timp să punem în aplicare ceea ce am învățat la curs.”
- “Un modul tare interesant, foarte atractiv, cu multe abilități interesante, concrete, lucruri de care noi aveam nevoie dar la fel, pentru copiii cu handicap sever e greu de aplicat... Foarte puține dintre activitățile prezentate și exercitiile prezentate, le puteai aplica la ei. Adică, mai spre deloc.”
- “Am făcut si joculețe, care nu erau neapărat în cursuri. Le-am făcut noi între noi, dar am aplicat cam tot ceea ce am învățat acolo. M-am apropiat mai mult de elevi, am încercat o comunicare bazată pe analiza stilului fiecăruia, și am tratat elevii. În tot ceea ce am făcut m-am centrat pe elevi. Mi-am updatat metodele.”
- “Ce am învățat, respectiv faptul că o activitate și o dezvoltare a unei competențe poți să o faci pornind de la nevoia copilului. Ai identificat nevoia, este primul pas pentru derularea unui program pe termen lung/scurt.”
- “Am reușit să transfer ceea ce au spus moderatorii despre inteligența emoțională în practică, adică să încerc să îi fac pe copii puțin mai colaborativi, să fie dezvoltată stima de sine.”

Schimbări datorate participării la programul de formare

- Utilizarea în practica de zi cu zi a unor **noi instrumente/ metode de lucru cu elevii** descoperite în cadrul programului de formare (ex. fișe de lucru, jocuri interactive)
 - Impulsionarea participanților la curs de **a fi constant la curent cu noutățile** din domeniul în care activează
 - Consolidarea relațiilor cu familiile** elevilor pe baza unei mai bune comunicări și colaborări
 - Formarea unor echipe la nivelul școlii** pentru a găsi cele mai bune soluții de abordare a fiecărui copil în parte – mai mare atenție acordată PIP-ului
 - Atitudine optimistă/ încrezătoare** a participaților la curs chiar și în contextul actual marcat de pandemie și a multiplelor provocări aduse **de integrarea copiilor cu CES în școala online**
- Aplicarea în practica de zi cu zi a anumitor **cunoștințe și aptitudini** dobândite în cadrul programului de formare este mai **dificil (sau chiar imposibil) de realizat în contextul școlii online**

Vocea personalului de sprijin

„Am început să lucrăm de pe fișele cu niște imagini pe care le-am primit (...) le-am scos și am început să lucrăm de pe ele. Chiar nu știam de ele, nu lucrasem cu ele până acum.”

„Cumva mi-au dat niște idei, care sunt bune, de pus în practică. Până acum nu am pus în practică pentru că nici nu am avut contact cu elevii, suntem online.”

„Ceea ce am observat eu, a fost în discuțiile cu colegii mei, da... s-au văzut așa, niste schimburi de idei, când ne aduceam aminte de cursurile pe care le-am făcut, dar, în rest, cu celelalte cadre didactice, nu pot să vă spun, pentru că nu am discutat problema acesta.”

Vocea managerului școlar

„Formarea unor echipe la nivelul școlii pentru găsirea celor mai bune soluții pentru fiecare copil în parte.”

„După curs, am devenit o și mai bună ascultatoare a opiniilor, lucrurilor transmise de colegi, și în special de părinți. Consider că trebuie să întărim și mai mult relația cu familia.”

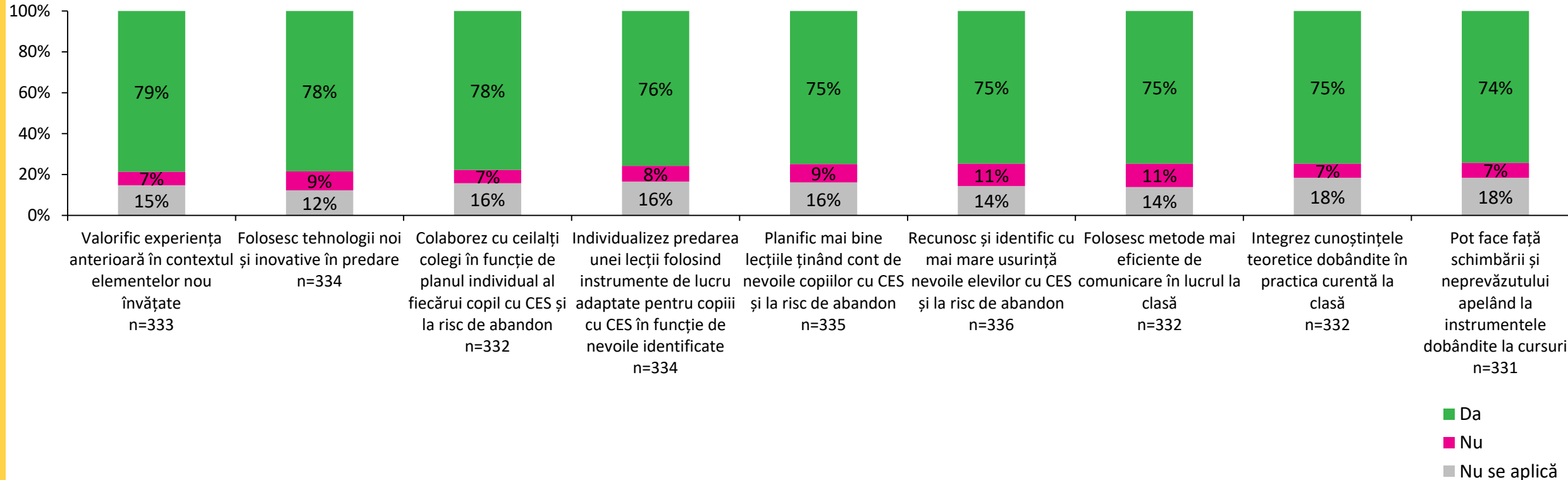
În general, în afară de împărtășirea experienței personale, personalul școlar **mai degrabă nu poate identifica alte schimbări** - datorate participării la programul de formare - **la nivelul instituției de învățământ.**

Din cauza pandemiei cursurile se desfasoară mai mult online, lucru ce atrage după sine și o **lipsă/ diminuare a contactului între membrii personalul școlar.**

6.1.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții

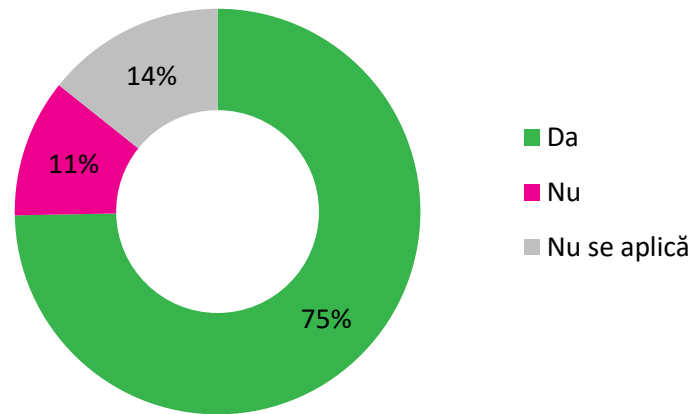
Cele mai multe schimbări sesizate în activitatea didactică sunt legate de:

- **valorificarea experienței anterioare** în contextul noilor informații dobândite;
- **utilizarea în predare a noilor tehnologii;**
- **colaborarea cu ceilalți colegi** în funcție de planul individual al elevului.

6.1.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=336

Recunosc și identific cu mai mare ușurință nevoile elevilor cu CES și la risc de abandon.

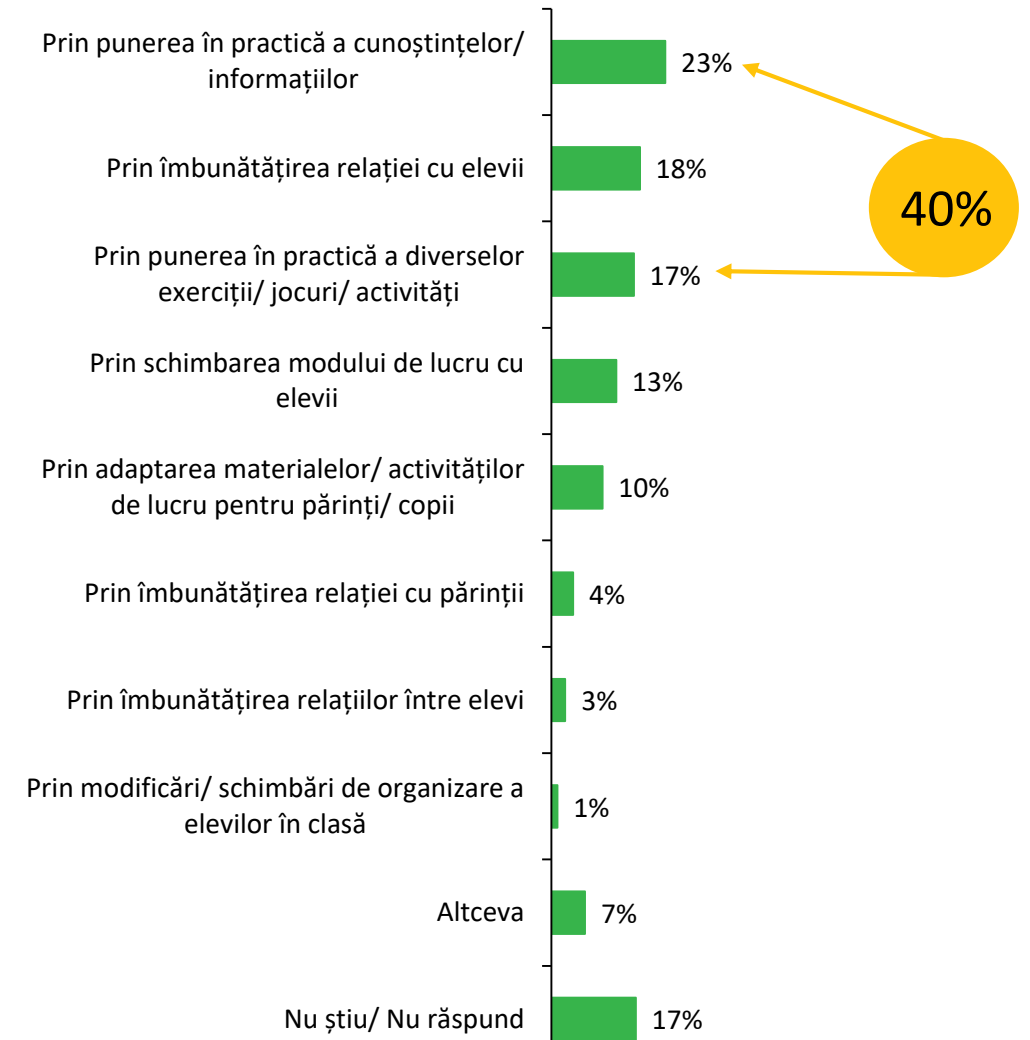
Doar **11%** dintre participanți menționează că programul de formare **NU** i-a ajutat să recunoască și să identifice mai ușor nevoile elevilor iar pentru **14%** dintre ei această situație **nu se aplică**.

Pentru cei **75%** din participanții care declară că în urma programului de formare **recunosc și identifică cu mai multă ușurință** nevoile elevilor cu CES și risc de abandon, punerea în practică a cunoștințelor/ informațiilor este principalul mod prin care această schimbare s-a produs urmată îndeaproape de **îmbunătățirea relației cu elevii și punerea în practică a diverselor exerciții/ jocuri activități**.

Conținutul programului de formare, reprezentat în principal prin **punerea în practică** a diverselor **exerciții/ activități** și a **cunoștințelor/ informațiilor** dobândite poate fi considerat principalul factor care a facilitat identificarea cu o mai mare ușurință a nevoilor elevilor, însumând 40% din mențiunile participanților.

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=251

6.1.2. Vocea profesorului

Recunosc și identific cu mai mare ușurință nevoile elevilor cu CES și la risc de abandon.

Val1 - aprilie 2020

- “Având în clasă și elevi nonverballi sunt mult mai atentă la gesturile mimice pentru a înțelege nevoile lor. De exemplu dacă dorește să bea apă ce anume mă face să înțeleg acest lucru (un gest care se repetă ori de câte ori îi este sete).”
- “Noțiunile despre identificarea unei nevoi, a unui instrument de lucru și construirea ulterioară a activității trecând prin acest circuit pentru dezvoltarea la copil a unei abilități absolut necesare.”
- “Comunicarea continuă cu familia aflată în situație de abandon este importantă. Astfel am făcut vizite la domiciliu, am făcut consiliere cu părinții în ideea de a găsi soluții pentru a evita situația de abandon.”
- “Am întâlnit un elev căruia îi plăcea matematica, participa activ la lecții, în schimb, la limba română, își caută motive să plece din clasă. Pentru a-l atrage la orele de română, am căutat texte cu conținut matematic, pe care le citeam împreună, le analizam ca pe orice text literar.”
- “Am împărțit clasa pe grupe omogene, am făcut fișe pentru fiecare grupă, urmărind contribuția fiecărui elev la reușita echipei.”
- “Am început să creez situații noi prin care să demonstrez elevilor consecințele abandonului școlar.”
- “Prin folosirea metodelor de lucru pe care le-am acumulat și formarea abilităților de a comunica cu elevii, sarcinile cu caracter practic.”

Val2 - ianuarie 2021

- “Am reușit să identific mai bine emoțiile unor elevi, iar pe alții să-i învăț emoțiile, folosindu-mă atât de partea aplicativă din curs cât și din tema care mi-a fost alocată.”
- “Încurajându-i să fie pozitivi, prietenoși și încrezători în șansele lor.”
- “Istoricul și alegerile făcute de către subiect constituie premise de alegere corectă a căilor de creștere a stimei de sine și de remodelare a valorilor.”
- “Când un copil are nevoie de ajutor am învățat cum aș putea să îl ajut.”
- “Cunoscând nevoile copilului cu CES, am pornit de la ceea ce îi place lui cel mai mult, iar pe parcurs am introdus în activitatea didactică ceea ce el nu și-a însușit sau întâmpină greutăți și necesită ajutor.”
- “Prin numeroase discuții cu elevul și părintele am reușit să-l fac să nu renunțe la școală. L-am implicat și în diverse activități extracurriculare.”
- “Înainte de acest curs includeam în aceeași categorie toți elevii care nu voiau să participe la activitățile școlare, zicând despre ei că sunt obraznici. Acum am înțeles că în spatele refuzului se află o problemă pe care o pot identifica cu răbdare, comunicare, înțelegere apelând și la ajutorul părinților sau al medicilor unde este cazul.”
- “Comunicarea mult mai bună cu părinții acestor elevi.”

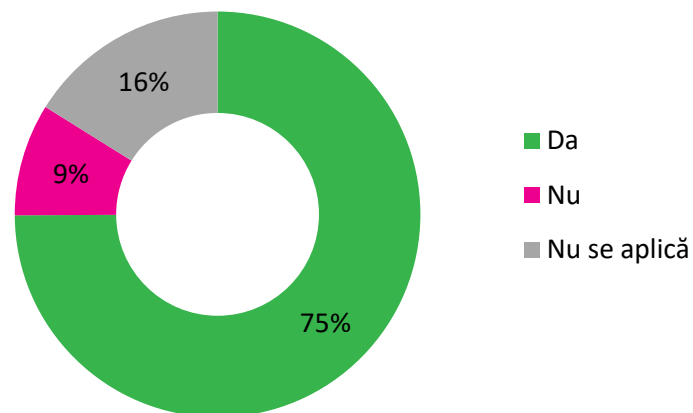
Val2 - februarie 2021

- “Comunicarea activă - las copiii să mă uimească cu ceea ce știu cel mai bine și nu mă mai concentrez pe aspectele negative.”
- “Prin realizarea unei evaluări mai atente și mai eficiente.”
- “Mi-am împărțit timpul unei ore în așa fel încât să acord atenție și ajutor absolut fiecărui elev în parte, îi organizăm în grupuri mici, după nivel lor și acordăm atenție grupului până acum.”
- “Prin analiză amănunțită a factorilor ce determină situația elevului într-o anumită situație existentă, dar și prin identificarea obiectivă a nevoilor acestora.”
- “Identific particularitățile psiho-individuale și de mediu cu ușurință și intervin cu activități remediale.”
- “Am adaptat predarea și evaluarea pentru elevii cu CES.”
- “Cunoștințele învățate m-au determinat să am mai multă răbdare și acționez cu mai multă empatie nevoilor copiilor cu CES.”
- “Am învățat să comunic mai bine cu acești copii și să reușesc să fac orele mai atractive astfel încât să crească prezența la ore.”
- “Am învățat să îi ascult mai atent, să îi întăresc pozitiv.”
- “Cazul unui copil discriminat pe baza de etnie și integrarea acestuia prin diferite activități în colectivul clasei cu rezultat favorabil din partea colegilor.”

6.2.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=335

Planific mai bine lecțiile ținând cont de nevoile copiilor cu CES și la risc de abandon

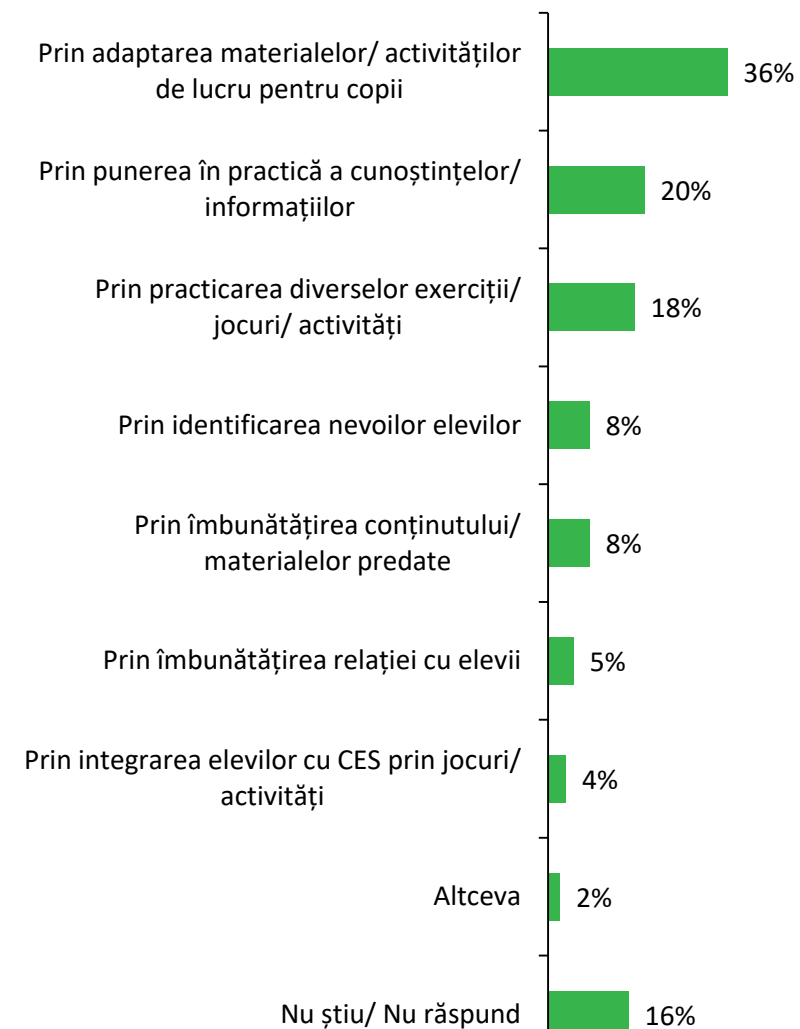
Pentru **75%** dintre participanți planificarea lecțiilor în funcție de nevoile elevilor s-a **îmbunătățit** ca urmare a participării la programul de formare.

Participanții menționează că planifică lecțiile, în **principal, adaptând** materialele și activitățile de lucru la nevoile și caracteristicile elevilor.

De asemenea, aceștia declară că au ținut cont de **informațiile** și **cunoștințele** de la curs și au încercat la clasă diverse **jocuri** și **activități** prezentate de formatori.

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=251

6.3.2. Vocea profesorului

Planific mai bine lecțiile ținând cont de nevoile copiilor cu CES și la risc de abandon

Val1 - aprilie 2020

- “Predau limba engleză și am folosit jocurile interactive învățate la curs (adaptate disciplinei) pentru captarea atenției sau pentru consolidarea cunoștințelor - elemente de vocabular.”
- “Am ales teme și am propus exerciții care să valorifice și elevii cu CES.”
- “Îmi planific orele în funcție de nivelul fiecăruia, le planific atât pe grupe de lucru cât și individual acolo unde este necesar.”
- “Identific și înțeleg mult mai bine problemele elevului. Tocmai de aceea planific lecțiile în funcție de nevoile copiilor.”
- “În primul rând, ținând cont de informațiile primite, îmi organizez mijloacele de învățare necesare, aleg cu mare grijă metodele, în special activ-participative, apoi proiectez lecția ținând cont de specificul clasei și nevoile fiecăruia, încercând a-i include pe toți.”
- “Am flexibilizat și simplificat conținuturile învățării, mi-am propus activități mai practice și mai antrenante.”
- “O abordare mai relaxată, mai mult accent pe activitățile ludice.”
- “Am desfășurat activități de celebrare a progresului elevilor.”
- “Am început să folosesc mai mult stilul mai «democratic» de abordare a situațiilor de învățare, creez mai mult atmosfera de «descoperire» a obiectivelor de atins, bineînțeles în limita posibilităților.”

Val2 - ianuarie 2021

- “Planific activitățile cu acești elevi mult mai atent și am mai multe modalități de lucru acum.”
- “Construiesc mult mai simplu și mai ușor toate documentele școlare, proiectele de activitate didactică, fișele de lucru, testele de evaluare.”
- “Am învățat faptul că, copiii cu care lucrez nu trebuie priviți doar ca elevi, ci de asemenea ca personalități umane complexe.”
- “Planific mai bine lecțiile ținând cont de ceea ce am învățat la curs, îi motivez realizând activități care îi atrag spre școală.”
- “Mi-am adaptat metodele de predare. De exemplu, atunci când folosesc explicația, aceasta este simplă, clară.”
- “Am stabilit obiectivele în funcție de necesitățile elevilor.”
- “Exerciții diferite pentru capacitatea lor de înțelegere.”
- “Am învățat să redau mai corect activitățile într-un proiect didactic.”
- “Le-am făcut mai atractive, cu sarcini cu grad mare de individualizare la nevoie.”
- “Adaptiez conținutul, metodele didactice, sarcinile de lucru până la personalizare.”
- “Adaptiez materialele, timpul de lucru, echipele formate, la abilitățile elevilor.”
- “Planificarea lecțiilor într-un mod interactiv, utilizarea jocului pentru a stimula elevii să rezolve sarcinile didactice cât mai atractiv.”

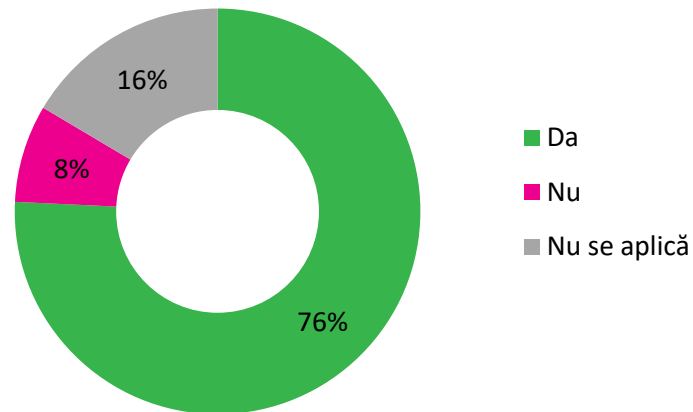
Val2 - februarie 2021

- “Evaluez constant și propun jocuri prin care să-și dezvolte abilitățile de viață.”
- “Lucrând pe terapii, îmbogățesc lecția prin ceva nou antrenând întreaga clasă.”
- “Mi-am făcut planuri de lecții plecând de la ce ne-au învățat despre hărțile conceptuale.”
- “Am învățat să planific activitatea astfel încât, parcurgând pași mici și clari, să mă asigur de un feedback pozitiv din partea elevului.”
- “Adaptiez fișele de lucru în funcție de dezvoltarea psihointelectuala a elevului.”
- “Planific pe nivelul de dezvoltare al fiecărui copil, ținând seama atât de metode și mijloace cât și de modul de evaluare.”
- “Țin cont în desfășurarea activităților, de cunoștințele noi transmise, de schimbul de păreri avute în debaterile propuse la curs.”
- “Am aplicat metode activ participative în cadrul lecțiilor.”
- “Folosirea lucrului în echipă face ca elevii să se cunoască mai bine și să se accepte că atare.”
- “Antrenez elevii mai mult în activități în care se îmbină noțiunile teoretice cu activități practice/ ludice.”
- “Proiectez activități educative care se pliază pe abilitățile copiilor și pe nevoile lor.”
- “Am realizat aplicații și teste de evaluare online atractive, iar elevii sunt încântați să participe la astfel de ore.”

6.3.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=334

Individualizez predarea unei lecții folosind instrumente de lucru adaptate pentru copiii cu CES în funcție de nevoile identificate

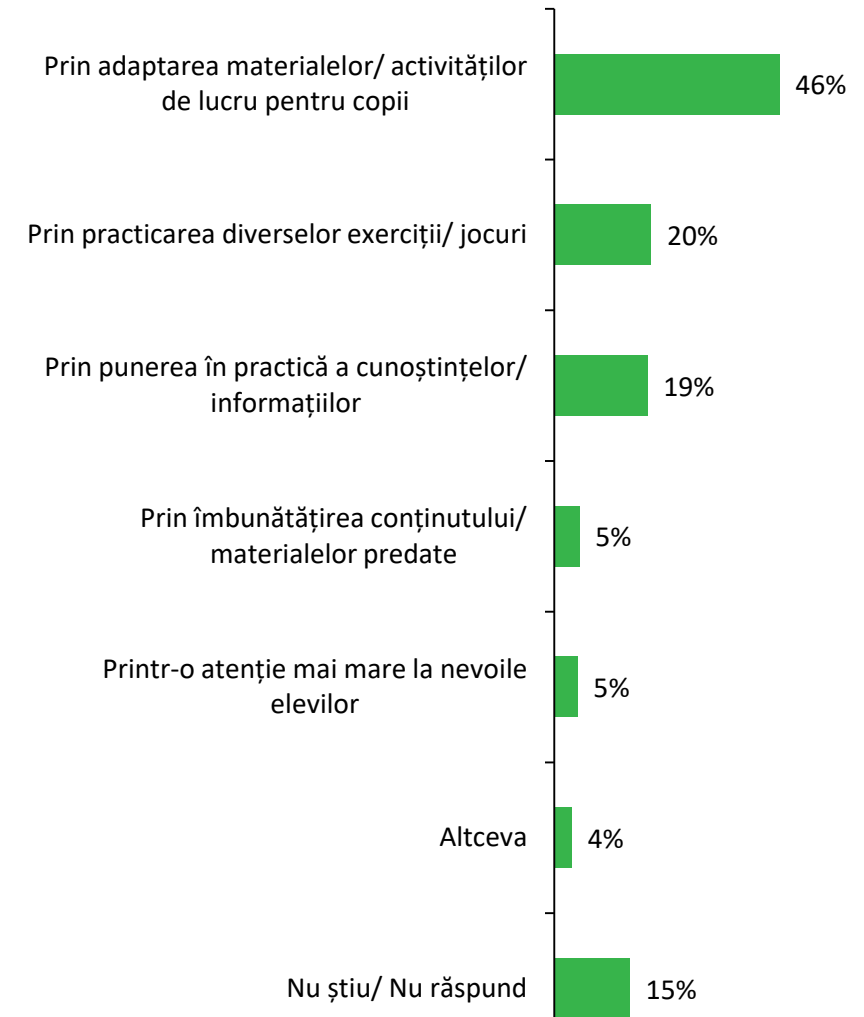

76% din participanți **individualizează** lecțiile predate la clasă **folosind instrumente de lucru adaptate** copiilor în funcție de nevoile identificate.

Pentru **46%** dintre participanți **adaptarea** materialele și a activităților în funcție de nevoile elevilor cu care lucrează este **principala modalitate** de individualizare a lecțiilor. **Jocurile** și diversele **exerciții** de la curs sunt și ele **instrumente frecvent** utilizate.

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=253

6.3.2. Vocea profesorului

Individualizez predarea unei lecții folosind instrumente de lucru adaptate pentru copiii cu CES în funcție de nevoile identificate

Val1 - aprilie 2020

- “Am simplificat, esențializat conținuturile pe care le aveam de predat; am folosit o strategie inductiv-deductivă, valorificând posibilitățile elevilor de învățare prin descoperire; am exersat ulterior, consolidând, prin suficiente exemple; am inserat discret conținuturile predate în lecțiile ulterioare.”
- “Am manifestat empatie și deschidere pentru a asculta fetița abuzată psihic de colegul său știind faptul că acești copii discută prea puțin despre intimidare, despre problemele lor personale.”
- “Pentru elevul cu CES de la clasa la care sunt dirigintă, care este pasionat de tehnologie încerc să utilizez la fiecare oră de curs o secvență care să includă și tehnologia (telefonul).”
- “Practic, am învățat că ne sunt la îndemână foarte multe instrumente de lucru, pe care nu mereu le avem în vedere.”
- “Acord mai multă atenție corelării temelor din planul de intervenție personalizat cu temele cuprinse în planificarea calendaristică.”
- “Am folosit resurse online, site-uri educaționale cu jocuri/ aplicații atât pentru predare-învățare cât și evaluare.”
- “Folosesc jocuri specifice pentru a rezolva nevoile fiecărui copil în parte.”
- “La aproape toate lecțiile adaptez instrumentele de lucru deoarece elevii sunt foarte diferiți. De exemplu, dacă folosesc fișe de lucru, acestea le prezint în minim 4 variante (deși am 9 elevi în clasă).”

Val2 - ianuarie 2021

- “Elevii cu CES primesc sarcini diferite de lucru, față de ceilalți elevi.”
- “Utilizez foi de lucru cât mai mari, de ex A3, pentru cei care nu pot scrie utilizez materiale alternative (planșe cu magneti, calculator, jocuri de lemn, rigle...)”
- “Copiii care nu reușesc să vorbească și să scrie, învață să lucreze cu programe și cu materiale 2D și 3D.”
- “Încerc să folosesc instrumente de lucru cât mai ușoare.”
- “Sunt atentă la împărțirea acestora în grupe, la muncă individuală, la întrebările pe care le pun acestora.”
- “Reușesc să integrez și să adaptez experimentele la nivelul lor de cunoștințe.”
- “Pentru diferite nevoi ale elevilor am învățat să utilizez atât mijloacele clasice de învățare, cât și pe cele video, audio, calculator, jocuri de rol, etc., care îi vor ajuta pe elevi să învețe și să se implice mai mult în societate.”
- “Realizez planuri și proiecte adaptate nevoilor acestor copii, ținând cont de ceea ce am învățat la acest curs: activități de învățare, timp, evaluare în pași mici.”
- “În analiza efectelor caut motivele care au făcut intervenția mai puțin eficientă și reconfigurez traseul pentru a ajunge la rezultatele dorite.”
- “Prin adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare, folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului și nivelului lui de înțelegere, etc.”
- “Folosesc metode diferențiate pentru a înțelege mai ușor lecția.”

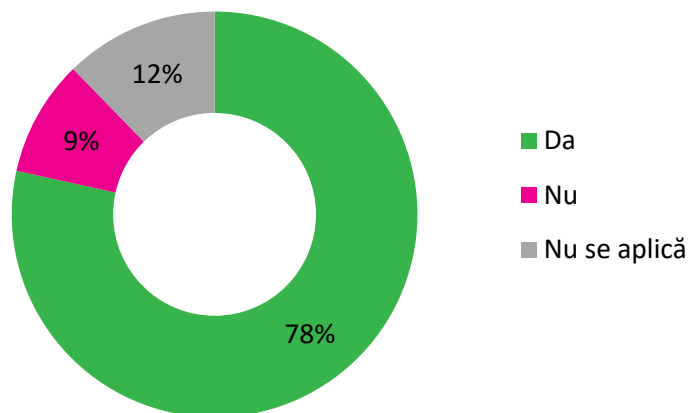
Val2 - februarie 2021

- “Dezvoltarea în fiecare elev a unei metode de învățare personale și abilitatea de a aborda cunoștințele.”
- “În transmiterea noilor conținuturi folosesc preponderent material concret pentru a facilita înțelegerea și integrarea cunoștințelor predate.”
- “Învățarea prin descoperire, experiment, lucru individual sau pe grupe omogene.”
- “Aplicarea instrumentelor de lucru pornind de la teoria inteligențelor multiple.”
- “La o lecție despre sinonime și antonime, elevul cu CES va primi doar acele cuvinte pe care el le întâlnește mai des în cotidian, scrise mai mare sau evidențiate în culori.”
- “Pentru elevii non-verbali utilizez imagini iar pentru cei cu deficit auditiv utilizez fișe adaptate.”
- “Prin faptul că eu am înțeles aceste concepții practice, am putut să le predau copiilor o pedagogie mai pozitivă.”
- “Folosirea sistemului de recompense și laude astfel încât să fie evidențiat și cel mai mic progres.”
- “Elevii cu CES primesc sarcini diferite de lucru, față de ceilalți elevi.”
- “Încerc să abordez elevul la nevoile reale, lucrând pe grupe și individualizat.”
- “Urmăresc să scot în evidență de fiecare dată abilitățile elevului pentru a-l ajuta să rezolve sarcinile de lucru.”
- “O lecție trebuie adaptată în funcție de nivelul intelectual clar.”

6.4.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=334

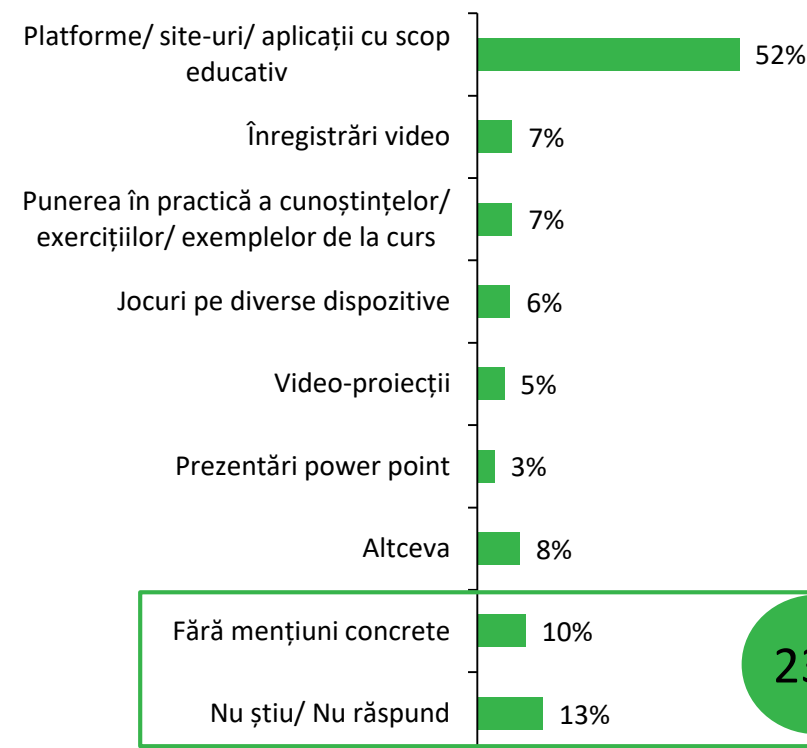
Folosesc tehnologii noi și inovative în predare

78% dintre participanți declară că folosesc tehnologii noi și inovative în predare, platformele și aplicațiile cu scop educativ fiind cele folosite cel mai frecvent. Semnificativ mai mulți dintre cei din mediul rural menționează că programul de formare i-a determinat să folosească noi instrumente în predare, având în vedere și contextul pandemic actual când activitatea acestora s-a mutat cu precădere în mediul online. (87% vs. 76%)

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=262

23%

% participanții care nu au oferit exemplificări este considerabil crescut - cel mai probabil o consecință a răspunsurilor complexe și detaliate oferite la întrebările anterioare. Acest procent, deși va oscila, se va menține în continuare crescut.

6.4.2. Vocea profesorului

Folosesc tehnologii noi și inovative în predare

Val1 - aprilie 2020

- *“Folosim tehnologii noi, din cele învățate, ce foloseam anterior, cât și alte platforme, despre care auzim. Acestea le folosesc în diverse momente ale lecției: captarea atenției (diverse materiale documentare), fixarea cunoștințelor, evaluarea acestora (sub forma unor chestionare-joc), consolidare, relaxare (exerciții cu mișcare, cântecele, poezii scurte).”*
- *“La ore, pentru a facilita evaluarea rapidă și obiectivă, utilizez Kahoot, unde realizez propriile teste, în funcție de clasă, sau dacă nu am instrumente pentru experiment le proiectez un experiment realizat de pe Youtube.”*
- *“Folosind exemple de bună practică în abordarea situațiilor speciale, via media.”*
- *“La o lecție de predare la cunoașterea mediului, cu tema «Antotimpurile», folosesc computer, videoproiector, DVD.”*
- *“Le arăt copiilor exercițiile și pe laptop în timp ce le execut cu ei.”*
- *“Metode moderne, jocurile didactice (Bingo, Marele Vânt, lucrul în perechi, echipă, etc).”*
- *“Software educațional, jocuri pentru copii pentru dezvoltarea memoriei, gândirii.”*
- *“Platforme educaționale, jocul de rol, turul galeriei, metodă ciorchinelui, ș.a.”*
- *“Am descoperit împreună cu copiii jocuri educaționale pe care le selectez în funcție de scopul pe care mi l-am propus.”*
- *“Folosesc soft educațional pentru tablă interactivă.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Utilizez multe din aplicațiile online, de predare învățare evaluare, prin rețelele online, utilizate în învățământul profesional special și tehnic”*
- *“Metodă Stiu-Vreau să știu-Am învățat, metoda R.A.I., Ciorchinele, etc.”*
- *“Instrumente pentru predarea on-line (wordwall, quiz etc.)”*
- *“Metode moderne în care învățarea este centrată pe elev.”*
- *“Manualele digitale sunt foarte atractive pentru elevi. Ele conțin activități de lucru și jocuri didactice foarte interesante.”*
- *“Folosesc materiale vizuale, folosesc calculatorul, jocurile interactive.”*
- *“Cu desene explicite și explicații pe înțelesul lor.”*
- *“Folosesc video-proiectorul, calculatorul care îmi furnizează prin intermediul netului și al aplicațiilor digitale numeroase informații mult mai atractive pentru elevi.”*
- *“În predarea online am folosit platformele și instrumentele despre care am aflat la curs (de ex. Kahoot, Jamboard).”*
- *“Am preluat din numeroasele exemple oferite de formatori în timpul cursurilor.”*
- *“Activitățile educaționale sunt mult mai atractive, când folosim tehnologii și programe noi”*
- *“Lucrez în anumite aplicații care pot fi ușor de folosit și de către copiii cu CES. JAMBOARD.”*

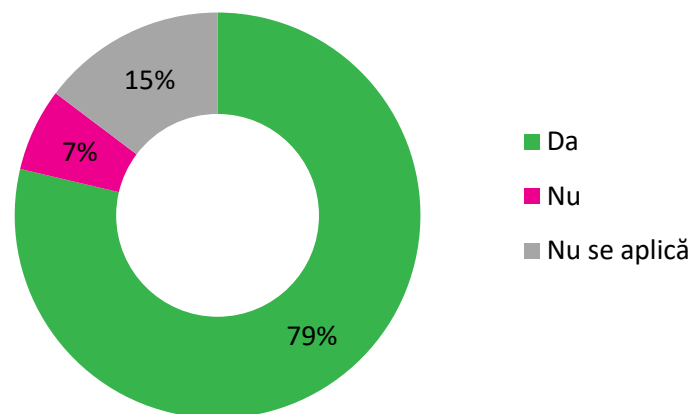
Val2 - februarie 2021

- *“Mi-am însușit o parte din aplicațiile prezentate și le-am ales pe cele potrivite nevoilor și abilităților elevilor cu care lucrez.”*
- *“Utilizez zilnic calculatorul în activitatea didactică, fie pentru captarea atenției elevilor, pentru realizarea unor fișe individuale de lucru, pentru vizionarea unor materiale cu caracter educațional sau în evaluarea progreselor acestora”*
- *“Folosesc în învățarea on-line platforma live worksheet unde pot să inserez de la texte, imagini, voce până la filmulețe pe aceeași fișă de lucru.”*
- *“Am învățat să accesez programe utile și atractive pentru elevi.”*
- *“Pot folosi diverse site-uri cu exerciții sau jocuri unde pot crea sau pot prelua materiale. Ex: www.wordwall”*
- *“Am utilizat noțiunile teoretice dobândite la curs în cadrul orelor. Am aplicat metodele moderne însușite și am constatat că elevii sunt mai atenți la conținuturile predate.”*
- *“Am învățat să folosesc diverse platforme utile în predare Quizizz, Kahoot, Book Creator.”*
- *“Folosesc mai mult PC-ul, pentru verificarea cunoștințelor însușite de copii rezolvând exerciții și jucându-ne.”*
- *“Variate platforme digitale, eficiente în demersul didactic.”*
- *“Filmulețe care abordează diferite teme.”*

6.5.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=333

Valorific experiența anterioară în contextul elementelor nou învățate

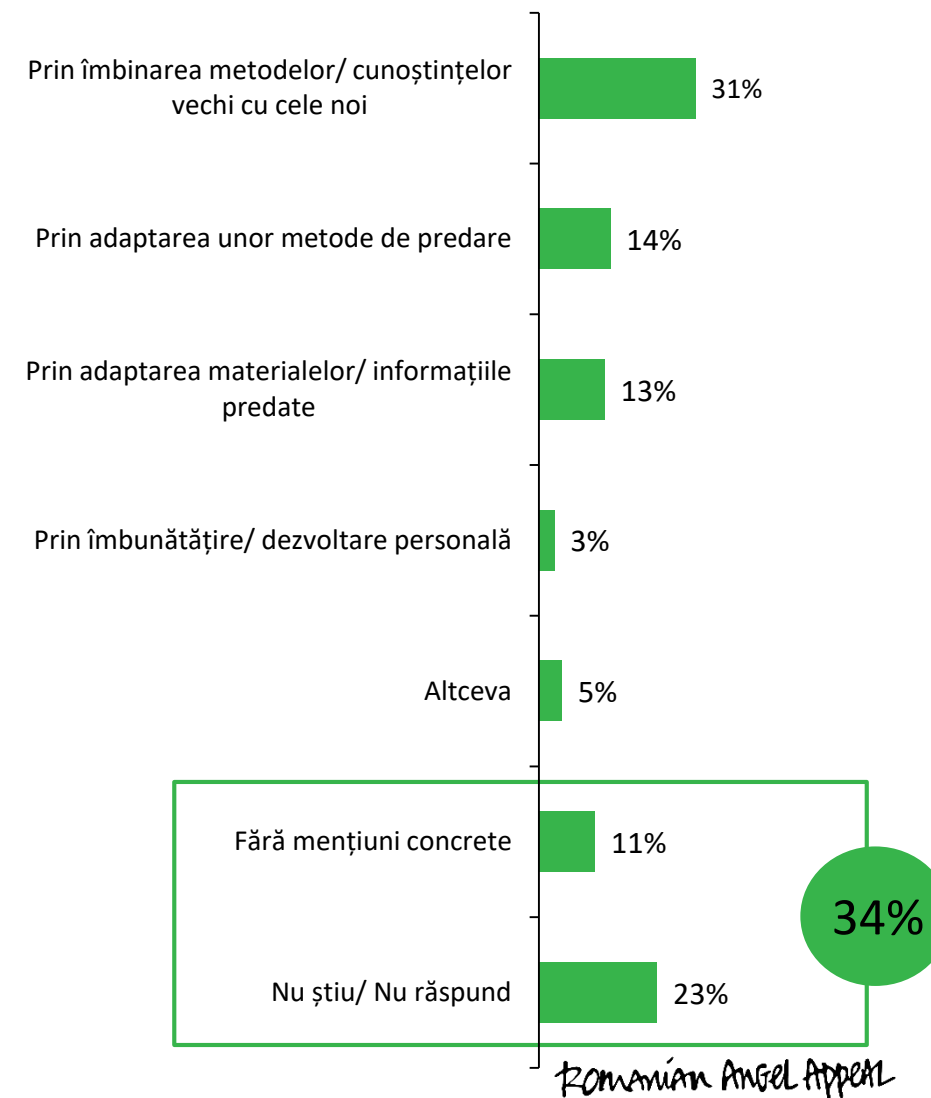

79% dintre profesori **valorifică experiența anterioară** acumulată în contextul elementelor nou învățate în principal prin **îmbinarea metodelor și cunoștințelor vechi** cu cele **noi**.

Semnificativ **mai mulți** din cei din **școlile speciale** (17% vs. 4%) și din mediul **urban** (18% vs. 6%) sunt de părere că valorifică experiența anterioară în contextul elementelor învățate prin **adaptarea unor metode de predare**.

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=262

6.5.2. Vocea profesorului

Valorific experiența anterioară în contextul elementelor nou învățate

Val1 - aprilie 2020

- *“Faptul că am o vechime în învățământul special cu diferite categorii de elevi cu CES, mă ajută foarte mult în lucrul la clasă, iar informațiile primite la cursuri ajută și mai mult”*
- *“Din experiența mea, acești elevi învață mult mai ușor prin joc, la acest curs am învățat câteva jocuri noi.”*
- *“Evaluez prin elemente moderne de tip grilă a reactualizării și consolidării cunoștințelor cu ajutorul computerului, fișelor de lucru.”*
- *“Da, o valorific prin activități practice modificate în urma unor viziuni mai clare asupra aplicabilității lor.”*
- *“Totul a fost bine venit, deoarece chiar dacă nu le aplic așa cum au fost prezentate, le adaptez la nevoile lor.”*
- *“Întotdeauna lucrurile se leagă. Experiența anterioară mă ajută să găsesc metodele cele mai bune de aplicare a noțiunilor noi.”*
- *“Am aplicat cele deja știute la activitățile cerute de formatori, mai apoi am folosit activitățile respective la clasă.”*
- *“Experiența anterioară este într-adevăr de folos, elevii beneficiind de cunoștințele obținute în cadrul programului de formare și puse în practică la fiecare oră de curs.”*
- *“Am adaptat și individualizat tipurile de scenarii didactice utilizate anterior în școala de masă”*
- *“Am implementat la lecții acele jocuri de relaxare și revigorare pe care le-am făcut la cursuri.”*
- *“Am schimbat modul de prezentare a unor noțiuni.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Valorific cunoștințele de specialitate mult mai bine pentru că mi-au fost prezentate și dintr-o altă perspectivă.”*
- *“Elevul cu CES are o sarcină în timpul orei, stabilită după capacitatea lui astfel încât să o poată îndeplini. El este mai mult responsabilizat fiind tratat individual.”*
- *“Metodele tradiționale sunt complementare metodelor moderne.”*
- *“Mă folosesc de experiența mea de 19 ani la catedră pentru a transpune conținuturile lecțiilor prin intermediul tehnologiei, punând mai mult accent pe ce poate face un elev cu CES și nu pe cât de mult a realizat.”*
- *“Integrarea jocului didactic în activitățile educative.”*
- *“Aplic metode noi pentru a face mai accesibile / clare cunoștințele anterioare.”*
- *“Am integrat elementele nou învățate în predarea curentă.”*
- *“Împletesc modernul cu tradiționalul.”*
- *“M-a ajutat la nivelul activităților mele zilnice să relaționeze mai eficient cu ceilalți.”*
- *“Activități și resurse împărtășite în cadrul cursului, diferite jocuri, carduri.”*
- *“Mereu vin cu câte ceva nou, nu îi las să se plictisească. Ce învăț eu, aplic apoi la clasă.”*
- *“Pot să leg mai ușor noțiunile știute cu cele noi.”*
- *“Mă ajut de experiența dobândită de-a lungul anilor.”*
- *“Practic permanent activități variate, sub forma de joc didactic pentru derularea orelor.”*

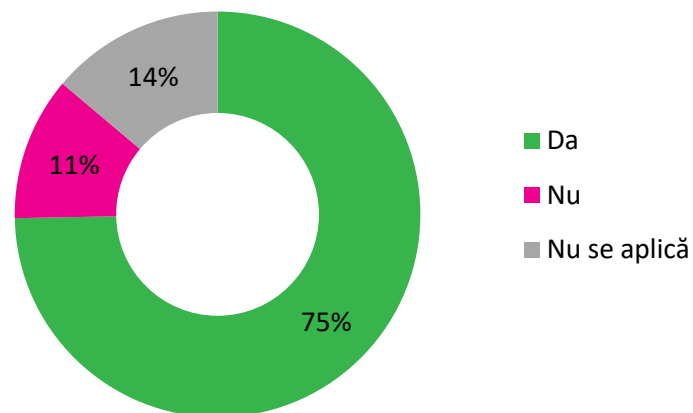
Val2 - februarie 2021

- *“Am integrat cunoștințele anterioare în activități noi învățate la programul de formare.”*
- *“Sunt mult mai atentă la gândirea critică, la experiența de viață a fiecărui elev.”*
- *“Realizarea adaptărilor curriculare în realizarea celor mai adecvate strategii de predare-evaluare. Implicarea în mai mare măsură a părinților elevilor în problematica școlii.”*
- *“Chiar dacă experiența a depășit un deceniu de lucru, lucrul cu elevii în ultimele luni a cerut o perfecționare rapidă într-o perioadă scurtă de timp.”*
- *“Prin dezvoltarea creativității și folosirea unor scheme logico-grafice!”*
- *“Chiar dacă știam multă teorie, am învățat mult mai bine cum să pun în practică ceea ce știu.”*
- *“Am aplicat informațiile dobândite la curs la ore. Am aplicat metode moderne pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă mai bine conținuturile predate.”*
- *“Adaptez fișe de lucru pe suport de hârtie, transformându-le în fișe de lucru interactive.”*
- *“Individualizarea pe care o realizăm la școală, acum am învățat să o realizez în mediul online.”*
- *“Experiențele anterioare și cunoștințele nou învățate constituie un punct de pornire și un suport în ceea ce privește achizițiile de învățare a unui copil cu CES.”*
- *“Sunt mai atentă la nevoile fiecărui copil și la abilitățile care sunt necesare pentru a acoperi nevoile acestora.”*
- *“Toate cursurile de formare conduc către lărgirea plajei de înțelegere și sunt constructive.”*

6.6.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=332

Folosesc metode mai eficiente de comunicare în lucrul la clasă

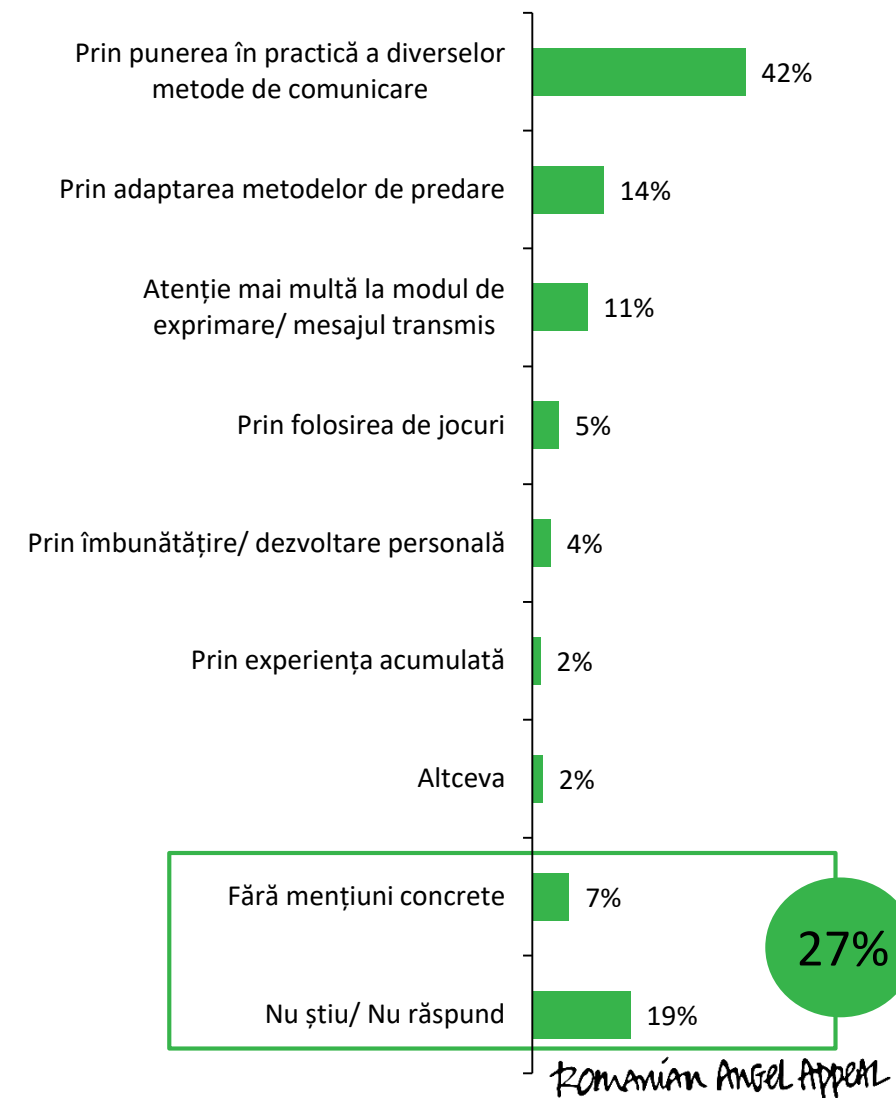

75% dintre participanți menționează că programul de formare a produs **schimbări pozitive** în comunicarea cu elevii la clasă. Principala metoda prin care aceștia consideră că si-au eficientizat modul de a comunica este prin **practicarea metodelor** de comunicare prezentate la curs.

Semnificativ mai mulți participanți din mediul **rural** au specificat punerea în practică a metodelor de comunicare prezentate de către formatori. (61% vs. 37%)

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=248

6.6.2. Vocea profesorului

Folosesc metode mai eficiente de comunicare în lucrul la clasă

Val1 - aprilie 2020

- *“Am adaptat diverse jocuri cu copiii pentru a le capta mai ușor atenția.”*
- *“Precizarea obiectivelor comunicării și motivarea acesteia. Structurarea logică a conținutului de idei și sistematizarea acestuia. Vorbire clară, curgătoare, cu schimbări de registru și rezonanțe afective.”*
- *“Pot înțelege mai ușor comportamentul unui copil cu CES atunci când are dificultăți sau refuză să colaboreze.”*
- *“Uneori comunicarea verbală, nu este de ajutor. E nevoie să te identifiți cu nevoia copilului și să acționezi pentru satisfacerea acelei nevoi îmbinând comunicarea verbală cu cea nonverbală.”*
- *“Folosesc feedback cu efecte pozitive, complimente, remarci pozitive, încurajare, recompensă.”*
- *“Comunicarea cu ajutorul materialelor didactice concrete, inventate pe moment, adaptate la situațiile noi prezentate, au fost cele mai eficiente.”*
- *“Acord mai mult timp elevului pentru a se calma și nu îl bombardez cu întrebări.”*
- *“Prin faptul că acest curs m-a învățat să înțeleg de ce un elev are anumite comportamente neadecvate, pot să identific mai ușor suferințele elevilor, ce probleme au ei. (...)”*
- *“Metode mai eficiente, diversificate în munca, copilului cu CES. Am devenit mult mai atentă și mai deschisă, în ceea ce privește modul în care pot realiza această comunicare.”*
- *„Exerciții de dinamizare, fișe noi de lucru.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Am învățat să abordez procesul educațional din mai multe unghiuri, conștientizând faptul că și copiii cu CES sunt personalități complexe.”*
- *“Metode precum: floare de lotus, clubul, explozia stelară.”*
- *“În urmă participării la acest curs, mi-am consolidat și îmbogățit metodele de comunicare cu acești copii prin cunoașterea mai bună a grupului, atmosfera caldă din clasă, ridicarea stimei de sine.”*
- *“Înțeleg mai bine nevoile lor și astfel pot comunica mai bine cu ei.”*
- *“Observ mai ușor nevoile elevilor și sunt dispusă să fac tot ce îmi stă în putință să-i ajut să comunice cu ceilalți elevi, astfel încât să se integreze mult mai ușor.”*
- *“Adaptez metodele de comunicare la situațiile diverse din cadrul activităților.”*
- *“Folosesc mai mult ascultarea activă, întărirea pozitivă, valorizez mai mult elevul.”*
- *“Folosesc metode asertive de comunicare în lucrul cu copiii cu CES.”*
- *“Jocurile de grup ce impun mișcare - ex. jocul Să facem pizza- detensionează atmosfera, animează grupul și determină implicarea elevilor în activitate.”*
- *“Comunicarea interactivă și comunicarea mediată de un calculator este pregătirea pentru zilele noastre.”*
- *“Nu îmi amintesc ceva în mod deosebit, doar faptul că am fost în general mai deschisă în comunicarea cu elevii.”*

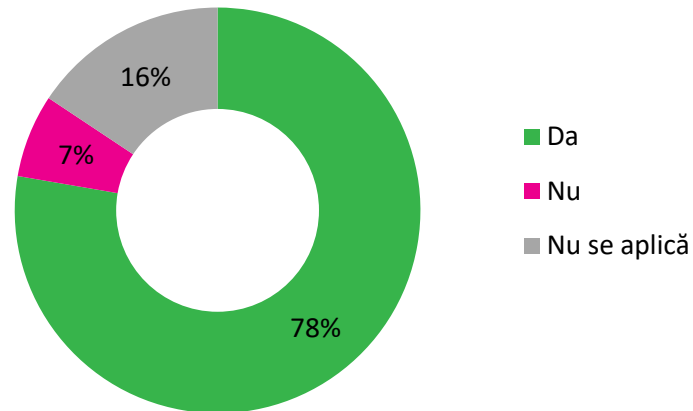
Val2 - februarie 2021

- *“Propun teme de interes pentru ei, de actualitate și comunicarea e mai eficientă.”*
- *“Folosesc mai des metode moderne cum ar fi explozia stelară unde antrenez elevii, prin jocul de rol, De-a învățătoare, să pună întrebări și să numească cine să răspundă. Cel care dă mai multe răspunsuri va fi învățătoare.”*
- *“Ascultare, observare, analiză, controlarea calității mesajului, exprimarea.”*
- *“Comunicarea mea cu elevii este una accesibilă, așa încât aceștia să înțeleagă și să poată răspunde cerințelor.”*
- *“Am folosit în timpul activității de învățare la clasă metodele aplicate de noi în timpul cursului.”*
- *“Faptul că lucrăm adaptat la nevoile elevului facilitează comunicarea cu acesta”.*
- *“Folosesc metode alternative de comunicare în cazul elevilor cu dizabilități severe: PECS”*
- *“Prin îmbunătățirea abilităților digitale atingerea obiectivelor urmărite s-a realizat într-o măsură mai mare.”*
- *“Combin diverse canale de comunicare în scopul înțelegerii depline a sarcinilor de lucru și obținerii unui feedback în timp real.”*
- *“Ascultarea activă, întărirea pozitivă, aprobarea verbală și nonverbală.”*
- *“Elemente specifice comunicării incluzive concomitent cu diferențierea și individualizarea.”*

6.7.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=332

Colaborez cu ceilalți colegi în funcție de planul individual al fiecărui copil cu CES și la risc de abandon

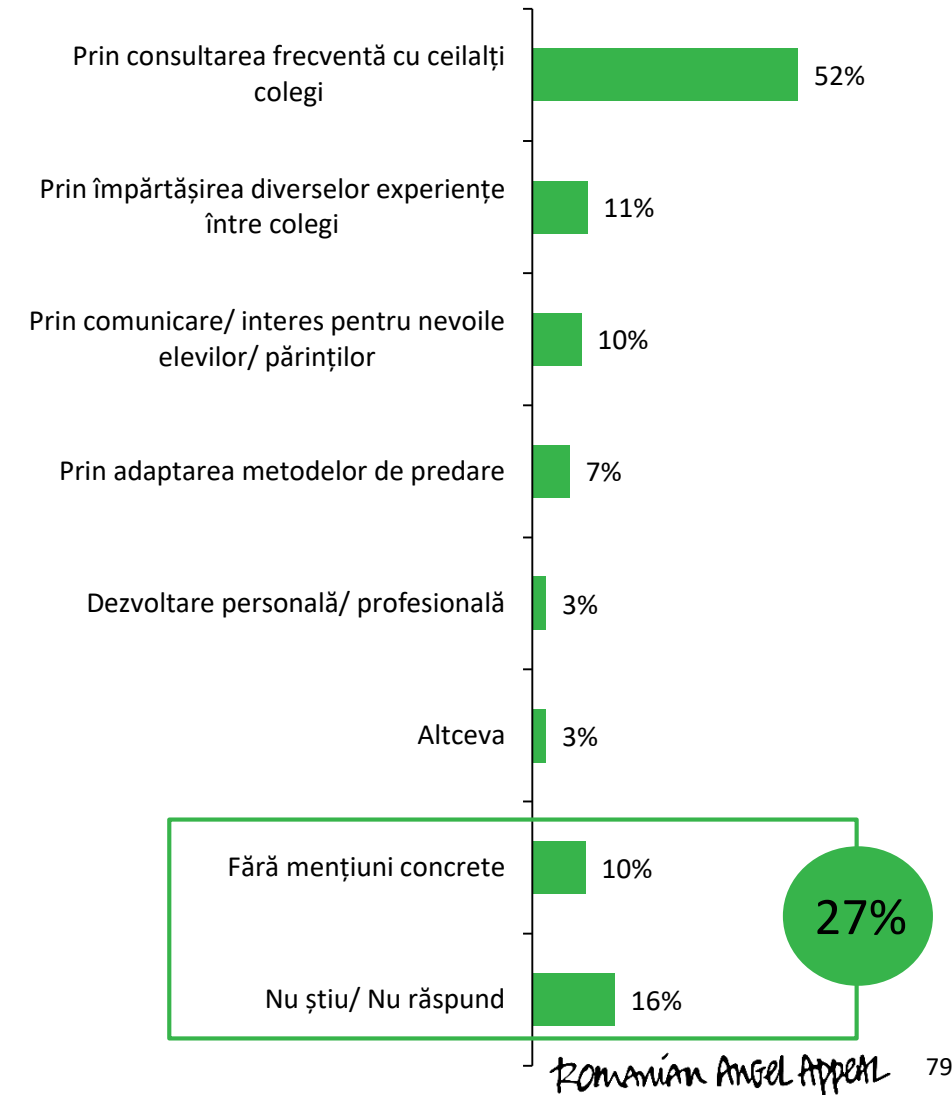

Pentru **78%** dintre participanți programul de formare a produs schimbări în modul de **colaborare** cu ceilalți colegi, **cea mai frecventă exemplificare** fiind reprezentată de **consultarea frecventă/ mai frecventă** cu aceștia. Această mențiune este semnificativ mai des menționată de către cei din Suceava vs. Bacău și Prahova. (70% vs. 31%, respectiv 48%).

Participanții din mediul **rural**, considera, semnificativ mai mult decât cei din urban, că schimbările produse în relația/ colaborarea cu ceilalți colegi s-au realizat prin **adaptarea metodelor de predare** (14% vs. 6%) și **printr-o mai mare implicare** (18% vs. 8%).

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=258

6.7.2. Vocea profesorului

Colaborez cu ceilalți colegi în funcție de planul individual al fiecărui copil cu CES și la risc de abandon

Val1 - aprilie 2020

- *“Colaborez cu psihologul clasei, mai ales, pentru a urmări progresul sau regresul elevului, reușind astfel să intervenim la timp acolo unde este nevoie.”*
- *„Planurile de intervenție personalizată le stabilim de comun acord, schimbăm păreri, opinii, observațiile făcute pe parcursul unei perioade pentru fiecare elev, stabilim de comun acord care sunt activitățile/ temele următoare.”*
- *“Colaborez cel mai mult cu colega mea de clasă, profesorul psihopedagog, ne sfătuim și împărtășim experiența cu fiecare elev de la ora de curs.”*
- *“Colaborarea cu ceilalți colegi este una foarte bună și ne împărtășim din experiențe.”*
- *“Țin legătura și mă interesez de evoluția copilului în procesul de învățare.”*
- *“Avem întâlniri mai dese cu echipa (terapeut-profesor-educator, etc.).”*
- *“Ne sfătuim și punem în aplicare un plan în momentul în care aflăm că cineva are de gând să abandoneze școala.”*
- *“Mereu a existat o colaborare strânsă între învățător, educator și terapeut în atingerea obiectivelor din PIP.”*
- *“Colaborez cu ceilalți colegi în sensul în care ne împărtășim experiențele.”*
- *“Am învățat să lucrăm în echipă.”*
- *“Mențin în permanență o bună legătură cu colegii, ne împărtășim din experiențele noastre, schimbăm păreri, ne cerem sfaturi.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Colaborez mai mult cu ceilalți factori educaționali implicați în procesul pedagogic al elevului, fapt care îmi permite dezvoltarea unei viziuni de ansamblu mai obiectiv.”*
- *“Realizarea unor produse în colaborare cu colegul de la educație plastică (felicități, reclame, afișe etc.)”*
- *“Cer mai multe păreri de la mai mulți oameni.”*
- *“Întâlniri regulate cu colegii pentru a dezbate cazul unui copil, a identifica problemele cu care se confruntă și cauzele acestora și găsirea unor soluții.”*
- *“Adaptarea instrumentelor pentru mai multe discipline.”*
- *“Comunic și creez activități împreună cu colegii, realizăm activități comune.”*
- *“Doar cu câțiva colegi pentru a stabili obiective în proiectarea intervenției individualizate.”*
- *“Comunicam cu colegii și înainte, dar acum mă consult cu aceștia de câte ori trebuie să realizăm un plan individual pentru un astfel de copil.”*
- *“Muncă în echipă mă ajută să înțeleg mai ușor nevoile elevului.”*
- *“Discut cu colegii diferite probleme.”*
- *“Programul de formare a reușit să îmbunătățească înțelegerea nevoii de a lucra în echipa pluridisciplinară și a colabora în vederea atingerii obiectivelor de recuperare, corectare și compensare ale elevilor.”*
- *“Am învățat să facem împreună planurile de intervenție personalizate ale copiii lor cu deficiențe.”*

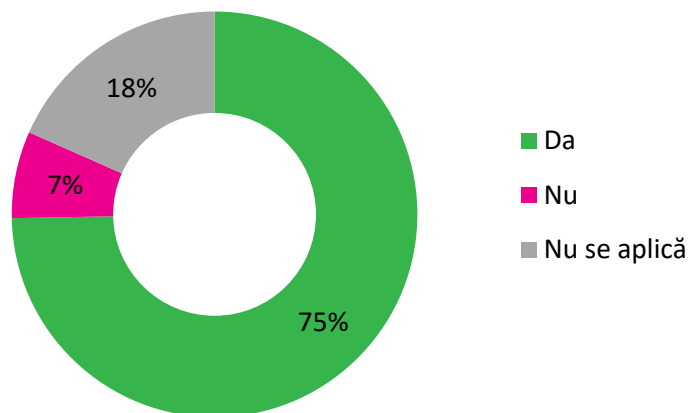
Val2 - februarie 2021

- *“Cursul a îmbunătățit abilitățile de lucru în echipă.”*
- *“Colaborez mai bine cu logopedul clasei.”*
- *“Am colaborat cu colege ce au fost dispuse să lucreze cu cei cu CES plecând de la ideea că totul este posibil.”*
- *“Colaborarea între membrii grupelor ne-a învățat cât de importantă este colaborarea pentru eficientizarea intervenției.”*
- *“Consolidarea comunicării cu membrii echipei de intervenție.”*
- *“Am aflat idei despre cum să comunicăm celorlalți colegi ce înseamnă elev cu CES.”*
- *“Periodic ne întâlnim toată echipa pentru a evidenția punctele tari și punctele slabe ale planului și intervențiile pe care le vom face.”*
- *“Datorită cunoștințelor prezentate și a exemplelor practice îmi este mai ușor să colaborez cu ceilalți colegi în vederea întocmirii unui plan de intervenție personalizat pentru elevii cu nevoi speciale.”*
- *“Comunic toate situațiile în care elevul/elevii au evoluat sau care sunt punctele negative unde trebuie să acționăm, iar hotărârile le luăm împreună.”*
- *“Analizând planul individual al fiecărui copil cu CES împreună cu ceilalți colegi luăm cele mai bune decizii pentru a acoperi nevoile acestora.”*
- *“Colaborarea/ cooperarea/ lucrul în echipă profesor itinerant - profesor învățământ de masă. Planul individual construit și desfășurat în echipă.”*
- *“Avem întâlniri mai dese cu echipa (terapeut-profesor-educator, etc).”*

6.8.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=332

Integrez cunoștințele teoretice dobândite în practica curentă la clasă

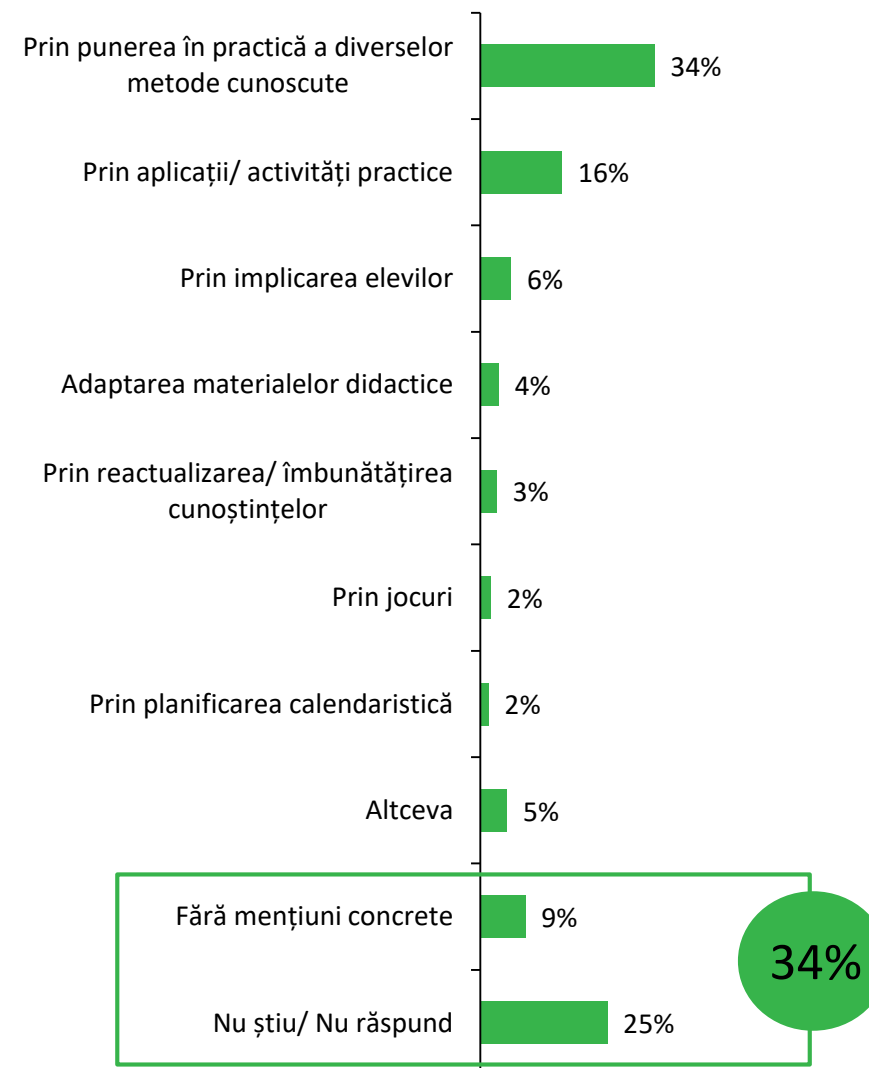

Cu privire la integrarea cunoștințelor teoretice dobândite în practica curentă la clasă, **75%** dintre participanți consideră ca **programul de formare** a **produs schimbări** la nivelul activității lor, cei mai mulți dintre aceștia punând în practică **metodele** prezentate de formatori (34%) și apelând la **aplicațiile/ activitățile practice** din cadrul cursului(16%).

Semnificativ mai mulți participanți din **mediul urban** nu știu/ nu exemplifică modul în care cursul de formare a produs modificări în integrarea cunoștințelor teoretice dobândite la clasă. (28% vs. 11%)

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=248

6.8.2. Vocea profesorului

Integrez cunoștințele teoretice dobândite în practica curentă la clasă

Val1 - aprilie 2020

- “Cunoștințele dobândite la curs, șlefuiesc, accesorizează cunoștințele de bază dobândite din studiile anterioare, din experiența la clasă. Le dau o formă mai plăcută, ușoară, modelată/ mulată pe individualitatea/ unicitatea elevului.”
- “Aproape tot ce am învățat la aceste cursuri aplic la clasă, adaptat la nivelul elevilor: metode, modalități de formare și creștere a independenței, etc..”
- “Aplicând cunoștințele despre gândire critică, încerc să insuflu principiile ei în practică didactică.”
- “Aplic cu plăcere metode și jocuri de intrerelaționare aplicate de formatori.”
- “Tot ceea ce este cuprins în cursuri își regăsește aplicabilitatea la clasă.”
- “Informațiile prezente în curs au fost binevenite chiar și în momentul în care acestea au reîmprospătat cunoștințe mai vechi, întotdeauna este bine să facem un refresh.”
- “Cunoștințele teoretice pe care le-am dobândit îmi sunt utile pentru a înțelege mai bine cum să individualizez activitățile de la clasă.”
- “Prin anumite jocuri și strategii didactice am reușit să îi fac pe copii să lucreze cu mai multă plăcere și entuziasm. Unii copii au descoperit că au și alte abilități care trebuie dezvoltate.”
- “Acest program ne-a oferit multe modele, metode și perspective de a gestiona integrarea copiilor cu CES și a celor cu risc de abandon.”

Val2 - ianuarie 2021

- “Folosind cunoștințele dobândite dintr-o perspectivă modernă pe care au reușit foarte bine formatorii să ne-o ofere.”
- “Tot timpul, adaptez, în funcție de tipul fiecărui elev în parte, prin învățarea centrată pe elev.”
- “Folosind, după cum am mai spus, metodele utilizate la orele de formare.”
- “Folosesc mijloacele tehnice cunoscute de acești elevi și pe cele moderne, le descriu și le folosesc împreună cu ei.”
- “Încerc să integrez în predare cunoștințele teoretice dobândite.”
- “Modificări operate în strategiile pedagogice în scopul facilitării procesului educațional.”
- “Metodele interactive și activitățile integrate sunt prioritare în activitatea copilului cu CES.”
- “Prin intermediul fiecărei experiențe educaționale elevul are sentimentul propriei valori și mândria justificată pentru realizările sale. Creșterea stimei de sine este un obiectiv important.”
- “Elevii sunt tratați în mod egal, nu există elevi favorizați sau discriminați.”
- “Proiectarea unităților de învățare și a conținutului învățării este adaptată la nivelul claselor de elevi.”
- “Uneori teoria se aplică mai greu, de aceea mă bucur că în cadrul acestui program am învățat să corelez teoria cu practică.”
- “Sunt atentă la nevoile elevilor și adaptez predarea stilului personal de învățare.”

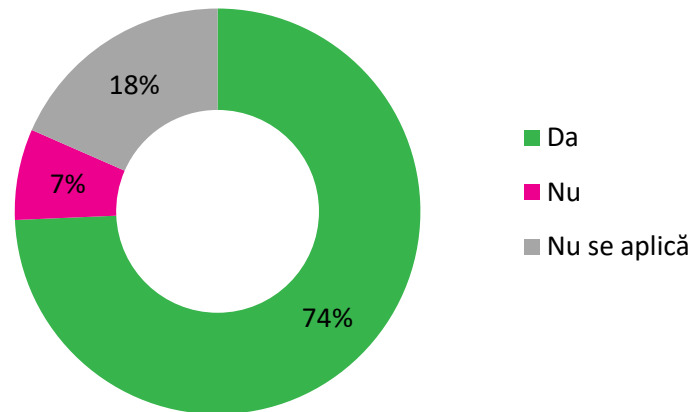
Val2 - februarie 2021

- “Exemplificarea, jocul de rol, dezbateră sunt metode pe care le aplic la clasă și au un mare succes la copiii cu CES cu care lucrez.”
- “Socializare: cum ne comportăm în mijloacele de transport; pe stradă suntem pietoni; stai pe roșu/ treci pe verde.”
- “Țin cont de specificul deficienței fiecărui copil atunci când îmi proiectez și fac activitățile. Fiecare copil are de lucru în oră, este evaluat și apreciat.”
- “Am început să fac jocuri prin care copiii pot învăța matematică distractiv, fără să se streseze.”
- “Prin aplicațiile cu exemple practice am învățat să structurez intervenția și să concentrez implicațiile fiecărui membru din echipă.”
- “Obiectivele de referință au fost mai bine indicate și adaptate pentru nevoile elevilor!”
- “Folosesc mai des în cadrul orelor de terapie aplicațiile digitale pentru a dinamiza activitatea.”
- “În cadrul evaluării folosesc atât evaluarea clasică (cunoștință teoretică) dar și evaluarea modernă prin implicarea elevului în crearea propriei evaluări (este pus să vină cu idei de activități/ jocuri care să-i faciliteze învățarea unui anumit subiect; ex.înmultirea).”
- “Cursul m-a ajutat să înțeleg că noțiunile teoretice nu sunt noțiuni abstracte. Dacă le utilizăm în practică obținem rezultatele pe care le așteptăm în activitatea cu acești copii. Ei se implică și răspund mai bine dacă lecțiile sunt interactive, bazate pe jocuri și exerciții practice.”

6.9.1. Schimbări produse în activitatea didactică

Q6. Ce schimbări a produs acest program de formare la nivelul activității dumneavoastră zilnice? Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=331

Pot face față schimbării și neprevăzutului apelând la instrumentele dobândite la cursuri

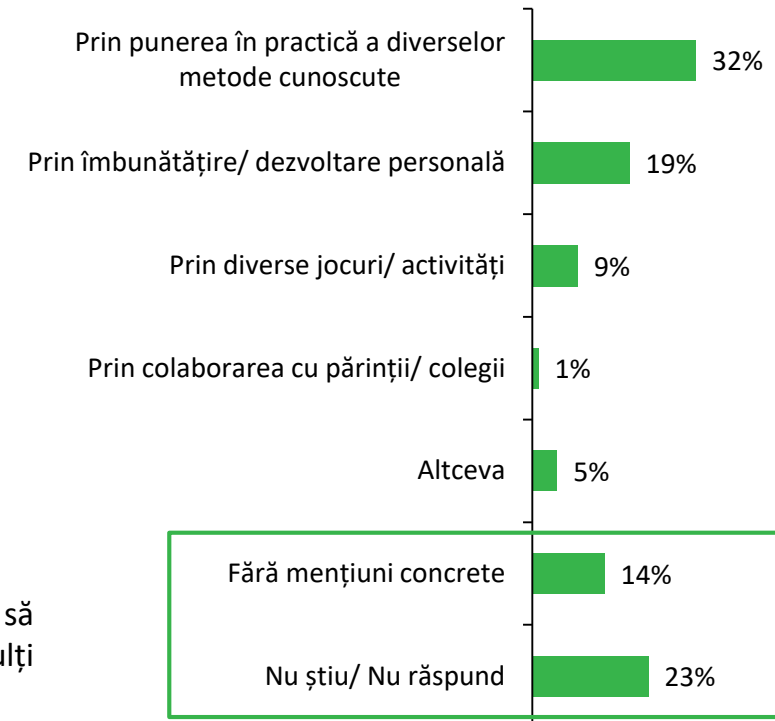
74% dintre participanți afirmă că **instrumentele** dobândite la programul de formare îi **ajută** să **facă față schimbării** și **neprevăzutului** din activitatea de zi cu zi cu elevii, semnificativ mai mulți dintre aceștia fiind din mediul rural (85% vs. 72%)

Aproape o **treime** dintre profesori menționează că reușesc să gestioneze schimbările și neprevăzutul la clasă **folosind metode învățate** la programul de formare și 19% dintre aceștia consideră că au existat și **îmbunătățiri** pe plan personal care i-au ajutat în această direcție.

În ceea ce privesc îmbunătățirile pe **plan personal**, semnificativ mai mulți participanți din **școlile speciale** vs. școlile de masă au menționat că programul de formare le-a adus și astfel de beneficii (25% vs. 8%).

Q6. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=245

37%

6.9.2. Vocea profesorului

Pot face față schimbării și neprevăzutului apelând la instrumentele dobândite la cursuri

Val1 - aprilie 2020

- "Managementul stresului este o uneltă foarte utilă în viață profesională a unui profesor și astfel de informații sunt foarte utile."
- "Pentru probleme legate de comportamentul elevilor metodele prezentate de formatori au fost de un real ajutor."
- "Prin notițele de la module, îmi aduc aminte de ceea ce am făcut și pot să aplic la clasă ce consider necesar în lucrul cu copiii cu CES."
- "Gestionarea stresului este îmbunătățită. Starea de bine după orele de curs este mai bună."
- "Exerciții practice și jocuri simple de mișcare și de atenție."
- "La fiecare oră apare câte ceva neprevăzut dar la curs am învățat și alte metode utile de a putea schimba ceea ce mi-am propus."
- "Pot face față schimbării și neprevăzutului apelând la instrumentele dobândite la cursuri prin strategii individuale de combatere a stresului."
- "Fixarea ca reper a răbdării și dăruirii didactice în lucrul cu elevii cu CES."
- "Am învățat să îmi canalizez efortul pe ceea ce pot face cel mai ușor și apoi să trec gradual la situații de învățare mai complexe și abordate din diferite perspective."
- "Prin învățare, acumulare de cunoștințe, baza fundamentală pentru a face față schimbării."
- "Crearea stilului propriu și abordarea în conformitate cu noua informație."

Val2 - ianuarie 2021

- "Instrumentele învățate și asimilate la curs, mă ajută foarte mult și pot aplica multe noțiuni, fiind tot timpul față în față cu schimbări neprevăzute."
- "Mă adaptez ușor în situații noi folosind metodele didactice însușite la curs."
- "Cu ajutorul îmbinării informațiilor actuale cu experiență practică."
- "Folosesc metodele învățate pentru schimbări și lucruri neprevăzute."
- "Trecerea la învățământul online a necesitat dobândirea unor competențe digitale."
- "Folosirea tehnicilor de relaxare pentru gestionarea stresului la locul de muncă."
- "Ne-am adaptat și la activitatea on-line, chiar dacă este foarte greu de lucrat cu elevii cu CES on-line."
- "Implementarea noilor cunoștințe."
- "M-au ajutat foarte mult în activitatea pe care o desfășor la clasă anumite instrumente despre care am aflat la acest curs: jambord, coogle, wordwall."
- "Faptul că înțeleg nevoile elevului, mă ajută să fac față situațiilor neprevăzute."
- "Întâi de toate gestionez mai bine schimbarea și neprevăzutul prin metodele dobândite în cadrul modulului 4, de management al stresului la cadrele didactice, astfel că pot spune că situațiile neprevăzute nu îmi mai fac mari probleme."
- "Prin tehnicile de lucru dobândite."
- "Acceptarea provocărilor ca fiind o sursă de învățare."

Val2 - februarie 2021

- "Am învățat să anticipez situații neprevăzute și să găsesc soluții."
- "Prin asigurarea unei oferte educaționale individualizate, prin realizarea de programe de intervenție educațională în vederea formării abilității de învățare școlară și socială."
- "Exersând în timpul cursului, am reușit să stăpânesc aceste instrumente și să doresc să fac toate orele făcând apel la aceste instrumente, să le integrez în activitatea mea zilnică."
- "Am învățat că empatia, o bună comunitate și multă afecțiune ajută."
- "Mă folosesc de instrumentele digitale în desfășurarea activităților (classroom, jumboard, partajare ecran și pe grupe)."
- "Strategii de gestionare a situațiilor neprevăzute."
- "Prin intermediul activităților învățate la Managementul stresului, îmi pot gestiona emoțiile, mă pot organiza mai ușor și pot face mai ușor față schimbărilor și neprevăzutului."
- "Promovând nevoia de a aborda diferențiat copiii atipici în școlile de masă ca șansă de a le asigura integrarea și incluziunea reală- ca practică și politică educațională- școală pentru toți/ școală pt fiecare."
- "Când apare o situație neprevăzută fiind și în mediul on-line, îmi este mult mai ușor să gestionez problema apărută datorită însușirii cunoștințelor TIC dobândite pe parcursul cursului."
- "Managementul situațiilor de criză."

7. IMPACTUL PROGRAMULUI DE FORMARE ASUPRA ȘCOLII ȘI COMUNITĂȚII

- *“La nivel de echipă, am reușit să ne cunoaștem. Noi nu ne cunoașteam deși făceam ședințe permanente. Nu ne cunoașteam în amănunt să zic așa, și am reușit să ne cunoaștem.”*
- *“Acest program poate preveni abandonul școlar. Mai ales că v-am spus că eu lucrez cu familia de etnie romă care nu numai că nu au condiții minime, deci condițiile sunt crunte.”*
- *“Am observat cel puțin la o învățătoare, care chiar a trăit cursul acesta și pune întrebări dacă nu a înțeles și chiar am văzut că s-a implicat mai mult în activitățile practice.”*
- *“Mi-ar plăcea să cred că programul de formare a contribuit la creșterea gradului de incluziune școlară, probabil că și eu și colegii mei încercăm puțin mai mult să lucrăm mai mult cu copii și să-i apropiem mai mult de noi și de școală.”*
- *“A fost o perioadă în care am discutat despre cursurile acestea diverse lucruri... lucruri care ne-au plăcut, lucruri care nu ne-au plăcut, lucruri utile. Integrează și ei joculețele, cel puțin colegile mele de română, le-au aplicat.”*
- *“Odată ce părinții au văzut schimbări la copiii lor, adică vin la școală elevii, nu mai absentează.”*
- *“Voiam să vă spun că modul ăsta... de a fi prezenți mai mulți dintre noi, profesori, învățători acolo, nu știu, nu ne mai întâlnim atât de des, fiecare mergem în cabinetul nostru și ne așteptăm elevii acolo, dacă mai stăm și în pauză, nu știu, cu teme nefăcute, cu discuții, fiecare mai are nevoie să mai povestească... nu ne-am mai întâlnit așa mulți și în cursul acesta i-am descoperit pe colegi altfel.”*
- *“Cursul ăsta ne-a unit mai mult, ne-a făcut să ne vedem punctele slabe ale noastre și să le tolerăm pentru că înainte de acest curs era o situație în școală... era o distanțare emoțională între profesori (...) după curs am realizat că am colegi care mă simpatizează ceea ce înainte nu credeam.”*
- *“Au fost oarecum schimbări și în relația cu părinții copiilor. Am reușit să îi înțelegem mai mult decât înainte pentru starea pe care o aveau uneori când veneau copiii la școală și erau mai revoltați și voiau mai multe de la copiii lor să realizeze față de cât realizau înainte... am avut mai multă înțelegere pentru ei.”*
- *“Noi oricum avem ore de consiliere cu părinții (...) Să știți că noi am făcut cunoscut conținutul cursului și am îmbunătățit relațiile dintre noi, bine, nici nu am avut părinți conflictuali așa să spun...”*
- *“După acest program am considerat că este de datoria mea să îi informez mai bine pe părinți cu privire la pericolele existente și am vrut să formez o colaborare cu poliția și asistentul social din fiecare localitate.”*
- *“Cu siguranță, un cadru didactic pregătit, oportunități, paletă didactică ofertantă, sunt clar oportunități pentru că atunci când am plecat de acolo (de la cursuri) am știut clar ce să facem sau am putut găsi răspunsuri ca să le fie copiilor mai bine.”*
- *“Absolut, ne-am descoperit, eram colegi care nu aveam multe de împărțit, doar un bună ziua sau la revedere, s-au mai schimbat lucrurile și în bine. Am simțit o apropiere. O interacțiune în grup.”*
- *“Din perspectiva mea, din tot ceea ce am observat eu, altfel ne putem grupa și altfel îi putem accepta. Cadrele didactice lucrează acum în echipă și sunt mai deschise cu copii cu dizabilități.”*

Cu toate că schimbările generate în comunitate ca urmare a participării la acest curs de formare sunt greu de observat în prezent, câteva **mențiuni izolate** au putut fi identificate

- **Schimbarea atitudinii față de ceilalți membri ai personalului școlar** (oferirea de ajutor într-un mod proactiv, o mai bună comunicare/ colaborare între colegi)
- **Creșterea gradului de incluziune școlară a elevilor cu risc de abandon** în special în cadrul școlilor integratoare
 - ! în cadrul **școlilor speciale gradul de abandon este unul foarte mic**
- **Îmbunătățirea relației cu familiile copiilor cu CES** pe baza unor rezultate din ce în ce mai bune cu copiii lor ca urmare a utilizării unor noi tipuri de cunoștințe/ abilități în procesul educațional al acestora

Vocea personalului de sprijin

„Cred că i-aș ajuta mai mult pe alți colegi, care s-ar descurca un picuț mai greu (...) le-aș da niște sfaturi, sau din ce îmi aduc aminte din ce am făcut la curs, sfaturi, și chiar și activitate în sine, să îl ajut așa, fizic.”

„Nu avem cum să ne dăm seama de comunitate, pentru că nu am discutat, nu avem legătură cu părinții, părinții aduc copii până la poarta școlii.”

„Noi am fost cumva în colectivul nostru, nu știu ce impact ar avea asupra părinților, dar dacă vor vedea niște rezultate cu copiii lor, sigur că este bine.”

„Atât timp cât știi să lucrezi cu un copil, și se joacă cu tine, mă gândesc că nu o să aibă gânduri de a pleca, sau de a părăsi, de a abandona școala.”

Vocea managerului școlar

„Nu aș îndrăzni să spun deocamdată că a adus schimbări în comunitate în sens larg, dar pe viitor, cu siguranță, însă pentru familii, pentru școlile unde sunt copii integrați individual a adus.”

„Acum, poate și online-ul ne-a ajutat un pic să nu avem abandon școlar. Copiii care erau în risc de abandon școlar, până la urmă, prin colegii mei, profesorii itineranți, și prin modul asincron cu acele fișe duse la cucuieții din deal, s-a reușit promovarea primului semestru, și au fost chiar încurajați să se întoarcă la școală în semestrul II.”

Pentru moment este **greu de identificat în ce măsură programul de formare a adus schimbări în comunitate** deoarece module de curs s-au desfășurat relativ recent iar elevii au participat la cursuri preponderent online.

Percepții generale despre interacțiunea profesorilor cu elevii din perspectiva părinților

Aspecte comune (școală de masă & școală specială)

- ↑ Comunicarea foarte bună și o relație apropiată între profesori - părinți și profesori - elevi
- ↑ Deschiderea profesorilor de a rezolva/ găsi soluții pentru orice tip de problemă sau solicitare venită din partea părinților
- ↑ Organizarea de activități extracurriculare (ieșiri în natură, excursii, cursuri de înot pentru copii cu CES)
- ↑ Interacțiune profesionistă cu copiii la clasă - bazată pe respect și înțelegere a nevoilor copiilor

Aspecte distincte (școală de masă vs. școală specială)

↑ Metode de predare eficiente: copii înțeleg lecțiile din clasă, rezultate școlare foarte bune ↓ Anumiti profesori percepuți ca fiind mai duri/ intransigenți în relația cu elevii	↑ Metode de predare eficiente: metode activ-participative de lucru aplicate individual sau în grupuri mici ↑ Progrese semnificative în direcția dezvoltării copilului (socializare, abilități practice) ↑ Supravegherea constantă a copiilor ↑ Implicarea părinților în activități organizate de școală

Vocea părinților (școală de masă)

„Interacționează destul de bine, ținând cont că este un copil așa cum v-am spus, cuminte, își vede de treaba ei, nu văd motivul pentru care nu ar avea o colaborare bună cu profesorii.”

„Suntem multumiți, adică și eu, și ceilalți părinți, că suntem informați pe grupuri de Whats App, pe Messenger, orice se întâmplă, schimbări, modificări, nu poate veni, ajunge cineva, la școală, nu suntem uitați.”

„Sunt foarte mulțumită fiindcă își dau interesul foarte mult la învățatură, fac activități extrașcolare, fac activități în școală (...) merg la muzee, au mers și la salină, merg în aer liber, le explică, le povestesc lucruri.”

Vocea părinților (școală specială)

„În primul rând, sunt foarte apropiați de copii, activități avem diverse...doar când aveam în afara școlii atunci particip și eu pentru că ea nu se poate descurca singură.”

„Se vede că lucrează foarte mult cu ea, mai ales la logopedie, din câte am înțeles, cu ea singură, că dacă o ia împreună cu altă colegă, sau alt coleg, nu prea mai lucrează cum trebuie.”

„Dintr-un copil care este non verbal, și bineînțeles, retardul a putut să facă diferite lucruri (...) sunt foarte mulțumită, că el vrea la școală, să lucreze.”

Per total, părinții sunt mulțumiți de interacțiunile profesorilor cu elevii definindu-le de cele mai multe ori ca fiind unele bazate pe profesionalism, respect, comunicare și pe înțelegerea nevoilor copiilor.

Percepții generale despre interacțiunea profesorilor cu elevii din perspectiva copiilor

Studiu calitativ

Aspecte comune (școală de masă & școală specială)

- ↑ **Atitudinea calmă, prietenoasă și înțelegătoare** pe care profesorii o manifestă
- ↑ **Metode de predare și interacțiune atractive și inovative** bazate pe activități dinamice și creative, jocuri interactive etc.

Aspecte distincte (școală de masă vs. școală specială)

- ↑ **Comunicarea bună cu profesorii** – copii sunt înțeleși, ascultați și îndrumați
- ↑ Primirea de **explicații suplimentare** (dacă e cazul)
- ↑ Recunoașterea și încurajarea reușitelor mici și mari (încurajări, felicitări)
- ↑ Asigurarea unui **mediu pozitiv de interacțiune și învățare** (combaterea discriminării, aplanarea conflictelor între copii)
- ↓ **Atitudine rigidă/ severă** a profesorilor – ridicarea tonului
- ↓ **Ignorarea acțiunilor copiilor** (ridicarea mâinii pentru a răspunde)
- ↑ **Fericirea de a merge la școală și de a interacționa/ socializa** cu profesorii și ceilalți copii
- ↓ **Lipsa de atractivitate a anumitor activități** și refuzul copiilor de a le întreprinde (citic, scris, socotit)

Vocea părinților (școală de masă)

„Probabil mai și ridică tonul, și era un pic severă, ei nu îi plăcea chestia asta, că de multe ori spunea ”Doamne, abia aștept să termin primara, nu mai vreau să o aud pe doamna”.”

„Ale mele spun... domnul sau doamna m-a ascultat ce problemă am avut (...) chiar dacă nu este ceva legat de școală, este extrașcolar, dar ei îi ascultă și îi îndrumă.”

„Lui îi place doamna de engleză în special, este mai prietenoasă, foarte tare, iubește foarte mult copii.”

Vocea părinților (școală specială)

„Ea are nevoie de afecțiune, și atunci, cei care sunt mai apropiați de ea, și mai cu răbdare, și mai atenți, ea îi iubește mai mult, și se simte mai bine, și merge cu plăcere, și face lucrul cu plăcere.”

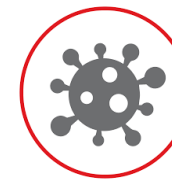
„Deci, ce nu îi place, că o pune un pic mai mult ca să învețe, sau să citească, sau să socotească, nu îi convine, în privința asta, da.”

„E bucuros, pentru asta vreau să facă în continuare, școală, ca el să aibă în continuare interacțiune cu alte persoane decât familia, să socializeze cu copiii, să iasă din mediul lui, cât se poate.”

Se poate observa că în general copii apreciază cel mai mult interacțiunea cu profesorii pe care îi percep ca fiind **empatici, creativi, atenți la nevoile lor și adaptabili în orice situație.**

Impactul perioadei Covid-19

Schimbări, provocări și nevoi aduse de pandemie

Studiu calitativ

Schimbarea mediului de predare și adaptarea la metodele de lucru online a atras după sine o gamă variată de provocări și nevoi pentru elevi-părinți-profesori

Aspecte comune (școală de masă & școală specială)

- **Adaptarea profesorilor** la pedagogia digitală
- **Lipsa/ scăderea interacțiunii F2F** – copiii sunt izolați de colegi, de prieteni și profesori
- **Comunicare mai activă între părinți și cadrele didactice** (ședințe online, grupuri pe WhatsApp)
- **Creșterea semnificativă a gradului de implicare al părinților** în activitățile școlare
- Amenajarea unui **spațiu pentru studiu** pentru copii care să încorporeze tehnologia necesară
- **Lipsa tehnologiilor** necesare pentru învățarea online – dispozitive, conexiunea la internet instabilă
- Nevoia elevilor/ părinților de o **perioadă de adaptare și de reguli potrivite** în vederea acomodării cu noile instrumente de învățare
- Elevii **obosec**, pot fi **distrași cu ușurință** și nu pot să se concentreze la fel de bine ca la școală
- **Lipsa activităților sociale**
- **Nevoia de prezență fizică a unui părinte/ adult acasă** care să îndrume și să supravegheze copii pe parcursul cursurilor online/ efectuării temelor

Aspecte distincte (școală de masă vs. școală specială)

- Evaluarea online poate fi **subiectivă**
- **Dificulități în aplicarea cunoștințelor dobândite** online pentru realizarea temelor/ proiectelor
- **Performanțe școlare și personale vizibil diminuate** vs. perioada în care copii se duceau fizic la școală

Vocea părinților (școală de masă)

„Și cea mică, cam lua în joacă ce făcea, închidea microfonul, se baga pe sub masă, când nu îi convenea, se ducea la baie, își închidea camera, nu era școală.”

„Școala s-a făcut, numai că nu erau cu toții în clasă, nu se întâlneau fizic unii cu ceilalți... ea fiind așa, și mai timidă, chiar i-a lipsit.”

„Deschidea, intra în fiecare dimineață, nu era o problemă, dar nu mai aveau aceeași responsabilitate de a-și face temele.”

Vocea părinților (școală specială)

„Nu am mai mers nicăieri și a fost foarte, foarte greu, foarte greu, în primul rând că s-a izolat și s-a izolat și ea și e greu cu comunicarea, greu.”

„La început nu voia să se uite, nu voia să răspundă, nu voia să privească ecranul, greu.”

„Avea și un pic momente când nu prea voia să stea prea mult, că zicea că se plictășeste.”

Schimbări în atitudinea și interacțiunea profesorilor cu copii identificate în ultima perioadă (2019 -2021)

Studiu calitativ

Aspecte comune (școală de masă & școală specială)

- **Adaptarea cadrelor didactice la metodele de lucru online și la pedagogia digitală** (manual digital, trimiterea unor link-uri, discuții pe baza unor filmulețe, transmitere unor fișe de lucru)
- **Interacțiune cu elevii pe parcursul pauzelor** (jocuri, cântece)

Aspecte distincte (școală de masă vs. școală specială)

- Venirea în întâmpinarea elevilor cu **metode și tehnici inovative de predare** (jocuri, activități practice și creative)
- **Buni ascultători** ai opiniilor tuturor elevilor
- **Plierea comportamentului profesorului** în funcție de specificul fiecărui copil
- În procesul educațional **se ține cont de nevoia individuală a copilului** iar interacțiunea cu acesta este personalizată
- Relaționare **mai apropiată** cu părinții → empatie, susținere morală, sfaturi

Vocea părinților (școală de masă)

„E ceva nou și pentru ei, prin joc, vii cu ceva nou, ei au fost încântați, după cum mi-a explicat, eu văd pe chipul ei altceva, nou.”

„Schimbări mari nu prea au fost, pentru că, întotdeauna au avut grijă de copii, i-au respectat și pe copii... știu lecția de la școală, fac temele singuri, asta drept dovadă că se ocupă de ei.”

„Cei care au pierdut și nu au fost când a trebuit, pot să se ducă la școală sâmbata, sau să stea în plus la ore.”

Vocea părinților (școală specială)

„Nu știu, acum, doamnele de la clasa noastră s-au adaptat, deci s-au adaptat chiar foarte bine... mă gândesc la perioada asta cu online-ul.”

„Clar, tot timpul vin cu alte joculețe, alte lucruri de învățat (...) deci este posibil ca și în urma acestui curs, normal că s-au învățat alte lucruri și s-au pus în aplicare, ca să spun așa.”

„Băiatul meu este cu abilități motrice, foarte bune, când a venit acasă cu tot felul de lucrări făcute, pictate, la care eu nu m-am gândit să fie capabil (...) Se cunoaște că programul a dat roade, cred că tot ei, învățătorii, educatorii, sunt încrezători să lucreze mai mult cu copii.”

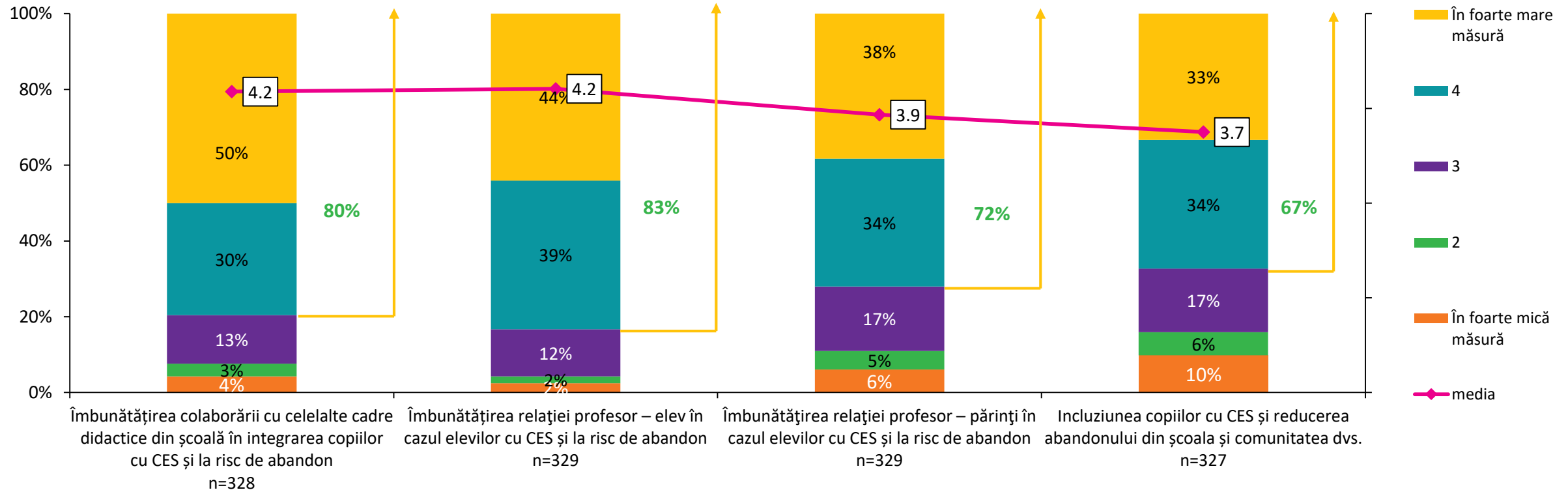
Părinților le-a fost mai la îndemână să menționeze schimbări în atitudinea și interacțiunea profesorilor cu copiii datorate contextului de pandemie.

Celelalte schimbări menționate de părinți nu pot fi atribuite cu exactitate programului de formare “PROFESORI PREGĂTIȚI - PROFESORI MOTIVAȚI” deoarece aceștia nu știu la ce programe de formare participă profesorii.

7.1.1. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții

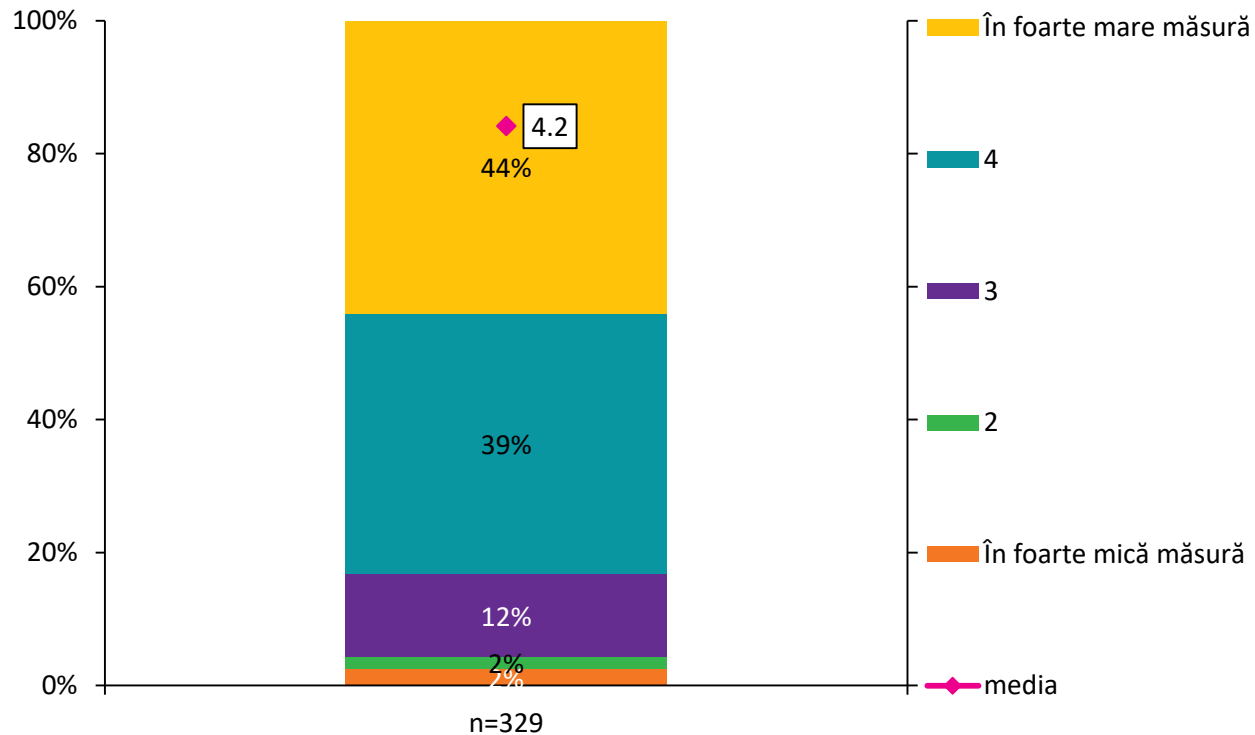
Impactul cel mai **mare** al programului de formare a fost resimțit în **relația profesor-elev** și cel mai **puțin** asupra **incluziunii** copiilor cu CES și **reducerea abandonului** din școală și comunitate.

7.1.1. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=329

Îmbunătățirea relației profesor – elev în cazul elevilor cu CES și la risc de abandon

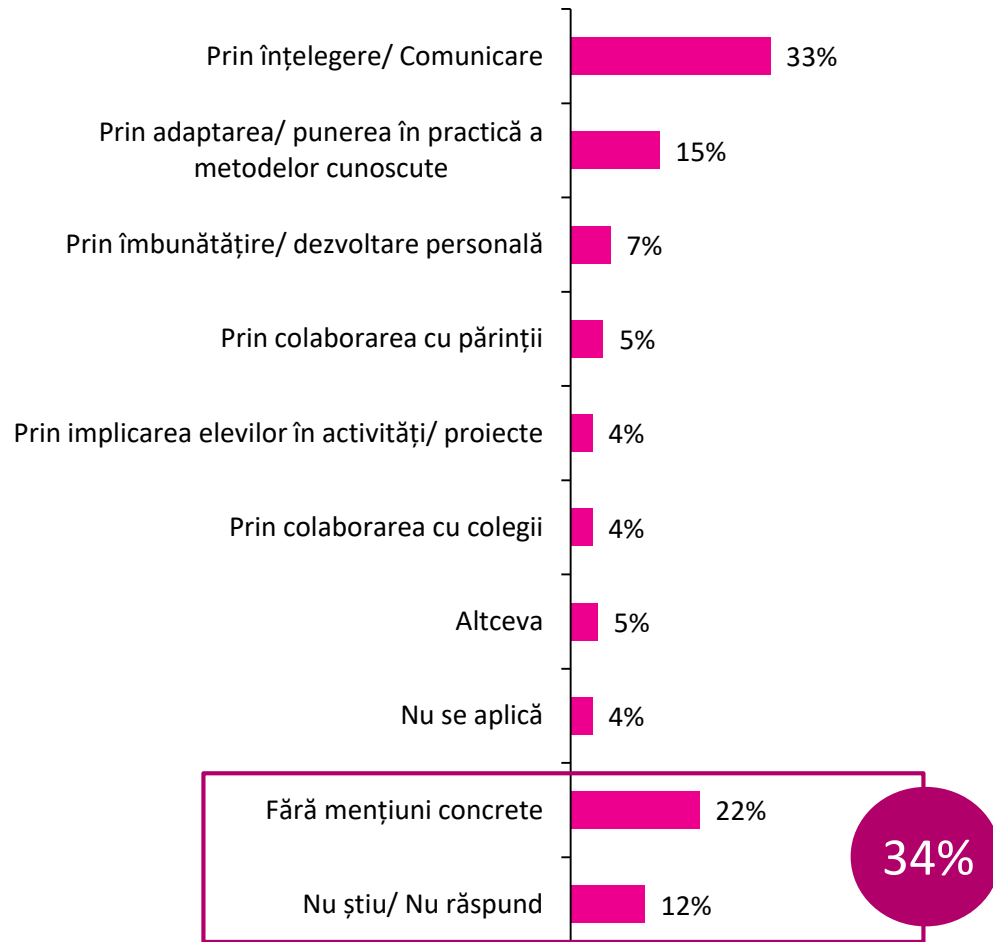

Pentru **83%** dintre participanții la curs relația profesor-elev a devenit **mai bună** iar pentru aproape **jumătate** dintre aceștia legătura cu elevii de la clasă s-a îmbunătățit „**în foarte mare măsură**”.

7.1.2. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)? Va rugăm exemplificați. Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=329

Îmbunătățirea relației profesor – elev în cazul elevilor cu CES și la risc de abandon.

Din punctul de vedere al participanților la programul de formare îmbunătățirea relației profesor-elev, se datorează în principal **comunicării** și a unei mai bune **înțelegeri a nevoilor, comportamentelor** elevilor, fiind urmată la o **diferență** considerabilă de **punerea în practică** și/ sau **adaptarea metodelor** învățate.

7.1.3. Vocea profesorului

Îmbunătățirea relației profesor – elev în cazul elevilor cu CES și la risc de abandon.

Val1 - aprilie 2020

- *“Am încercat să îi înțeleg din ce în ce mai mult, să mă transpun în pielea lor, cum se zice, să mă limitez la pași mici și siguri. Să le ofer cât mai mult sprijin, înțelegere și dragoste. Acești copii au nevoie de foarte multă încurajare, înțelegere, afecțiune, să se simtă iubiți și apreciați.”*
- *“Cunoscând situații similare, prin participare la curs împreună cu colegii, s-a făcut un schimb de informații și modalități de lucru, care pot îmbunătăți activitatea de comunicare cu elevii.”*
- *“Relația profesor-elev este ca o plantă care trebuie udată. Am învățat că trebuie să fiu mai apropiată de copii și să le arăt că îmi pasă de nevoile lor reale.”*
- *“Pe mine personal m-a învățat să îmi propun să aloc mai mult timp acestor elevi întrucât numai așa îi putem ține mai aproape de școală, de integrare în societate de recuperare!”*
- *“Prin intermediul cunoștințelor predate de către profesori la cele 4 module ne-au fost aduse la cunoștință mai multe metode, strategii didactice pentru o mai bună relaționare între profesor și elev, ducând astfel la progresul școlar al copiilor.”*
- *“Ținând cont că profesorii, felul cum aceștia se comportă cu elevii, poate fi un motiv pentru aceștia ca să abandoneze școala, vom fi mereu atenți cum ne comportăm cu aceștia, cum le abordăm problemele.”*
- *“Am învățat cum pot să tratez fiecare elev în parte pentru a putea să-i înțeleg mai bine nevoile.”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Relația profesor-elev, cât și relația cu părinții sau cu colegii este bună și s-a îmbunătățit în urma programului de formare.”*
- *“Socializarea și comunicarea mult mai amplă, mai eficace, prin tot ce am învățat la curs, în relația profesor-elev cu CES.”*
- *“O cunoaștere mai largă asupra problematicii elevilor cu CES ajută relația profesor-elev.”*
- *“Am însușit metode noi de gestionare a situației în cazul în care voi avea un elev cu CES la clasă.”*
- *“Am mai multă răbdare în înțelegerea particularităților elevului.”*
- *“Nu în toate situațiile, rezultatele sunt cele așteptate. Sunt copii care, datorită unor situații familiale, sociale nu răspund eforturilor depuse în relația profesor-elev.”*
- *“Elevii sunt mult mai receptivi, înțelegători, implicați, mai empatici în relațiile elev-elev.”*
- *“Îmbunătățirea relației are loc atunci când analizez cu atenție mediul din care provine elevul. Atunci găsesc metode care să mă ajute să lucrez cu acel elev astfel încât să se atingă obiectivele pe care mi le propun.”*
- *“Informațiile primite la cursuri, determină schimbarea în bine a felului în care este abordată relația profesor-elev-părinți.”*
- *“Înțelegerea mai profundă a nevoilor elevilor.”*
- *“Comunicare permanentă școală-elev-familie-comunitate.”*

Val2 - februarie 2021

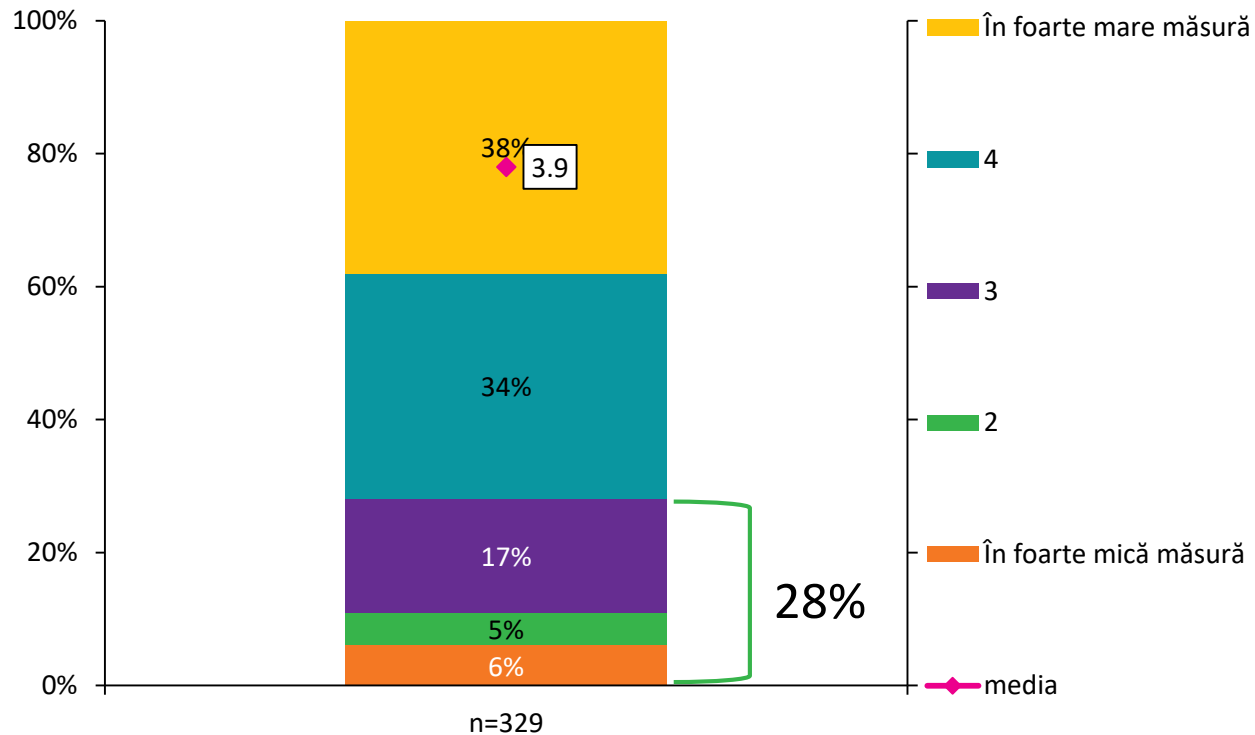
- *“Împărtășesc experiența mea din program, propun activități și întâlniri între profesori-părinți-elevi.”*
- *“Succesul dar și eșecul școlar, adaptarea sau inadaptarea socială a elevilor sunt în strânsă legătură cu descoperirea blocajelor care apar între diferite secvențe ale acțiunilor educative: motiv-scop, mijloace-efect, evaluare-conexiune inversă.”*
- *“Înțelegerea nevoilor fiecărui copil în funcție de deficiențele lui, empatizarea cu ei duc la o relație bună elev-profesor.”*
- *“Filmulețele care prezentau cum lucrează profesorii din străinătate cu copiii cu CES trebuie să ne facă să ne apropiem mai mult de elevii noștri și de nevoile lor.”*
- *“Cunoștințele dobândite în cadrul cursului au o influență pozitivă asupra relației profesor-elev.”*
- *“Colaborarea între factorii educaționali se realizează cu mai multă ușurință.”*
- *“Pot aborda corect atât copilul, cât și părintele să renunțe la ideea de a abandona școală.”*
- *“Înțelegerea profundă a tuturor barierelor și soluționarea unor probleme complexe!”*
- *“Înțelegerea profundă a tuturor barierelor și soluționarea unor probleme complexe!”*
- *“Formatorii pe tot parcursul cursului au atras atenția asupra modului în care trebuie privit fiecare elev și a faptului că noi cadrele didactice suntem cei care formăm viitorii adulți. Și cel mai important lucru este că fiecare copil este unic și are ceva valoros în el.”*

7.2.1. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=329

Îmbunătățirea relației profesor – părinți în cazul elevilor cu CES și la risc de abandon

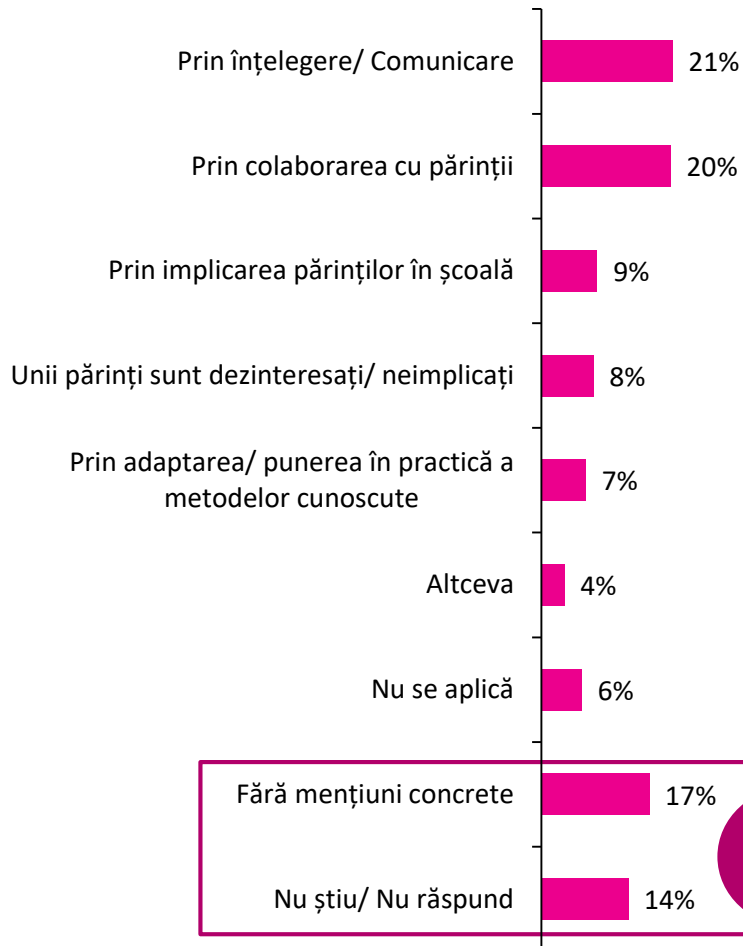

72% dintre participanți declară că relația cu **părinții** elevilor de la clasă este **mai bună** în principal datorită participării la programul de formare iar puțin peste un **sfert** dintre ei **nu apreciază schimbările** ca fiind **considerabile**.

7.2.2. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)? Va rugăm exemplificați. Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=329

Îmbunătățirea relației profesor – părinți în cazul elevilor cu CES și la risc de abandon.

După participarea la programul de formare participanții programului de formare au adoptat o atitudine mai **înțelegătoare** față de părinții copiilor de la clasă încercând să țină o **legătură cât mai apropiată/ strânsă** cu aceștia, transmițându-le/ comunicându-le frecvent **noutăți** despre **evoluția** sau **dificultățile** copiilor.

7.2.3. Vocea profesorului

Îmbunătățirea relației profesor – părinți în cazul elevilor cu CES și la risc de abandon

Val1 - aprilie 2020

- “Părinții participă mai des la activitățile organizate în școală, venind în sprijinul meu și al elevilor ori de câte ori a fost nevoie.”
- “În cadrul ședințelor și lectoratelor cu părinții abordez tema abandonului școlar și a importanței școlii în dezvoltarea copiilor.”
- “Relația cu părintele este esențială, iar în cadrul cursului am învățat că exprimarea gândurilor, ideilor, sentimentelor este posibilă doar prin comunicare.”
- “Relația cu părinții este o provocare pentru mine deoarece unii dintre ei nu se interesează de binele copilului (provin din medii defavorizate sau sunt de etnie rromă). Am învățat că trebuie să le ofer feedback pozitiv și să-i încurajez mai mult să comunice cu mine, folosind metode atipice (ceai, cafea la ședința cu părinții).”
- “S-a îmbunătățit și relația cu părinții. Profesorii au început să consilieze și să sprijine mai mult părinții.”
- “În urma programului de formare am îmbunătățit relația profesor-părinte, având o toleranță și înțelegere mai mare față de părinți.”
- “Majoritatea părinților copiilor cu CES nu au timp sau sunt total dezinteresați de a lua legătura cu cadrele didactice.”
- “Expunerea, detalierea experienței dobândite în cadrul programului, în cadrul ședințelor cu părinții.”
- “Întâlniri în școală cu părinții elevilor, întâlniri în afara școlii, discuții libere și acordarea de sfaturi.”

Val2 - ianuarie 2021

- “Îmbunătățirea relației profesor-părinți s-a realizat din experiențele și modurile de abordare pe care le-au relatat formatorii care lucrează cu elevi cu CES.”
- “Părinții apreciază efortul profesorului mai mult.”
- “Orice caz care arată câștiguri solide are impact dincolo de cazul în sine și asupra mediului în care s-a făcut intervenția și asupra echipei care a realizat-o.”
- “Comunicarea cu părinții depinde de la caz la caz. Sunt situații de implicare a părinților în educarea copilului lor dar și situații de indiferență și nepăsare.”
- “Părinții sunt mai disponibili în a comunica despre copiii lor cu mine pentru a rezolva anumite probleme.”
- “Susținerea părinților în relația școală-copil.”
- “Relația este foarte importantă pe progresul elevului, de aceea o parte din sarcini lucrează la școală, părintele le va relua acasă.”
- “La fel că și în cazul elevilor îi sprijinim în tot acest demers și știm să-i îndrumăm mai bine.”
- “Datorită faptului că am învățat să ne gestionăm emoțiile, s-a îmbunătățit și comunicarea profesor-părinți.”
- “Legătură mai strânsă cu părinții și colectivul de cadre didactice.”
- “Profesorul folosește mai mult tact în abordarea părintelui, chiar îl îndrumă pe aceasta în obținerea unui certificat de orientare.”

Val2 - februarie 2021

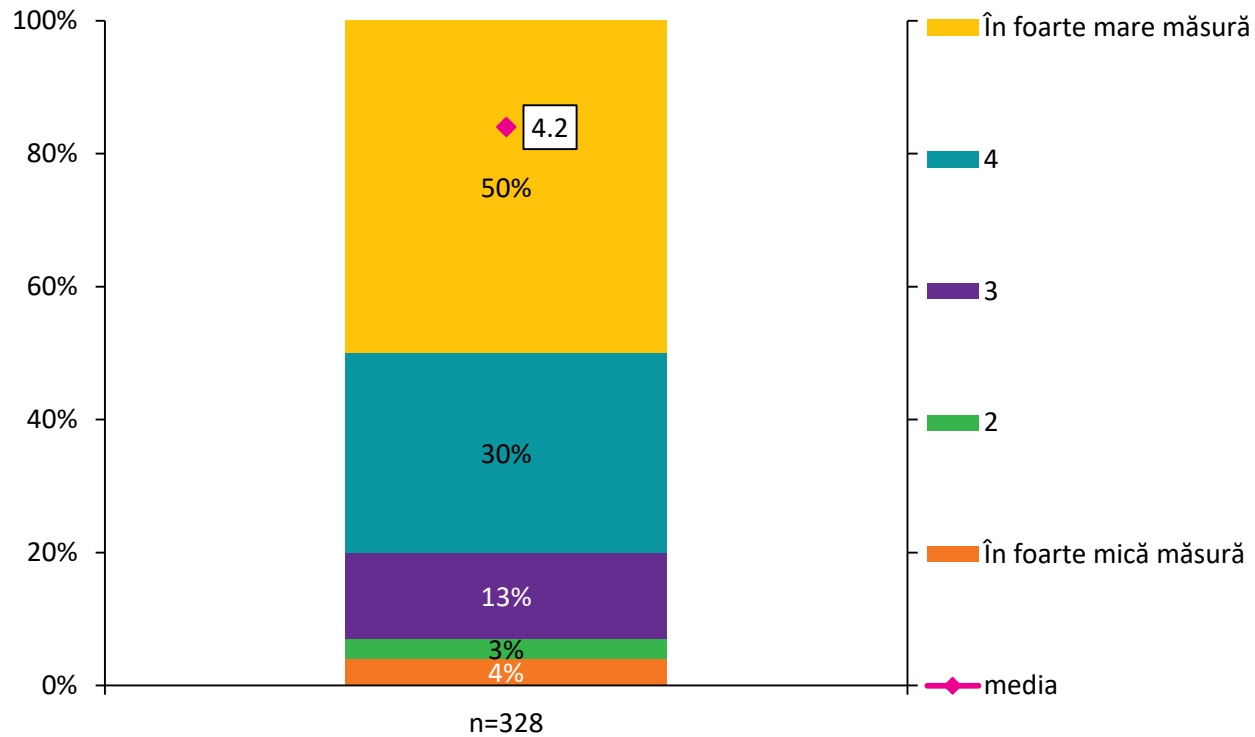
- “Folosesc experiența de la programul de formare pentru a media relațiile dintre profesori-părinți.”
- “Oferirea de consultanță părinților în parcurgerea demersului educațional la disciplina de studiu.”
- “Prin participarea la acest curs s-a evidențiat importanța relaționării cu familia și în special cu părinții elevilor cu CES.”
- “Participarea la activități și implicarea în mod direct.”
- “Strategii de comunicare eficientă.”
- “În schimbul de informații din cadrul microgrupurilor au fost idei bune de îmbunătățire a relației cadrului didactic cu familia.”
- “Întărirea ideii că părinții sunt cei mai buni susținători ai propriilor copii indiferent de problemele cu care se confruntă poate ajuta la bună evoluție educațională a acestora.”
- “De foarte multe ori, rezistența în rezolvarea unei probleme o întâlnim la părinte, după modelul: Zic ca tine și fac ca mine!”
- “Am reușit să implic mai mult părinți în demersul educativ al propriilor copii și să îi facem să înțeleagă că frecventarea unei forme de învățământ este benefică.”
- “Cunoscând cazul mai bine și metode moderne de lucru, vom găsi și soluția unei comunicări mai bune cu părinții.”
- “Comunicarea strânsă cu părinții elevilor.”
- “Înțeleg mai bine nevoile părinților.”

7.3.1. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=328

Îmbunătățirea colaborării cu celelalte cadre didactice din școală în integrarea copiilor cu CES

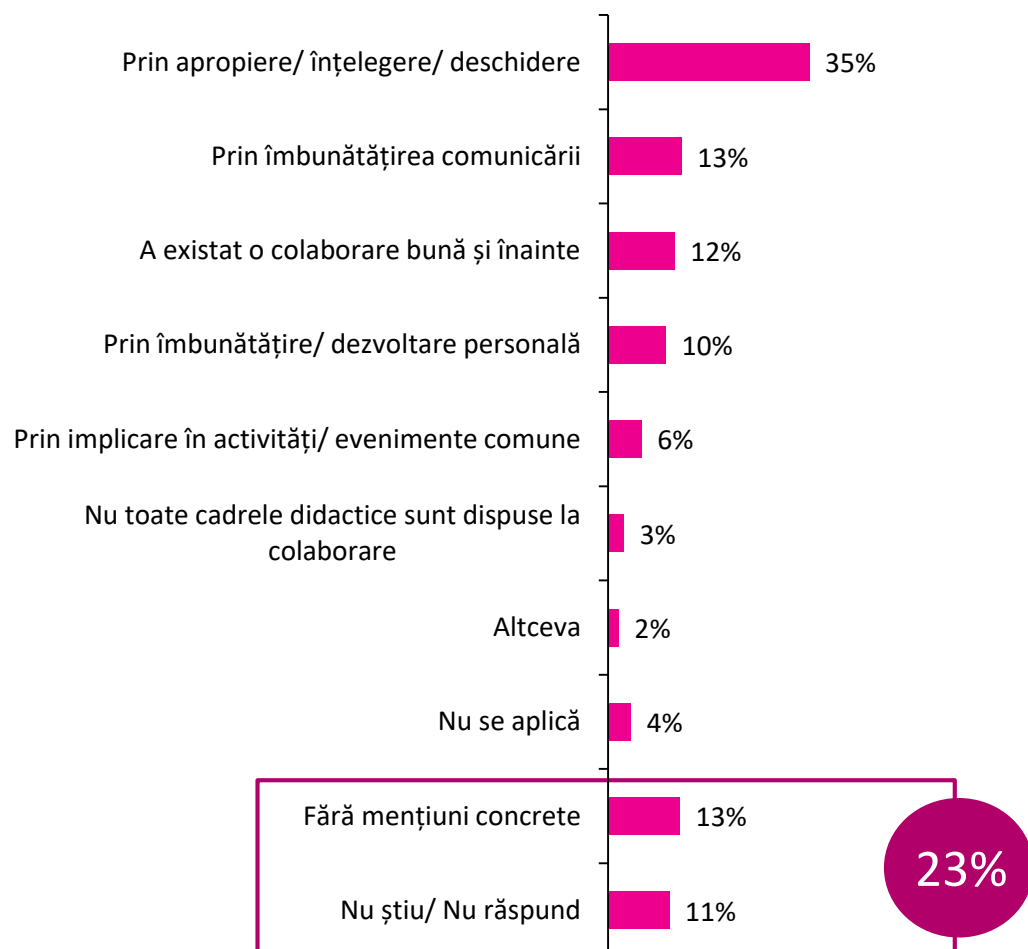
Majoritatea participanților (80%) consideră că **relațiile** cu celelalte **cadre didactice au fost consolidate** iar pentru **jumătate** dintre ei îmbunătățirea a fost resimțită „**în foarte mare măsură**”.

De asemenea, cei din mediul **rural**, semnificativ mai mult față de cei din mediul urban menționează că programul de formare a contribuit „**în foarte mare măsură**” la îmbunătățirea colaborării cu celelalte cadre didactice.

7.3.2. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)? Va rugăm exemplificați. Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=327

Îmbunătățirea colaborării cu celelalte cadre didactice din școală în integrarea copiilor cu CES

Principala modalitate de îmbunătățire a relațiilor între cadrele didactice este reprezentată de **apropierea**, în unele cazuri, începută încă din timpul programului de formare prin lucrul în echipă, și consolidată printr-o **receptivitate/ deschidere** mai mare unii față de alții, **comunicând/ interacționând** frecvent și **împărtășindu-și dificultățile și experiențele** cu elevii.

6.3.2. Vocea profesorului

Îmbunătățirea colaborării cu celelalte cadre didactice din școală în integrarea copiilor cu CES

Val1 - aprilie 2020

- "Am început să comunic mai mult cu colegii care au experiențe asemănătoare cu cele pe care le întâlnesc eu, mai ales că, în unele cazuri, au lucrat cu aceeași elevi."
- "Am învățat să comunic eficient cu colegii mei astfel procesul de dezvoltare al copiilor cu CES va fi mult mai vizibil."
- "Programul completează cunoștințele (mai mult sau mai puțin, în funcție de caz), schimbul de experiențe din cadrul Cercurilor didactice. Ne împărtășim experiențele proprii pe care le întâlnim în teren."
- "Prin lecții deschise și prin participarea profesorilor la cursuri de perfecționare și spunându-le celorlalți colegi noutățile obișnute."
- "Atmosfera și starea din timpul cursului, colaborarea dintre colegi în îndeplinirea sarcinilor, munca în echipă a dus la consolidarea colaborării între cadrele didactice, găsirea de soluții în vederea muncii și integrării elevilor cu CES."
- "Am conștientizat că este util să comunicăm mai bine între noi, membrii echipei interdisciplinare în ceea ce privește educația elevului cu CES."
- "Timpul petrecut împreună a prilejuit o mai bună cunoaștere, pentru unii, petrecerea unui timp de calitate, pentru alții, am lucrat în echipe și am consolidat relațiile dintre noi."
- "Au început să se sfătuiască, să împărtășească din experiență, să găsească soluții împreună."

Val2 - ianuarie 2021

- "Relația cu celelalte cadre didactice este mai bună, fiecare venind cu contribuția sa la buna desfășurare a activității didactice."
- "Socializarea și comunicarea, relaționarea, lucrul în echipă, îmbunătățirea mare a acestora, vizavi de colegii profesori, prin aplicarea acestui program de formare."
- "Ne-am cunoscut și mai bine, ne-am intensificat colaborarea."
- "Colaborarea cadrelor didactice s-a îmbunătățit simțitor în vederea desfășurării unor activități eficiente de recuperare."
- "Ne consultăm mai des în ceea ce privește integrarea copiilor."
- "Reflecțiile și schimbul de idei despre ceea ce s-a făcut și ceea ce s-a inițiat reprezintă o constantă pe toată durata activității."
- "Schimbarea mentalității, acceptarea diversității au condus la amplificarea colaborării cu celelalte cadre didactice."
- "Ne-am cunoscut mai bine la aceste cursuri și suntem mai apropiați unii de alții."
- "Am colaborat foarte bine pe toată perioada cursului, lucru care mă face să sper că vom colabora la fel de bine și de acum înainte, în cadrul activităților pe care le vom desfășura împreună."
- "Prin activitățile din cadrul proiectului am avut ocazia să colaborez și să-mi cunosc mai bine colegii, astfel că acesta a fost benefic pentru colectivul nostru."

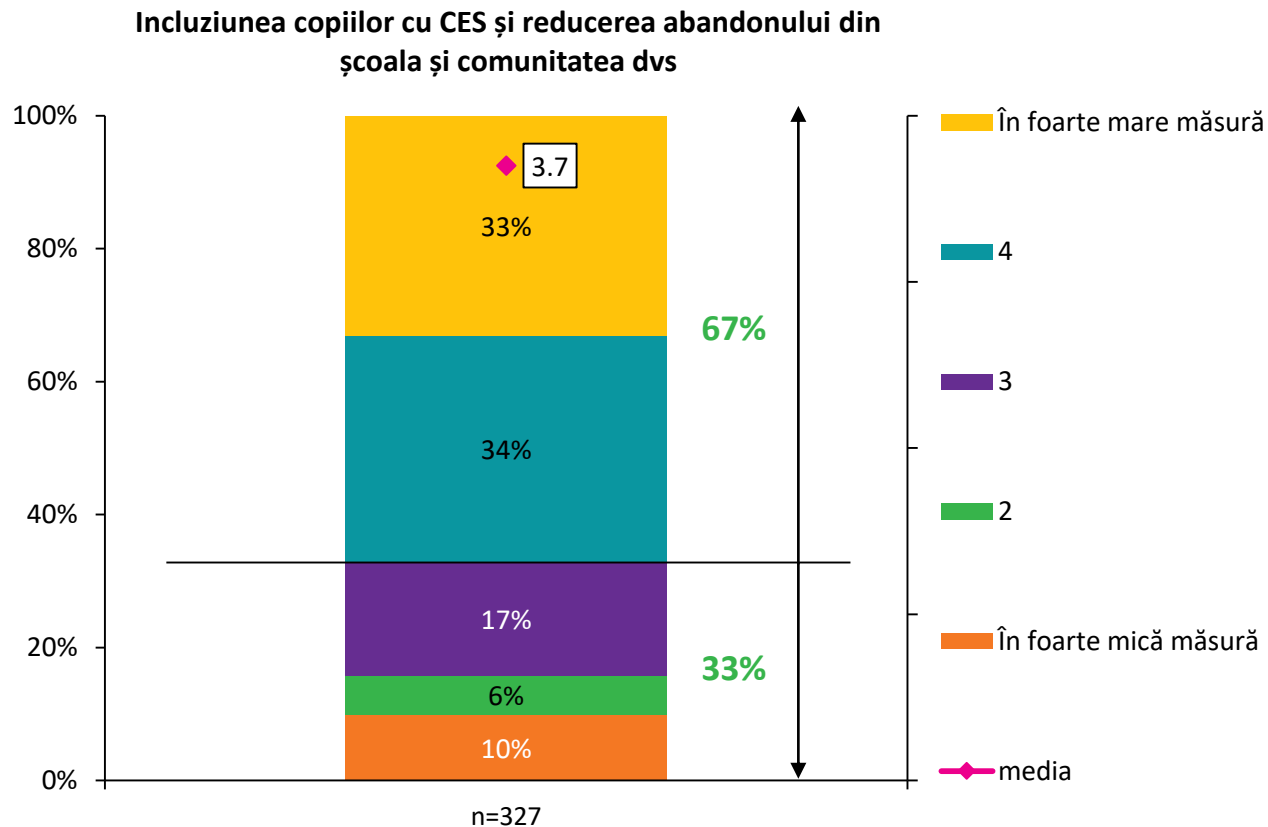
Val2 - februarie 2021

- "Ne-a făcut să înțelegem că numai lucrând în echipă înțelegem mai bine nevoile copilului și putem să facem un plan de recuperare care să-l ajute cu adevărat."
- "Prin tematică abordată au fost lămurite sarcinile și rolurile fiecărui membru din echipa de intervenție."
- "Am învățat să lucrăm în echipă, chiar dacă au existat polemici, inerente, de altfel."
- "Prin exercițiile care ne-au determinat să ne organizăm și să lucrăm în echipe am învățat să colaborăm și să ne ajutăm pentru a atinge un obiectiv, realizarea unei sarcini de lucru."
- "Ne-a oferit oportunitatea de a ne cunoaște mai bine, de a conlucra într-un context diferit, într-un mediu complet diferit de cel al școlii."
- "Chiar am observat schimb de impresii și informații între colegii participanți la curs și dorința lor de a aplica la clasă ceea ce au învățat la curs."
- "Se vede o îmbunătățire a colaborării cu celelalte cadre didactice, sfaturile și activitățile practice desfășurate împreună ne ajută în a găsi activități recreative specifice pentru fiecare copil în parte."
- "Prin dialogurile de la curs s-a conturat o colaborare mai bună în special între cei care lucrează cu elevi cu deficiențe moderate."
- "Am început să comunic mai mult cu colegii care au experiențe asemănătoare cu cele pe care le întâlnesc eu, mai ales că, în unele cazuri, au lucrat cu aceeași elevi."

7.4.1. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)?

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=327

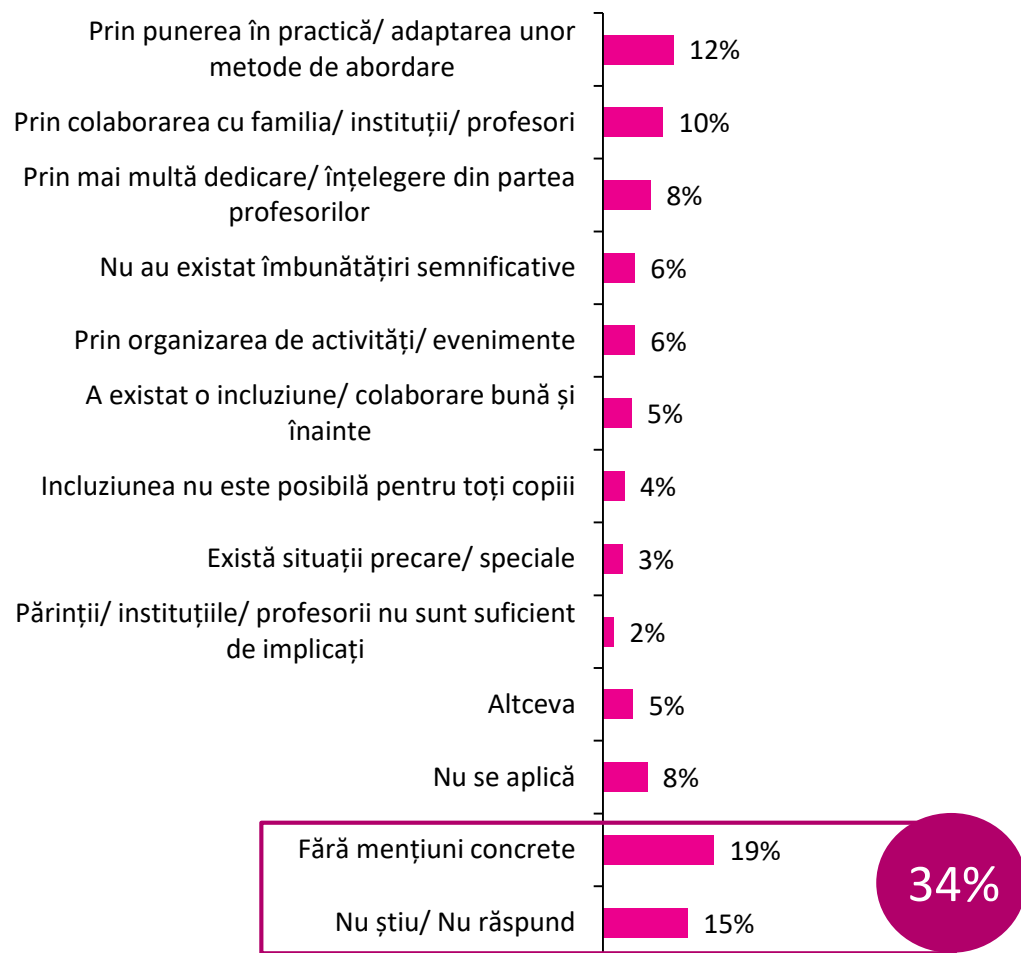
Procentul profesorilor care consideră că programul de formare a avut un **impact pozitiv** în ceea ce privește **incluziunea copiilor** cu CES și reducerea abandonului din școala și comunitatea din care fac parte ajunge la **67%**, însă o **treime** dintre participanți menționează că impactul resimțit nu a fost unul considerabil.

În ceea ce privesc mențiunile „**în foarte mare măsura**”, sunt semnificativ mai mulți participanți din **rural** decât urban care evaluează în acest mod impactul programului de formare. (47% vs. 30%).

7.4.2. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q7. Cum apreciați impactul Programului de formare asupra școlii și comunității (elevi, părinți, alte cadre didactice, comunitatea în sens larg)? Va rugăm exemplificați. Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=327

Incluziunea copiilor cu CES și reducerea abandonului din școala și comunitatea dvs

Incluziunea copiilor cu CES și reducerea abandonului din școală este aspectul în care **impactul programului de formare a fost cel mai puțin resimțit**. Doar **36%** din exemplificările menționate fac referire la **acțiuni întreprinse** de către participanți.

Deși destul de **reduse**, exemplificările cele mai frecvente sunt **punerea în practică și adaptarea diverselor metode de abordare** cunoscute și mai **buna colaborare și implicare** a părinților elevilor/ instituțiilor dar și a profesorilor.

De asemenea sunt în ceea ce privește incluziunea sunt menționate cele mai multe bariere:

- „**incluziunea nu este posibilă** pentru toți copiii”;
- **situațiile precare** sau speciale ale copiilor/ familiei;
- **lipsa de implicare** a celor direct implicați/ cu putere de decizie.

7.4.3. Vocea profesorului

Incluziunea copiilor cu CES și reducerea abandonului din școala și comunitatea dvs.

Val1 - aprilie 2020

- "Incluziunea e un proces care se face de către întreaga echipă de specialiști și care necesită timp. E prea devreme ca să pot aprecia impactul Programului de formare, mai ales că nu s-a încheiat încă anul școlar iar pentru unii colegi din alte grupe s-au sistat cursurile din cauza pandemiei."
- "Este posibil uneori să nu fie chiar eficientă incluziunea copilului cu CES, nivelul de dezvoltare al acestuia fiind mai scăzut."
- "Se păstrează o strânsă legătură cu familia pentru a se menține interesul copilului de a urma o meserie spre a putea să devină independent ulterior, reușind să se întrețină singur prin muncă proprie."
- "Mai trebuie lucrat cu părinții elevilor "normali" cărora nu li se pare normal ca fiul/ fiica lor să aibă aceeași notă cu elevul cu CES, care primește mereu altfel de fișe de lucru."
- "Utilizarea metodelor și tehnicilor prezentate favorizează incluziunea copiilor cu CES și reducerea abandonului școlar."
- "Am înțeles altfel nevoia de promovare a școlii, astfel am încheiat mai multe parteneriate."
- "Efectuarea de vizite la domiciliul elevilor și încercarea de a îi readuce în colectivul școlii."
- "Prin formarea de relații și prietenii între elevi și buna comunicare/ relaționare între profesori-părinți-elevi rezultă integrarea corectă și reducerea abandonului școlar în rândul elevilor=cheia spre succes! (...)"

Val2 - ianuarie 2021

- "Incluziunea elevilor cu CES, se realizează greu și lent, în comunitatea noastră, dar progresul elevilor, reducerea riscului de abandon școlar este foarte bun, în acest sens."
- "O mai bună colaborare cu toți factorii implicați în educația copilului."
- "Am învățat să abordăm situația știind mult mai multe detalii despre această situație."
- "Impactul programului de formare asupra școlii în ceea ce privește incluziunea copiilor cu CES a fost unul benefic întrucât acesta implică cu necesitate pregătirea de ansamblu a școlii și societății pentru a primi și satisface participarea persoanelor cu nevoi speciale la medii școlare și sociale obișnuite, ca elemente componente naturale ale diversității umane, cu diferențele ei specifice."
- "Au fost aspecte eficiente discutate și demne de luat în seamă de toți participanții."
- "Odată ce noi am devenit mai pregătiți, putem ajuta mult mai mult elevii să nu abandoneze școala. Îi vizităm acasă și îi ajutăm și material acolo unde este nevoie."
- "Vizite la domiciliu, întâlniri, activități părinți-elevi."
- "Am învățat ceea ce înseamnă incluziune, în adevăratul sens al cuvântului."
- "În privința incluziunii cred că există atât de multe variabile încât progresul se face lent."
- "Incluziunea este o provocare a societății românești."

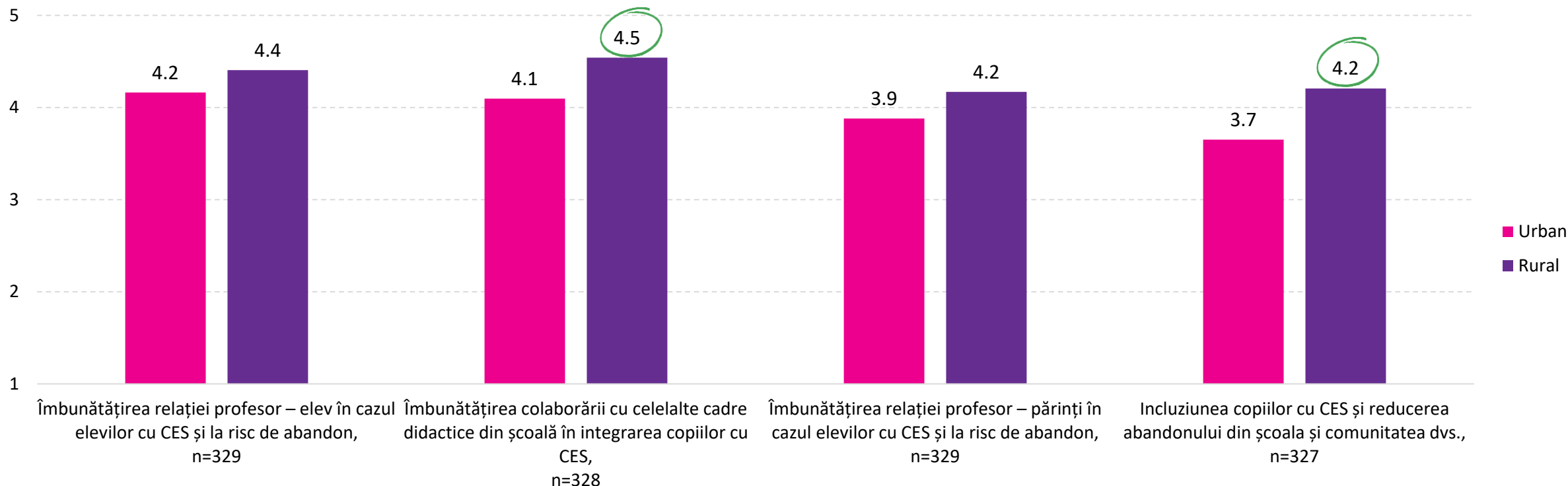
Val2 - februarie 2021

- "Prin activitățile propuse încercăm să facem cunoscute dificultățile cu care se confruntă copiii cu CES."
- "Realizăm la nivelul școlii parteneriate cu comunitatea pentru prevenirea abandonului."
- "Comunicare mai eficientă cu familiile copiilor."
- "Prin debate-urile din cadrul cursului am primit asigurări că suntem pe o pantă ascendentă în ceea ce privește incluziunea elevilor cu CES."
- "Da, într-o oarecare măsură... Însă sunt și alți factori care influențează abandonul școlar."
- "Este nevoie de mai multă informare și schimbare de mentalități în ceea ce privește integrarea acestor copii în comunitate."
- "Incluziunea este o operațiune grea și complexă."
- "Nu toți copiii pot fi integrați în școlile de masă."
- "Profesionalizarea carierei didactice, îmbunătățirea practicilor la clasă."
- "A fost creat un plan de măsuri pentru prevenirea abandonului școlar, au fost organizate întâlniri frecvente cu părinții."
- "Incluziunea elevilor cu CES în școli normale este și va fi o temă de actualitate datorită lipsei de experiență și tehnicilor de intervenție în cazul acestor elevi."
- "Sunt pași mici, dar printr-un efort comun al tuturor cadrelor didactice, didactic auxiliar și părinți se poate realiza un salt uriaș în incluziunea și reducerea abandonului școlar al elevilor cu CES."
- "Aplic noțiunile învățate."

7.5. Impactul programului de formare asupra școlii și comunității

Q5. Cum apreciați că a contribuit programul de formare la îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor profesionale?

Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții

Semnificativ mai mulți participanți din **mediul rural** au resimțit un impact în ceea ce privește **colaborarea cu celelalte cadre didactice** și **incluziunea copiilor** cu CES și reducerea abandonului din școală.

8. EVALUAREA PRACTICĂ MONITORIZATĂ

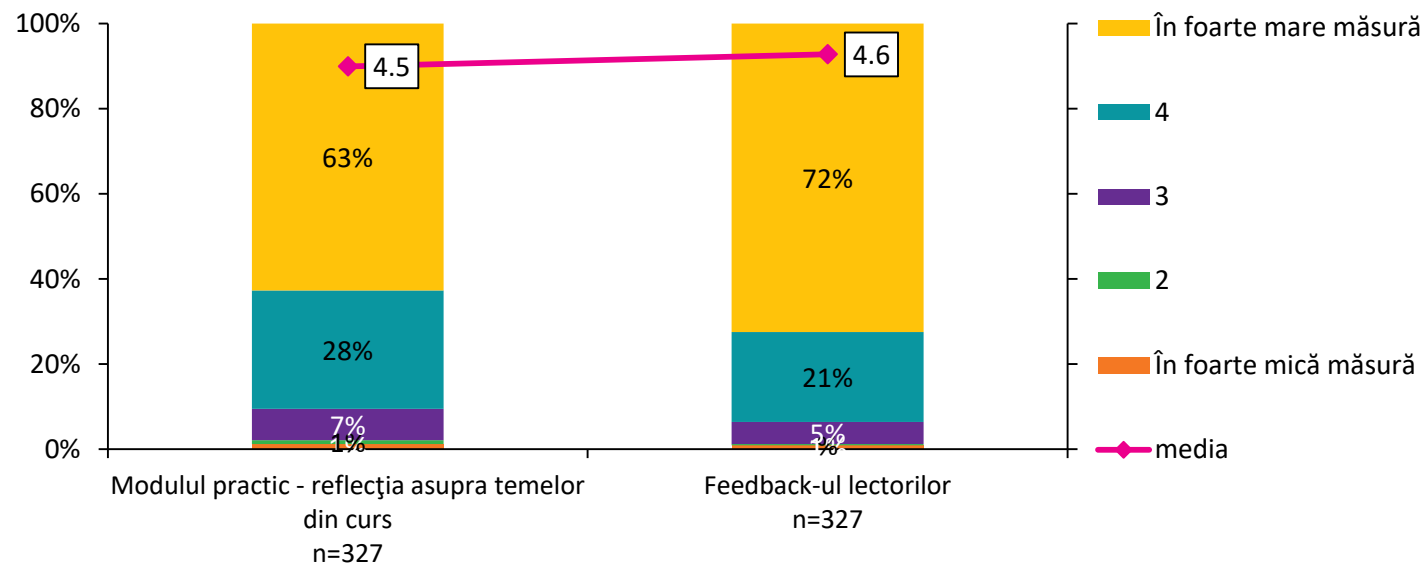
Vocea profesorului

- *“Până acuma nu ne-a cerut așa ceva la alte cursuri, primești un feedback să vezi dacă este ok cum gândești (...) Feedback-ul formatorilor a fost foarte la subiect și critic uneori, când e de criticat și apreciat.”*
- *“Apar alte stiluri de viață și moduri de viață și trebuie să fim pregătiți, nu trebuie să ne plafonăm. Avem nevoie de autoevaluare și de evaluarea altor persoane, fie autorizate fie ale colegilor.”*
- *“Această parte practică a fost foarte utilă mai ales că am avut și feedback. La o temă chiar am primit că trebuie să mai îmbunătățesc ceva, iar la altele am primit pozitiv și m-am bucurat că am reușit să învăț ceva.”*
- *“Era o necesitate să avem și o parte practică în care să aplicăm tot ceea ce am învățat la cursuri. Mi s-a părut de asemenea util, iar feedback-ul m-a încurajat și a validat cumva faptul că m-am descurcat să fac temele.”*
- *“Am apreciat că am primit feedback... este ok feedback-ul pentru că întotdeauna este util să afli părerea cuiva despre munca ta.”*
- *“De la toate temele feedback-ul a fost constructiv, l-am luat exact ca atare și sper să-l aplic, îl voi aplica când voi merge la școală. Toate au fost constructive, menite să ne învețe. Nimic altceva.”*
- *“Comunicarea aceasta dintre cadrul didactic și părinți. Deci m-ar interesa o astfel de temă pe viitor.”*
- *“Feedback-ul a fost prompt, oferit frumos, cu sugestii și până la urmă a fost o chestie pozitivă că lucrezi și că primești răspuns exact pe ceea ce faci tu.”*
- *“A fost interesant, nu am mai primit teme de mult timp și ai așa un sentiment. Cauți materiale, încerci să faci tema cât mai bine. A fost interesant, am colaborat și între noi cu o întrebare, ce părere ai despre chestia asta. A fost frumos și faptul că profesorii ne-au dat un feedback foarte corect. Nu ne-au menajat.”*
- *“Au fost teme de bun-simț, foarte precise, la obiect, nu au solicitat, dar au fost de ajutor, eu am primit feedback imediat și mi-a crescut stima de sine, m-am simțit foarte bine.”*
- *“Partea practică pentru mine a fost nesuferită (...) Ba nu puteam să mă loghez acolo, ba îmi uitam parola, ba ceva nu îmi ieșea, ba...parcă eram, aveam doua mâini stângi deși nu sunt chiar străină așa de tehnologie, nu sunt cea mai împătimită, dar până la urmă m-am descurcat.”*
- *“Feedback-ul a fost puțin cam ieșit din comun. În sensul că nu neapărat că ne-am simțit muștruluiți pentru că până la urmă orice muștruluiță își are rostul dar nu știu, așa am resimțit-o și nu am fost singura.”*
- *“Am făcut temele, târâș grăbiș, dar le-am făcut, am primit și feedback pozitiv, m-am bucurat enorm, concret și la obiect, e de lucrat.”*
- *“Avem nevoie de feedback, și asta căutam de fiecare dată, să primim feedback să știm dacă am făcut bine, dacă mai trebuie îmbunătățiri.”*
- *“Partea practică a fost utilă pentru că m-a determinat să mai caut informații mai mult, să citesc cursurile chiar dacă nu integral, am căutat să găsesc un răspuns care să fie complex.”*

8.1. Evaluarea Modulului practic & Feedback-ul lectorilor

Q8. Pe o scală de la 1 la 5, vă rog să dați o notă în funcție de cât de mult vi se pare că v-au ajutat următoarele aspecte din cadrul programului de practică monitorizată:

Răspuns unic – Bază: Toți respondenții

Peste **90%** dintre participanți menționează că, atât **modulul practic** cât și **feedback-ul** lectorilor le-au fost **de ajutor**.

Semnificativ mai mulți participanți din **mediul rural** declară că **feedback-ul lectorilor** i-a ajutat „**În foarte mare măsură**”, (90% vs. 69%).

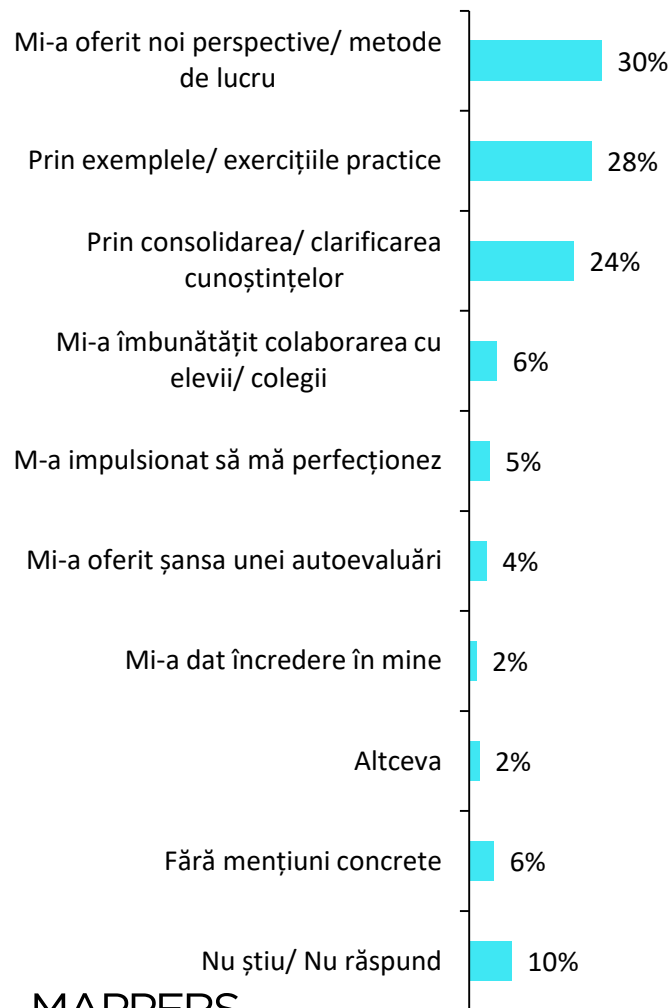
8.2.1 Practica monitorizată – puncte tari

Q8. Care sunt motivele pentru care considerați ca (...) din curs v-a ajutat?

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat 4 sau 5 – “În foarte mare măsură”

Modulul practic - reflecția asupra temelor

n=296

Noile perspective și viziuni asupra activității lor de zi cu zi reprezintă aportul principal adus participanților de programul de formare, fiind însă îndeaproape urmat de **exemplele și exercițiile practice** dar și de **consolidarea/ clarificarea cunoștințelor**.

Deși principala mențiune a participanților programului de formare face referire la **calitatea și utilitatea** feedback-ului pe care lectorii l-au oferit, **55%** dintre mențiuni denotă mai degrabă beneficii pe plan personal: **îmbunătățire, încredere** în forțele proprii, **satisfacție** personală și **motivație** spre dezvoltare.

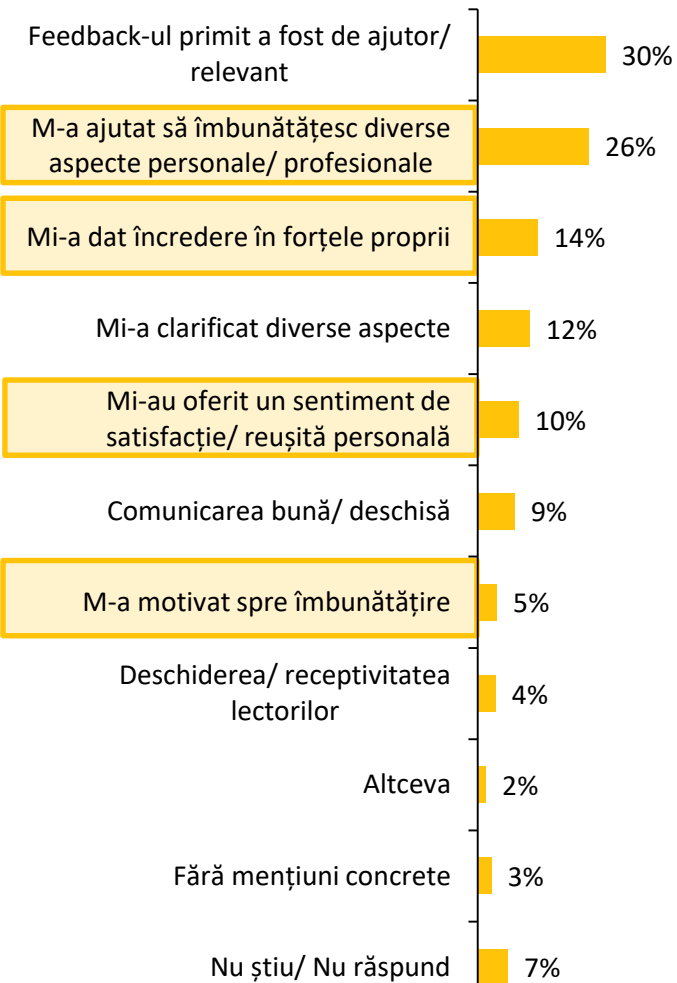
Semnificativ mai multi participanți din:

- rural,
- Vaslui vs. Prahova,
- școala de masă

au specificat că feedback-ul primit a fost util și de ajutor.

Feedback-ul lectorilor

n=306

8.3.1. Vocea profesorului

Modulul practic - reflecția asupra temelor - a fost de ajutor

Val1 - aprilie 2020

- “Modulul practic ne-a ajutat să ne structurăm mai bine noțiunile, unele cunoscute, altele noi. Am învățat tehnici noi de comunicare, de manageriere a stresului. Am conștientizat situații posibile cu care poate unii dintre noi nu s-au confruntat încă, dar care se pot întâmpla.”
- “M-a ajutat să îmi sintetizez informațiile și să le pot folosi.”
- “Temele pe care le-am avut la finalul fiecărui modul ne-au ajutat să ne însușim mai bine suportul de curs, prin exercițiile practice folosite de către profesori.”
- “Lecturând aspectele teoretice din Program, am conștientizat că sunt teme care merită să fie recitite, reanalizate care mă vor ajuta în activitatea mea viitoare cu copiii cu CES.”
- “Tot ceea ce este cuprins în curs m-a ajutat, atât pentru a pune în practică la clasă cât și pentru întregirea mea că profesor.”
- “Am conștientizat că trebuie o abordare mai serioasă.”
- “Discuțiile au fost amănunțite, li s-a acordat suficient timp și argumentele au fost foarte bine explicate.”
- “M-am redescoperit, m-au făcut să reflectez la eul meu.”
- “Lucrând practic, activ împreună cu colegii am creat noi punți de comunicare cu aceștia și am învățat și din glumele dar și din greșelile proprii sau ale celorlalți.”
- “M-a făcut să înțeleg că ceea ce gândesc este corect. M-a ajutat să-mi reamintesc ceea ce știam și am prins și noțiuni noi.”

Val2 - ianuarie 2021

- “Modulul practic a fost o adevărată activitate de sedimentare și aprofundare de cunoștințe, având discuții utile, modele de activități și exemple de bune practici.”
- “Am realizat teme la sfârșitul fiecărui modul, fiind puși în situația de a aplica în cadrul temei, noțiunile teoretice predate.”
- “M-a învățat să iau foarte mult în considerare experiența anterioară, abordarea intuitivă, logică, spontană.”
- “Unii formatori au venit cu mai multe aplicații practice, alții cu mai multe noțiuni teoretice.”
- “Așa am înțeles mult mai bine modalitățile de integrare și de lucru cu acești copii.”
- “Mi-a lărgit orizontul cunoașterii în legătură cu psihologia elevilor cu CES (așteptările și nevoile lor).”
- “Exemplele folosite la curs mi-au fost de folos.”
- “Ne-a provocat la noi metode pe care le putem aplica la clasă.”
- “Puterea exemplului este un factor important în acumularea de noi cunoștințe.”
- “Am încercat să realizez temele ținând cont de cazurile concrete de la clasă.”
- “Modulul practic a fost cheia ce mi-a deschis mintea spre a face față provocărilor.”
- “Deoarece a trebuit să aplicăm în exercițiile efectuate informațiile teoretice prezentate la curs.”
- “S-au consolidat cunoștințele.”
- “Îmbogățirea experienței.”

Val2 - februarie 2021

- “Toate modulele au fost explicite și cu informații utile.”
- “M-a ajutat să completez tabloul cu metode și procedee eficiente ce pot fi folosite la clasă.”
- “Mi-au arătat cum ar fi trebuit să abordez problema în situația în care abordarea mea a fost greșită, și le dau dreptate, m-au ajutat cum trebuie să văd lucrurile.”
- “Am citit diferite noutăți, cărți, în legătură cu tema dată, deci o îmbunătățire.”
- “Am analizat mai profund cele învățate.”
- “Interactivitatea cursului și activitățile practice ne-au scos din zona de confort și ne-au determinat să învățăm lucruri noi.”
- “Am comunicat cu drag, cu emoție, cu reflectare mai profundă experiențele profesionale și personale în muncă de zi cu zi pe care o desfășuram cu acești copii dezavantajați, am învățat unii de la alții și am regăsit în experiențele școlilor europene modele de bune practici. (...)”
- “M-a determinat să caut cât mai multe informații la care s-a adăugat și reflecția personală legată de rezolvarea acestor teme.”
- “Am dobândit noi cunoștințe și competențe.”
- “Au fost aspecte care au putut fi integrate în activitatea la clasă sau de management.”
- “Temele de curs au pus accentul în mod special pe înțelegerea faptului că este necesară o implementare a curriculumului adaptat, astfel încât acesta să includă diverse strategii de învățare activă centrată pe elev.”

8.3.2. Vocea profesorului

Feedback-ul lectorilor - a fost de ajutor

Val1 - aprilie 2020

- "Confirmarea bunelor practici utilizate în munca cu elevii cu CES; punctarea de exemple și idei inovatoare."
- "Am fost încurajați și apreciați pentru ce am făcut."
- "Unele feedback-uri chiar au fost motivante, fără a simți reproșul unei teme mai puțin bine făcute."
- "Modalitatea de formulare a feedback-ului mi-a dat încredere, de asemenea mi-a oferit și alte perspective."
- "Lectorii au fost un real suport, încurajându-ne permanent să intervenim, să ne spunem părerea indiferent care a fost ea."
- "Abordarea complexă a situațiilor, descoperire de noi metode de lucru cu elevii."
- "M-a ajutat să-mi înțeleg greșelile și să le repar."
- "Faptul că am găsit răspuns la situații întâlnite de noi și am făcut schimb de experiențe ne-a ajutat să ne îmbunătățim și noi metodele pe viitor de acțiune și de prevenire a situațiilor de abandon școlar."
- "Satisfacția reușitei, încredere că pot mai mult."
- "Am conștientizat anumite aspecte pe care le ignoram sau le subestimăm."
- "Am aflat opinia unui specialist în domeniu, vizavi de ideile și convingerile mele."
- "Consider că acesta a contribuit la creșterea stimei de sine, datorită pregătirii și experienței lectorilor."
- "Feedbackul lectorilor m-a ajutat prin faptul că m-au motivat să caut și să studiez teme "provocatoare", teme care să mă susțină în activitatea viitoare cu elevii cu CES."

Val2 - ianuarie 2021

- "Da, foarte mult, mi-a dat putere, încredere mare, în ceea ce privește performanța mea profesională și personală."
- "Am învățat multe lucruri interesante pe care le-am aplicat la clasă."
- "Ne-a dat încredere în forțele proprii."
- "Confirmarea înțelegerii adecvate a informațiilor."
- "Lectorii au răspuns detaliat întrebărilor noastre. Au dezvoltat cu exemple concrete."
- "Mi-a fost de mare ajutor atunci când am avut unele neclarități."
- "Am fost impresionată de feedback-ul pozitiv al lectorilor și chiar au devenit modele pentru noi."
- "Profesorii au explicat foarte bine ceea ce trebuia sau nu trebuia scris în temele respective."
- "Am știut că suntem pe drumul cel bun către perfecționare."
- "Feedback-ul mi-a oferit încrederea că am înțeles corect informațiile, mi-a crescut încrederea în mine și mi-a dat curaj să aplic în clasă ce am învățat."
- "Mi-au corectat aspectele înțelese greșit. Mi-au deschis ochii asupra altor aspecte de gândit, cercetat și aplicat. Au oferit alternative aspectelor pe care le știam."
- "Comentariile mi-au fost de ajutor și am înțeles ce pot face pe viitor."
- "Au explicat pe înțelesul tuturor și m-au ajutat să înțeleg anumite noțiuni."

Val2 - februarie 2021

- "O autoevaluare a mea; descoperirea a noi situații și gestionarea lor; îmbogățirea cu noi informații și de actualitate; gingășia și căldura comunicării; înțelegerea greutăților care îngreunează învățământul românesc."
- "Răspunsuri prompte la problemele expuse de colegi! Experiența și cunoștințele dumnealor puse la dispoziție de-a lungul cursului."
- "Să am o altă viziune asupra abordării subiectelor, temelor, a vedea lucrurile dintr-o altă perspectivă."
- "Faptul că au răspuns prompt întrebărilor și neclarităților mele, punând accent pe partea practică, realizabilă a noțiunilor prezentate."
- "Au împărtășit experiențe prin comunicare respectuoasă; claritatea cunoștințelor; să ne susținem opinia. (...) "
- "Informațiile au fost de mare interes pentru activitatea noastră. Reperete teoretice permanente au fost aplicate pe cazuri concrete."
- "Întotdeauna feedback-ul este important. Ne-a încurajat să descoperim lucruri noi."
- "Am comunicat atât de frumos și deschis, ne-am deschis sufletul în fața unor situații cu care ne confruntăm căutând soluții practice, utile, inedite."
- "Mi-am dat seama că fiecare temă trebuie tratată cu seriozitate maximă."
- "M-a ajutat în sensul în care am conștientizat anumite lucruri ce mai trebuie aprofundate."

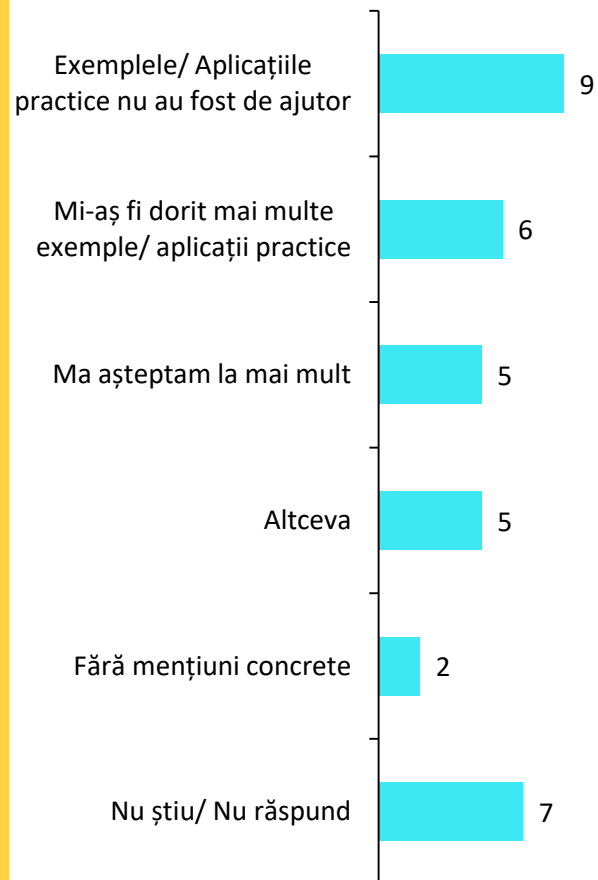
8.2. Practica monitorizată – puncte slabe

Q8. Care sunt motivele pentru care considerați ca (...) din curs v-a ajutat?

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat 1 – „În foarte mică măsură”, 2 sau 3 – “Așa și așa”

Modulul practic - reflecția asupra temelor

n=33

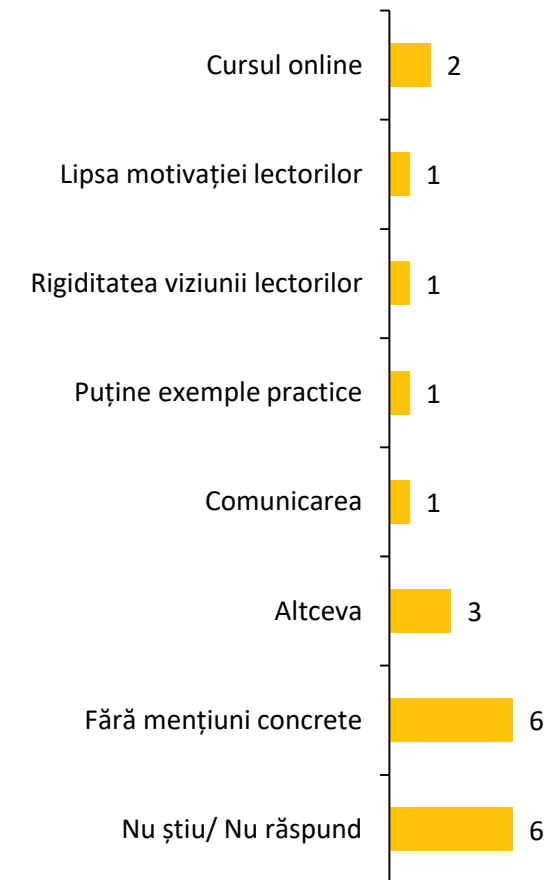

9% dintre participanții la programul de formare nu consideră că practica monitorizată le-a fost de ajutor, principalele motive menționate fiind legate de exemplele și aplicațiile practice care fie nu răspundeau nevoilor lor fie au fost insuficiente.

Doar 6% dintre participanți evaluează feedback-ul lectorilor într-un mod negativ iar cei mai mulți dintre ei nu specifică niciun motiv.

Feedback-ul lectorilor

n=21*

8.3.1. Vocea profesorului

Modulul practic - reflecția asupra temelor - așa și așa & nu a fost de ajutor

Val1 - aprilie 2020

9%

- "Unele jocuri, modele nu se aplicau copiilor cu care lucrez eu la domiciliu."
- "Cred că ar fi fost de ajutor mai multă practică și mai puțină teorie."
- "Consider că informațiile acumulate trebuie aplicate în situații concrete, în cadrul interacțiunii concrete cu elevi cu CES."
- "Dacă prin practică se înțelege abordarea câtorva aspecte din experiența noastră zilnică, atunci da, s-a discutat pe marginea acestora."
- "M-au ajutat în mică măsură. Timpul redus alocat pentru realizarea temelor, m-au determinat să reflectez foarte puțin."
- "Nu se pot aplica în învățământul special."
- "Cred că ar fi fost de ajutor mai multă practică și mai puțină teorie."

Val2 - ianuarie 2021

- "Probleme cu captarea atenției."
- "În mediul penitenciar nu se pot aplica ."

Val2 - februarie 2021

- "Nu a conținut nimic practic! Nimic predat, nimic folositor expus de lectori... doar vorbe, vorbe... Definiții, clasificări, cel puțin jenant având în vedere că participanții erau majoritatea oameni cu peste 10-20 de ani vechime în învățământul special. Este un curs util probabil studenților care nu au călcat niciodată într-o clasă."
- "Nu au fost lucruri noi pe care nu le știam."
- "Cursul a fost online."
- "Au vrut mai mult să le spunem noi noutăți și nu au demonstrat nimic. Nu au predat nimic. Teorie știm și noi."
- "Nu am avut parte practică pentru că am făcut cursul online."
- "Pentru că în prea mică măsură l-am pus în practică."
- "Lucrul în echipă poate prezenta un dezavantaj. Comunicarea insuficientă. Prezentarea lucrurilor deja cunoscute."

Feedback-ul lectorilor - așa și așa & nu a fost de ajutor

Val1 - aprilie 2020

6%

- "Lipsa motivației intrinsece cu adevărat."
- "Așteptau ca niște profesori din anii 80' doar răspunsurile pe care ei le "vizualizau", fără a încerca să descopere în fiecare răspuns o lume a interlocutorului, diferită, dar cu atât mai ofertantă și să încerce să "infiltreze" ei cunoștințele lor teoretice în lumea interlocutorilor."
- "În unele cazuri a fost prea abstract."
- "Nu a avut nepărat legătură cu tema predată."

Val2 - ianuarie 2021

- "prea multă teorie."
- "Au fost puține exemple practice."

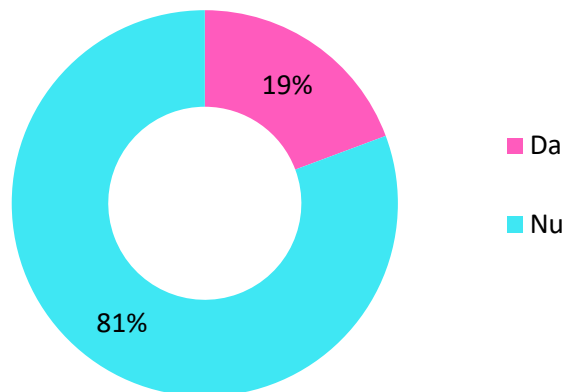
Val2 - februarie 2021

- "Cursul a fost online."
- "Ei nu știu cum se lucrează cu un copil cu autism grav dat în schizofrenie și cu o clasă de 9 elevi cu diagnostic diferit. Și se mirau. Sunt ruși de realitate."
- "Comunicare insuficientă."

8.4. Eficiența & performanța programului de formare

Q9. În opinia dvs., există nevoi care nu au fost acoperite de programul de formare în zona lucrului cu copiii cu CES și la risc de abandon?

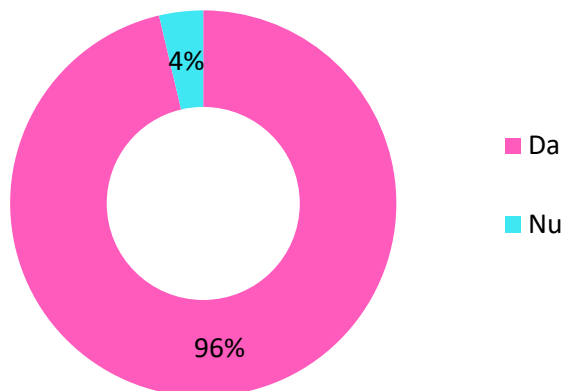
Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=326

81% dintre participanți consideră că **NU au fost nevoi neacoperite** de programul de formare în zona lucrului cu copiii cu CES și la risc de abandon iar **96%** l-ar **recomanda** și altor cadre didactice.

Q10. În urma parcurgerii acestui program de formare, dvs. personal ați recomanda acest program și altor cadre didactice?

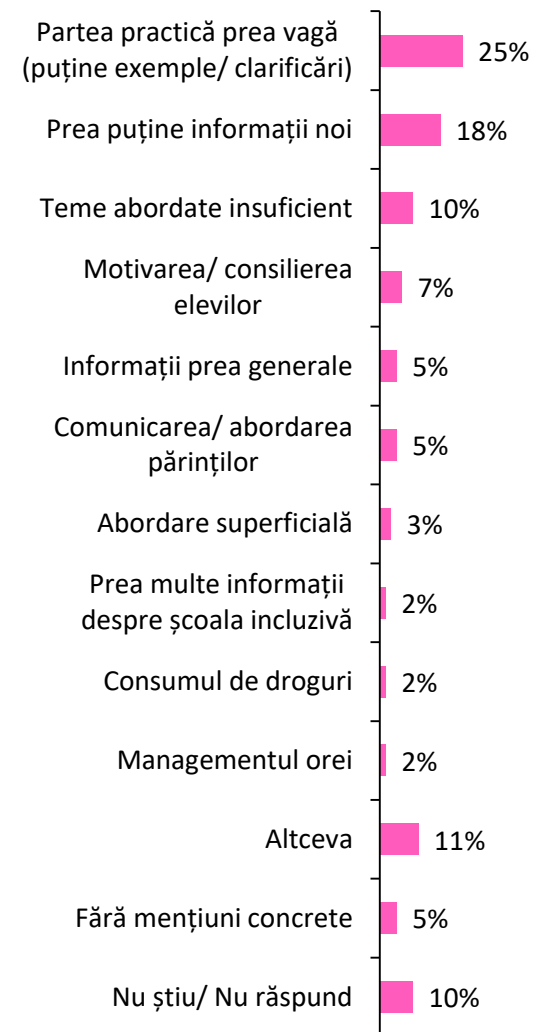
Răspuns unic – Bază: Toți respondenții, n=326

Participanții care au menționat **aspecte neacoperite** în curs și-ar fi dorit în principal ca partea practică să fi fost mai **clarificatoare** și cu mai **multe exemple** și să fi cuprins mai multe **informații noi**.

Q9. Vă rugăm exemplificați.

Răspuns deschis – Bază: Respondenții care au bifat „Da”, n=61*

* Atenție! Bază mică!

MSEAJE DE ÎNCHEIERE

- *“Față în față este foarte bun. Singurul inconvenient a fost timpul, a fost foarte delicat.”*
- *“Nu cred că mi s-a părut mai puțin util pentru că din fiecare lucru poți lua câte ceva ce poți aplica, la fiecare caz în parte și chiar mi-a plăcut.”*
- *“Eu aș vrea un program de arte, chiar aș fi vrut să vorbească cu domnii de acolo dacă ar face și să fie în zona Câmpulung să pot ajunge mai ușor. Dacă ar fi cred că m-aș ocupa de strâns persoane.”*
- *“Mi-a plăcut că a fost în online. A fost cam totul, într-un curs făcut cu de toate. Eu am fost foarte încântată. Le-am și spus doamnelor și domnilor că mi-a plăcut.”*
- *“Cred că aș vrea mai mult să învăț să lucrez cu copii cu autism.”*
- *“Programul a fost destul de solicitant, dar cred că a fost bine, sunt mulțumită de acesta. Eu una n-am avut nimic de obiectat în weekend, deși cred că ar putea fi structurat și în timpul săptămânii.”*
- *“Cred că e o combinație foarte bună, cred că partea teoretică nu e necesar să o pacurgi față în față cu un formator... combinația asta online cu o activitate practică este cea mai bună abordare.”*
- *“Ar fi necesar un curs pentru relația dintre profesori și părinți. Este chiar una foarte strânsă. Există disensiuni că părinții nu înțeleg profesorii și profesorii nu înțeleg părinții...să fie echipă multidisciplinară nu numai pe hârtie, să existe la nivel real.”*
- *“Aștept cursuri la fel de interesante ca cel pe care l-am parcurs și sper să progresăm.”*
- *“Mie îmi plac întâlnirile față în față. Da, deci consider că această comunicare este de neînlocuit. Ceea ce trăiești și simți în momentul respectiv are un impact mult mai mare asupra fiecăruia dintre noi și contribuie la evoluția noastră cu siguranță.”*
- *“Pe viitor putem aprofunda foarte mult tot ce înseamnă metode care pot fi aplicate și domnii formatori ne pot sugera cum se lucrează, avem multe de învățat cu metodele.”*
- *“Sugestii de teme ar fi multe, fiecare curs dezbate altceva, doar poate mai mult de gestionarea comportamentului copilului, mai ales când apar situații neprevăzute.”*
- *“Dacă ar fi o recomandare, la fiecare curs a trebuit să informăm pe cei care au venit profesori despre învățământul nostru la domiciliu. Si ei s-au confruntat cu ceva nou. Ar fi bine să fie informați.”*
- *“Mi-a plăcut. Formatorii îi felicit pe toți pentru modul în care au reușit să ne mobilizeze, să ne facă să acționăm și să interacționăm între noi. Conținutul foarte relevant și obiectiv. Mulțumim din suflet și felicitări pentru tot ceea ce s-a făcut pentru noi.”*
- *“Eu îmi doresc să mai particip la astfel de programe, indiferent dacă se vor desfășura în timpul săptămânii sau în weekend, am venit cu plăcere, unele module mi-au plăcut în mod deosebit și cu atât mai mult pot să spun chestia asta, deci eu clar voi mai dori să particip, și voi mai participa.”*
- *“Să o țineți tot așa, o treabă extraordinară și o muncă titanică. Deschiderea asta și oameni noi, și oameni deschiși. Felicitări încă o dată.”*

Recomandări & sugestii pentru următoarele programe de formare

Organizarea cursurilor

- **Interacțiuni F2F sau mix online & F2F**
 - Chiar dacă valoarea teoretică a informației nu se pierde prin intermediul cursurilor online, **componenta de interacțiune fizică continuă să fie foarte importantă** (impact ridicat vs. online)
- Locația **organizării cursurilor**: mai degrabă de **rezidențial în incinta școlilor**
 - În felul acesta **se garantează o prezență mai mare** a participanților → **accesibilitate** mai mare (fără costuri de deplasare în altă localitate, eficientizarea timpului)
- **Durata și modalitatea optimă de structurare a cursurilor**:
 - **Cu precădere în weekend**
 - În vacanțele școlare { 6-8 h/zi }
 - Într-o zi obișnuită { max. 4h/ zi }
- **Participanți: tot personalul** care interacționează cu elevii cu nevoi speciale (directori de școală, profesori, pedagogi școlari, supraveghetori etc.)

Vocea personalului de sprijin

„Ținând cont de condițiile astea, v-am spus, practica ar fi de dorit să se facă față în față, cursul se poate face online, este suport de curs, adică nu ar fi o problemă asta, dar ceea ce ține de practică, dacă se poate față în față.”

„Deci, cursurile pe care le-am făcut până acum, au fost cam de 40 de ore în total, bineînțeles, structurat pe 2 luni, cam așa ieșea, 5 ore. De obicei cursurile le faceam sâmbata, duminica.”

„În instituție avem locații destul de spațioase în care putem face aceste cursuri față în față. În general preferi să faci cât mai aproape de domiciliu, sau chiar în unitate, intervin unele costuri, sunt anumite persoane care nu ar accepta.”

„Cred că ar fi niște activități de weekend, sau pe perioada vacanțelor mici școlare.”

Vocea managerului școlar

„Eu am participat doar online. Dar știți că aș putea să vă spun de părerile colegilor care au fost jumate, jumate, mult mai încântați au fost F2F.”

„Dacă este weekend, pot fi 6 ore maxim 8, cu pauză, iar dacă nu este weekend, cred că nu mai mult de 4 ore.”

În ceea ce privește organizarea se observă o **nevoie ridicată de interacțiune F2F în cadrul unor astfel de programe de formare.**

Această interacțiune este de cele mai multe ori **asociată cu o parte practică/ aplicată ce are un rol foarte important în testarea și fixarea cunoștințelor dobândite.**

Recomandări & sugestii pentru următoarele programe de formare

Teme de acoperit în programele de formare viitoare

- **Module de activități comune pentru părinți, copii și personal didactic**
- Sprijinirea elevilor în **procesul de fixare a cunoștințelor** (tehnici, metode și abordări noi, îmbunătățirea activităților directe/ practice cu elevii cu CES)
- **Abordarea și comunicarea cu părinții dificili** (părinți nemulțumiți de rezultate, părinți colerici etc.)
- Tehnici de **predare la distanță** pentru copii cu CES & utilizarea **platformelor educaționale digitale** → aspect foarte important în special în perioada Covid-19
- **Managementul comportamentelor dificile** ale elevilor pe diferite grupe de vârstă → în special în cazul adolescenților (prevenirea bullying-ului, combaterea consumului de substanțe interzise, educație sexuală)
- **Activități recreative** care sprijină procesul de dezvoltare a vieții independente a copiilor → în special **pentru copii cu dizabilități mintale**
- **Personalul de sprijin, ca parte integrantă a echipei de aplicare a PIP** → principalele provocări de depășit în această direcție: personal insuficient, lipsa timpului
- Propuneri de finanțare pentru școala mea (pentru managerii școlari)

Vocea personalului de sprijin

„Este primul pas în a comunica cu copiii cu autism, și cred că toată lumea și-ar dori să facă un curs, sau să refacă un curs de terapie ABA.”

„Într-o echipă PIP intră terapeutul, intră logopedul, intră învățătorul, educatorul, într-o echipă din asta sunt de la 5 oameni în sus, care nu ne putem întâlni deocamdată, pentru că toată lumea face pe bucățele.

„Acum, sincer, cum am mai zis, ce mă interesează pe mine, comportamentul cu adolescenții în primul rând bullying-ul. E foarte greu, pentru că ei, de foarte multe ori se ascund, și nu vor să spună dacă au probleme de genul acesta.”

Vocea managerului școlar

„Cursuri și cu părinții, dar nu știu dacă aș putea să propun așa ceva, să participe și părinți la cursurile de formare (...) sau activități comune cu copii, familii, profesori.”

„Cursuri care să ne îmbunătățească activitatea directă cu copiii cu cerințe educative speciale. Cursuri care să formeze oameni, care să acceseze fonduri europene, asta a doua chestie, și cursuri pentru părinți.”

În primul rând programele de formare viitoare ar trebui să abordeze **teme de actualitate într-o manieră cât mai dinamică și inovativă astfel încât** să răspundă cât mai eficient nevoilor emergente ale părților implicate în procesul educațional.

Teme de acoperit în programele de formare viitoare

Școală de masă

- **Competențe psihopedagogice** → abilități de raportare la specificul și nevoile fiecărui elev
- **Adaptarea cursurilor la societatea modernă/ noua generație de elevi** → noutăți, activități practice, jocuri interactive
- Dezvoltarea **gândirii critice a elevilor** → încurajarea discuțiilor și dezbaterilor libere la clasă
- **Managementul stresului**
- **Educație sexuală și combaterea comportamentelor deviante** (consumul de droguri, bullying)

Școală specială

- **Activități recreative în afara școlii** care sprijină procesul de dezvoltare a vieții independente a copiilor
- **Jocuri și activități terapeutice**, cu scopul de a stimula abilitățile sociale ale elevilor
- **Personalizarea interacțiunii** cu fiecare copil în funcție de nevoile acestuia
- **Managementul comportamentelor dificile ale elevilor** (reacții agresive, comportament sexual inadecvat)

Vocea părinților (școală de masă)

„Mai multă psihologie, adică, profesorii să înțeleagă că au în fața lor niște copii, și că na, vorbesc din punctul de vedere al copilului meu.”

„Să fie un pic ora ieșită din tipar, adică, nu, predăm, ascultăm, facem exerciții, să fie un picuț așa, și mai... nu știu... să fie ceva nou.”

„Nu știu, noi nu am avut probleme, dar eu știu, să rămână în continuare așa, să nu fie violență între copii la școală.”

Vocea părinților (școală specială)

„Partea asta sexuală, deci, la copii ajunși la adolescență, chiar este nevoie, să se știe cum să se gestioneze, fiind copii cu probleme, chiar profesorii ar trebui să fie un pic mai pregătiți în sensul ăsta, să știe cum să reacționeze în anumite situații.”

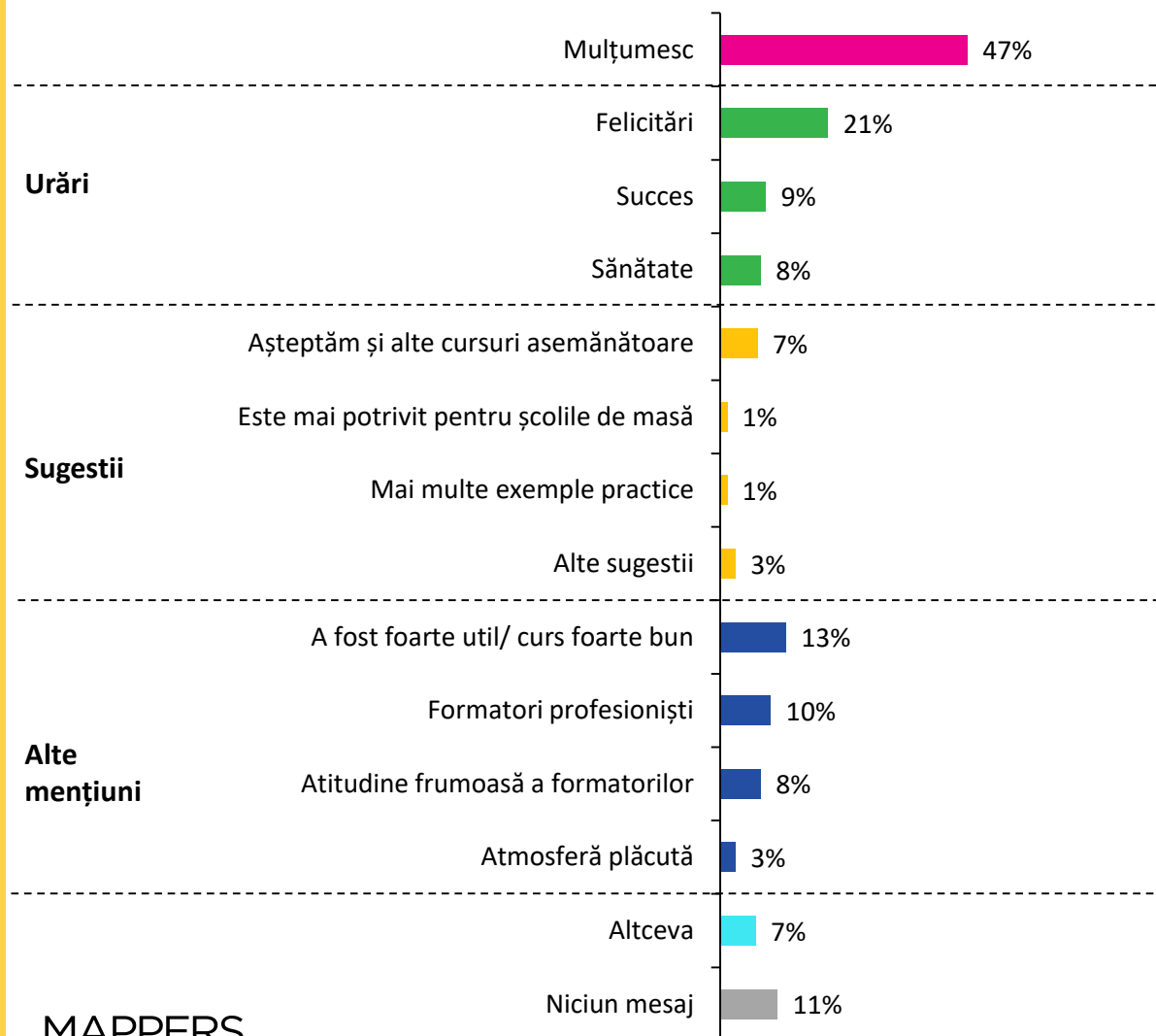
„Sunt foarte mulți copii, și nu știu dacă au timp săracii ca să stea cu fiecare în parte să lucreze.... dacă este o doamnă, care una este dimineața, una după amiaza, vă dați seama, sunt câțiva copii în clasă.”

„E foarte bine că sunați, și ne întrebați și pe noi, părinții, și este aceeași senzație de... cum să zic eu, mă simt bine în pielea mea, că am fost întrebată.”

Pe viitor programele de formare ar trebui să abordeze **teme care să contribuie la o dezvoltare cât mai armonioasă a elevilor.**

9.1. Mesaje de încheiere

Q11. Dacă mai aveți de transmis un mesaj organizatorilor programului de formare, puteți scrie mai jos. Răspuns deschis – Bază: Toți respondenții, n=310

Majoritatea mesajelor de încheiere transmise sunt **pozitive**, fiind în principal reprezentate de **mulțumiri** și diverse **urări de bine** atât la adresa **organizatorilor** acestui curs cât și a **formatorilor**.

În ceea ce privesc **sugestiile** de îmbunătățire a participanților la curs, acestea fac referire preponderent la **organizarea** unor **cursuri de formare** asemănătoare iar alte **mențiuni** au de asemenea o nota pozitivă fiind apreciate **utilitatea/ calitatea** acestui program de formare și **profesionalismul formatorilor**.

9.2. Gânduri bune

Val1 - aprilie 2020

- *“Vă mulțumesc pentru toate momentele frumoase pe care le-ați creat de-a lungul celor patru module! Ne-ați ajutat să ne cunoaștem mai bine și să ne cunoaștem colegii mult mai bine! Au fost momente de reflecție, de implicare, de participare, de lucru în echipe și individual ceea ce ne-a dezvoltat capacitatea de adaptare la schimbări ! Vă mulțumesc încă o dată!”*
- *“Vă mulțumesc pentru relevanța informațiilor și a tehnicilor prezentate, precum și a faptului că reprezentați un imbold în canalizarea resurselor educaționale în ghidarea copiilor cu CES și a celor cu risc mare de abandon!”*
- *“Vă felicit pentru implicarea și interesul dvs. în ceea ce privește situația acestor copii.”*
- *“Sunteți o echipă minunată, cu profesionalism de calitate și vă mulțumesc că am avut ocazia de a colabora și vă doresc multă sănătate și la cât mai multe programe de formare.”*
- *“Cursuri tot atractive, felicitări profesorilor care ne-au prezentat cursurile!”*
- *“NOI am fost o provocare, știm! Vă mulțumim pentru răbdare și pentru toate celelalte! Sunteți oameni frumoși, PREGĂTIȚI ȘI MOTIVAȚI! Multă sănătate!”*
- *“Vă mulțumesc! Am avut parte de o experiență extraordinară, dar și una specială, întrucât am cunoscut profesori bine pregătiți.”*
- *“Un curs foarte interesant și potrivit nevoilor pedagogice ale cadrelor didactice. Mulțumim!”*

Val2 - ianuarie 2021

- *“Mulțumim frumos pentru tot efortul și sprijinul acordat pentru ca aceste minunate cursuri să se desfășoare!”*
- *“Le mulțumesc foarte mult pentru implicarea vizibilă pe care au arătat-o, pentru eforturile lor de a face acest curs interesant și incitant”*
- *“Felicitări organizatorilor și formatorilor! Mi-am clarificat multe probleme legate de copiii cu CES și aplic ceea ce am învățat la curs. Mulțumesc!”*
- *“Felicitări și mulțumiri! Așteptăm invitația de a participa și la alte cursuri de formare profesională!”*
- *“Mulțumesc, a fost plăcut și util (chiar dacă nu am fost comunicativă în acest chestionar)”*
- *“Apreciez atmosfera creată în timpul cursurilor, disponibilitatea profesorilor de a răspunde și clarifica toate problemele abordate de cursanți. Apreciez diversitatea materialelor didactice folosite. Videoproiectorul, mijloacele TIC, fișe, chestionare, suport de curs.”*
- *“Le mulțumesc pentru exemplul de profesionalism de care au dat dovadă. (...)”*
- *“Le recomand organizatorilor să organizeze cursurile tot în acest mod.”*
- *“Programul este util, util tuturor cadrelor didactice. Oricând poți întâlni în cadrul învățământului de masă cazuri cu CES și abandon școlar, drept consecință fiecare cadru didactic ar trebui să știe cum să acționeze. Vă felicit pentru activitățile desfășurate și vă doresc mult succes pe viitor!”*

Val2 - februarie 2021

- *“A fost un curs destul de motivant și interesant cu multe idei, materiale, cunoștințe noi. Aș recomanda și altor cadre didactice acest curs.”*
- *“Mulțumesc foarte mult pentru acest curs, pentru atmosfera creată și pentru faptul că m-ați ajutat să evoluez atât personal, cât și profesional. Mult succes în continuare!”*
- *“Mulțumesc frumos pentru efortul și răbdarea dumneavoastră în lucrul cu profesori care poate că au și ei "nevoi speciale". Sănătate multă!”*
- *“Mulțumesc pentru răbdarea oferită, pentru tot ce ne-ați învățat cu dragoste. Toți ați fost super tari! Jos pălăria!”*
- *“Felicitări pentru bună organizare a acestui program de formare! Mulțumesc frumos pentru informațiile utile transmise!”*
- *“Mulțumesc pentru materialele transmise, temele abordate atât pe platformă cât și în timpul orelor de practică. Mulțumiri lectorilor pentru profesionalism!!!!”*
- *“Bine organizați și intenționați. Mă bucur că am avut ocazia să particip la acest curs. Mulțumesc tuturor moderatorilor pentru cunoștințele transmise.”*
- *“A fost un curs interesant, atractiv și interactiv. Formatorii minunați și mi-ar face plăcere să mai particip și la alte cursuri. Felicitări!!!”*
- *“A fost o experiență din care am avut de învățat și care mi-a schimbat într-o direcție favorabilă viziunea asupra acestei problematice. Mulțumesc, din suflet!”*

9.3. Critici și sugestii

Val1 - aprilie 2020

- *"După părerea mea, ar merita mai mult timp modulele de "Dezvoltarea gândirii critice" și "Managementul stresului". Interacțiunea cu moderatorii ar putea fi mai îndelungată!"*
- *"Programul de formare ar trebui să fie mai mult adresat cadrelor ce lucrează în învățământ special! Din punctul meu de vedere, programul este mai mult pentru cadrele didactice din învățământul de masă ce au în clasă elevi cu CES. Numărul de ore a unui curs, din punctul meu de vedere, este prea mare. Totodată, nu consider util și atractiv acest tip de chestionar deoarece durata de timp este una prea mare, iar acest lucru mă face să îmi pierd interesul. Pentru mine un chestionar cu alegerea răspunsului mi se pare mai util și mă face să fiu mai atentă!"*
- *"Unii lectori ne tratau de parcă am fi fost copii și nu niște colegi cu care se poate discuta de la egal la egal."*
- *"Modulul 1 (Adaptarea curriculară pentru elevii cu CES) mai interactiv și cu prezentarea aspectelor din suportul de curs."*
- *"Înainte de începerea cursurilor ar trebui consultați cursanții pentru identificarea nevoilor și așteptărilor lor și corelarea celor două aspecte."*
- *"Ar trebui ca mai multe categorii de cadre didactice să participe la cursuri de formare, în vederea îmbunătățirii relației profesor-elev având în vedere situația actuală."*
- *"Ar trebui ca mai multe categorii de cadre didactice să participe la cursuri de formare, în vederea îmbunătățirii relației profesor-elev având în vedere situația actuală."*

Val2 - ianuarie 2021

- *"Aplicațiile practice adaptate la copilul cu CES au fost destul de puține. Aplicațiile TIC de asemenea."*
- *"Mulțumim pentru curs. Evaluarea cursului trebuia făcută în opinia mea exact după finalizarea cursului, deoarece informațiile erau mai proaspete. Acum, după o perioadă așa de lungă multe aspecte sunt uitate."*
- *"Să depășească monotonia."*
- *"Timp mai scurt cu exemple concrete nouă celor din centrele educative."*

Val2 - februarie 2021

- *"Reformarea sau înlocuirea unor module, astfel încât să trateze aspecte cu adevărat utile și de actualitate."*
- *"Poate participarea ar fi mai mare dacă ar fi organizat față în față, nu on-line."*
- *"Ar fi util ca acest curs să fie parcurs de cadrele didactice din unitățile de învățământ de masă."*
- *"Am dori să putem menține în timp legătura și să avem ocazia să comunicăm cum am evoluat fiecare, ce visăm să realizăm, ce am vrea să împărtășim că reușite pentru colegii din comunitatea școlii incluzive."*
- *"Mi s-a părut că temele au fost adresate în special cadrelor didactice din învățământul de masă, dar a fost binevenită și o recapitulare a materiei."*
- *"Să vină informați din școlile de la noi din cele cu copii cu deficiențe grave, din cele de masă nu din filme de pe net cu ceea ce visează să se ajungă și la noi. Să coboare în teren să vadă realitatea."*
- *"Preferam să mi se dea idei de lecții de terapie ocupațională on-line (în condițiile în care copii sunt foarte săraci și nu au mai nimic acasă) decât să mi se spună definiția terapiei ocupaționale. Preferam să învăț multe programe în care să fac jocuri, fișe, lucruri cu care să atrag copii și să-mi fie mai ușor să le transmit cunoștințe ... preferam...să învăț ceva!!!!!"*

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Pentru informații detaliate despre celelalte programe cofinanțate de Uniunea Europeană, vă invităm să vizitați www.fonduri-ue.ro.

THANK YOU!

We expect your questions
and further inquiries at:

contact@mappers.ro